

سلام

سوالاتی که پیش روی شما عزیزان قرار دارد با توجه به برنامه ها و رویکردهای کتاب جدید پیام های آسمان، مهمتر در شیوه های ارزشیابی و یادگیری مطالب تهیه گردیده است و پوشش متناسبی از سطح یادگیری را در بر می گیرد. مجموعه ای از سوالات طبقه بندی شده و استاندارد بر اساس نظر مولفین محترم کتاب.

این سوالات تمامی اهداف و مطالب آموزشی هر درس را در بر می گیرد و پاسخ به آنها مستلزم حضور و مشارکت فعال دانش آموزان در امر تدریس است.

پاسخ به سوالات حافظه محور نیست و فرصت بحث و تبادل نظر میان دانش آموزان را فراهم می سازد. هدف اصلی ارتقای کیفیت آموزش و یادگیری است.

مطمناً این مجموعه بدون نقص و کاستی نیست، ولی با ارائه ی نظرات و پیشنهادات شما عزیزان بر طرف خواهد شد.

با سپاس فراوان

محمد پورگلوی دبیر دینی و عربی - زابل

درس اول : بینای مهربان

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- از کدام آیه شریفه می توان فهمید که خداوند همیشه همراه و مواظب ما است.
 (الف) أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ (ب) هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
 (ج) إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ (د) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
- ۲- کدام آیه نشان می دهد که سپاسگزاری از خداوند باعث افزایش نعمت ها می شود.
 (الف) لئن شكرتم لأزيدنكم (ب) هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
 (ج) إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ (د) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
- ۳- {هر کجا باشید او باشماست.} معنی و یا مفهوم کدام آیه است.
 (الف) أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ (ب) هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
 (ج) إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ (د) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
- ۴- چرا گاهی اوقات انسان ها خود را از محافظت و حمایت خداوند محروم می کنند.
 (الف) به دلیل انجام گناه (ب) نادانی (ج) سهل انگاری و بی دقتی (د) همه موارد
- ۵- گفتن «الْحَمْدُ لِلَّهِ» چه نوع شکرگزاری می باشد.
 (الف) شکرگزاری عملی (ب) شکرگزاری ساده (ج) شکر زبانی (د) گزینه ب وج
- ۶- کدام شکر حقیقی و شایسته و موجب رضایت خداوند است.
 (الف) گفتن الْحَمْدُ لِلَّهِ (ب) شکرگزاری عملی (ج) شکر زبانی (د) شکرگزاری ساده
- ۷- «احمد با پدر و مادر خود خوب رفتار می کند.» این رفتار او نشان دهنده ی کدام شکر است.
 (الف) شکرگزاری ساده (ب) شکرگزاری عملی (ج) شکرزبانی (د) گزینه الف وج
- ۸- نتیجه شکر عملی خداوند چیست.
 (الف) رضایت خداوند (ب) رسیدن به پاداش آخری (ج) زیاد شدن نعمت ها (د) همه موارد
- ۹- منظور یا مفهوم آیه شریفه ی «هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ» چه می باشد؟
 (الف) خداوند ما را دوست دارد. (ب) خداوند ما را از حوادث حفاظت می کند.
 (ج) هرچه خواسته باشیم خدا به ما می دهد. (د) خدا در همه جا با ما است.
- ۱۰- وقتی کسی به ما کمک می کند، به اومی گوییم: «متشکرم». این کار ما در واقع چه نوع شکر است.
 (الف) شکرگزاری ساده (ب) شکرگزاری عملی (ج) شکرزبانی (د) گزینه الف وج
- ۱۱- کدامیک از موارد زیر انجام شکر زبانی نیست.
 (الف) گفتن الْحَمْدُ لِلَّهِ (ب) خداوند خیرت بدهد (ج) مطالعه در کتابخانه (د) از شما متشکرم
- ۱۲- کدامیک از موارد زیر انجام شکر زبانی می باشد.
 (الف) از لطف شما ممنونم (ب) یادگیری قرآن (ج) احترام به پدر ومادر (د) رد کردن نابینا از خیابان
- ۱۳- کدامیک از موارد زیر انجام شکر عملی نمی باشد.
 (الف) گفتن الْحَمْدُ لِلَّهِ (ب) یادگیری قرآن (ج) احترام به پدر و مادر (د) رد کردن نابینا از خیابان
- ۱۴- با توجه به سخنان امام صادق علیه السلام شکر واقعی چیست.
 (الف) گفتن الْحَمْدُ لِلَّهِ (ب) شکرگزاری عملی (ج) دوری از کارهای حرام (د) سپاسگزاری از نعمت ها ی خداوند

- ۱۵- کدامیک از موارد زیر انجام شکر عملی می باشد.
 الف) اَلْحَمْدُ لِلَّهِ (ب) خداوند خیرت بدهد. (ج) مطالعه در کتابخانه (د) از شما متشکرم.
- ۱۶- مفهوم آیه «لئن شکرتم لازیدنکم...» درباره چیست؟
 الف) داشتن ایمان (ب) برپا داشتن نماز (ج) شکر نعمت، نعمت افزون کند. (د) همه موارد
- ۱۷- ترجمه آیه «هُوَ مَعَكُمْ اَیْنَ مَا کُنْتُمْ» :
 الف) هر کجا باشید او با شماست. (ب) او با شماست. (ج) هر کجا باشید (د) همه جا با او باشید.
- ۱۸- ساده ترین نوع شکر است.
 الف) شکر عملی (ب) شکر زبانی (ج) شکر واقعی (د) همه ی موارد
- ۱۹- از نشانه های محبت خداوند به انسان نیست؟
 الف) عدم محافظت انسان ها از خطرات گوناگون
 ب) برتری انسان ها نسبت به سایر موجودات
 ج) بذل نعمت های ارزشمند و هموار ساختن راه رستگاری
 د) دادن قدرت بازشناسی کارهای نیک از کارهای بد
- ۲۰- استفاده صحیح از نعمت..... و استفاده ناصحیح از آن..... است (بترتیب کدام است)
 الف) ناسپاسی، شکر نعمت (ب) شکر نعمت، ناسپاسی
 ج) نیکو، اشتباه (د) الف و ب صحیح است.
- ۲۱- بنا به فرمایش چه کسی دوری کردن از آنچه خداوند حرام کرده است شکر نعمت است؟
 الف) پیامبر(ص) (ب) امام علی(ع) (ج) امام رضا(ع) (د) امام صادق(ع)
- ۲۲- چرا گاهی اوقات انسان ها خود را از محافظت و حمایت خداوند محروم می کنند.
 الف) به دلیل انجام گناه (ب) نادانی
 ج) سهل انگاری و بی دقتی (د) همه موارد

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	مطالعه کتاب های مفید یک نوع شکرگزاری عملی است.		
۲	گفتن «اَلْحَمْدُ لِلَّهِ» یک نوع شکرگزاری عملی است.		
۳	دعا کردن در حق کسی به خاطر انجام کاری یک نوع تشکر زبانی است.		
۴	برتری انسان ها نسبت به سایر موجودات از نشانه های محبت خدا به انسان است.		
۵	شکر واقعی نعمت در استفاده صحیح نعمت و دوری از حرام است.		
۶	شکر واقعی نعمت ها این است که از نعمت ها در راه حرام استفاده کنیم.		
۷	ساده ترین نوع شکر به آن شکر عملی می گویند.		
۸	کمک کردن به افراد سالخورده و ناتوان شکر زبانی است.		
۹	آیه «لئن شکرتم لازیدنکم...» مربوط به تاثیر شکرکردن است.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- ۱- استفاده صحیح از نعمت ..... و استفاده ناصحیح از نعمت ..... در برابر خداوند است.
- ۲- ساده ترین نوع تشکر ..... است.
- ۳- شکر نعمت ان است که از آنچه خداوند ..... کرده است دوری کنیم.
- ۴- استفاده صحیح از نعمت را ..... می نامند.
- ۵- گفتن الْحَمْدُ لِلَّهِ نوعی شکر ..... می باشد.
- ۶- شکر واقعی این است که از نعمت های خداوند در راه ..... و انجام ..... استفاده نکنیم.

سوالات تشریحی

- ۱- آیه ی «... هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ...» به چه نکته ای اشاره دارد؟
- ۲- نشانه های محبت خداوند به انسان را بنویسید. (دو مورد)
- ۳- به نظر شما شکر عملی را در چه کارهایی می توان نشان داد.
- ۴- خداوند نعمت های زیادی به ما داده است. یکی از این نعمت ها «پیامبران وامامان» هستند. برای این نعمت (شکر نعمت - وناسپاسی نعمت) را بنویسید.
شکر نعمت : ..... ناسپاسی نعمت : .....
- ۵- شکر واقعی نعمت چیست؟ توضیح دهید.
- ۶- انواع شکر را نام ببرید. (.....)
- ۷- چرا برخی انسان ها با وجود اینکه خداوند از آنها مراقبت می کند، دچار حادثه می شوند؟
- ۸- آیه ی زیر به چه نکته ای اشاره دارد؟ «... هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ...»
- ۹- شکر واقعی نعمت چیست؟
- ۱۰- در آیه ی «لَنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ» خداوند چه وعده ای داده است؟
- ۱۱- ما به چه شکل هایی می توانیم از خدا تشکر کنیم، فقط نام ببرید.
- ۱۲- بهترین راه شکرگذاری از نعمت های خداوند چیست؟
- ۱۳- با توجه به ترجمه داده شده، آیه ی مربوطه به آن را بنویسید؟ «هر کجا باشید او با شماست»
- ۱۴- ترجمه آیه ی «لَنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ» را بنویسید؟ مثال بزنید.
- ۱۵- ساده ترین تشکر در مقابل خداوند چیست؟
- ۱۶- گفتن الْحَمْدُ لِلَّهِ چه نوع تشکری است؟
- ۱۷- سه نمونه از شکر عملی را ذکر کنید؟
- ۱۸- منظور از شعر:
شکر نعمت نعمت افزون کند
کفر نعمت از کفّت بیرون کند
- ۱۹- تشکر زبانی را تعریف کنید؟
- ۲۰- شکر عملی را تعریف کنید؟

کلاس فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس اول : بینای مهربان

۱- چرا برخی از انسان ها با وجود این که خداوند از آن ها مراقبت می کند. دچار حادثه می شوند؟
به دلیل اینکه گاهی انسان ها با بی دقتی یا سهل انگاری یا حتی از سر نادانی، خودشان را در برابر حوادث قرار می دهند. در حقیقت این افراد با اشتباهات یا گناهانی که مرتکب می شوند، خودشان را از حفاظت خداوند محروم می کنند.

۲- استفاده صحیح از نعمت، شکر نعمت و استفاده ناصحیح از نعمت، ناسپاسی در برابر خداوند است.

۳- شکر واقعی نعمت چیست؟ توضیح دهید.

شکر واقعی این است که از نعمت های خداوند در راه نافرمانی او و انجام کارهای حرام استفاده نکنیم.

کلاس فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

خاطره ای از خود یا اطرافیانان تعریف کنید که توجه و مراقبت ویژه ی خداوند در آن مشاهده شده است.
نقل خاطره ای از دانش آموزان یا معلم مهربان (این سؤال وا گراست)

فعالیت دوم :

توانایی یادگیری، یکی از هزاران نعمتی است که خداوند به ما داده است. به کمک هم کلاسی های خود چند نعمت دیگر را که مخصوص انسان است، نام ببرید.
نعمت بینایی، نعمت حرکت کردن، نعمت صحبت کردن، نعمت پلک زدن، نعمت عطسه کردن و ...

فعالیت سوم :

جدول زیر را کامل کنید.

نعمت خداوند	شکر نعمت	ناسپاسی نعمت
معلم	احترام به معلم	بی احترامی به معلم
پیامبران و امامان	پیروی از فرمایش های آنها	نافرمانی از فرمایش های آنها
زبان	راستگویی و صداقت	دروغ گفتن
گوش	شنیدن کلمات حق و صحیح	شنیدن کلمات و سخنان باطل و غلط

ارزشیابی

- ۱- با توجه به سوال مقابل، گزینه صحیح را مشخص کنید.
چرا مریم نتوانسته بود پاکت مسابقه را بازکرده و جواب مقایسه را بدهد؟
الف) چون معلم شرط کرده بود تا پاکت مسابقه را باز نکنند.
ب) چون معلم خواسته بود در جایی پاکت را باز کنند که کسی آن ها را نبیند.
ج) چون مریم با همه ی بچه ها متفاوت بود و باید بعداً جواب مسابقه را پیدا می کرد.
د) چون مریم دانش آموز درس خوان و منظمی بود که به جز درس به چیز دیگری فکر نمی کرد.
۲- در مورد آیه «هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ» گزینه مناسب را علامت بزنید.
الف) هر جا که انسان به یاد خدا باشد خداوند او را حفظ می کند.
ب) خدا از انسان هایی که او را یاد می کنند به واسطه فرشتگانش حمایت و حفاظت می کند.
ج) خدا تنها حافظ انسان های مومن است.
د) خداوند همراه تمام انسانهاست چه بدانند و چه ندانند.
۳- در جاهای خالی انواع شکر را (با توجه به واژه های داده شده) بنویسید. «یک کلمه اضافی است.»

« زبانی ، شکر عملی ، عقل ، ناسپاسی ، شکرگزاری »

- الف) وقتی فرزانه از پدر و مادرش تشکر کرد. این کار او شکر..... بود.
ب) آنچه موجب فزونی نعمت می شود..... است.
ج) استفاده نکردن از نعمت های خدا یعنی.....
د) نعمت..... نشان دهنده این موضوع است که خداوند ما را بر سایر موجودات برتری داده است.

۴- متن زیر را بخوانید سپس یک نمونه از نعمت های خداوند شکر نعمت و ناسپاسی نعمت را با استفاده از متن داخل جدول بنویسید.

فرید در حال تماشای تلویزیون صدای مادرش را شنید که از او می خواست به نانواپی رفته و دوتا نون برای شام بگیرد ولی او با بی حوصلگی پاسخ داد که نه نمی رم! مادر ناراحت شد و دیگر چیزی نگفت.... حامد که داشت تکالیفش را می نوشت به سرعت از اتاق بیرون آمد و به آشپزخانه رفت و پرسید: مامان! چند تا نون می خواهیم؟! مادر گفت: پسرم دو تانون سنگگ بگیر و زود بیا تا از درسهایت عقب نیفتی حامد در حالی که به طرف در می رفت به مادرش اطمینان داد که به درس هایش نیز خواهد رسید.

ناسپاسی نعمت	شکر نعمت	نعمت خداوند

۵- جدول زیر را پر کنید.

							الف
							ب
							ج
							د

الف) توانایی خواندن و نوشتن.
 ب) نعمتی که به وسیله آن می بینیم.
 ج) نعمتی که به وسیله ی آن می شنویم.
 د) این نعمت همان صحت روحی و جسمی است.

۶- اگر خدا و فرشتگان حافظ مردم در برابر حوادث هستند. چرا عده ای دچار حادثه شده و سلامتی شان به خطر می افتد؟
 ۷- با شکر عملی کدام مورد زیر محقق می شود؟
 الف) جلب رضایت خدا   ب) غضب خدا   ج) کم شدن نعمتها   د) ناسپاسی نعمت
 ۸- با کلمات داده شده جملات را کامل کنید. «گناهان - شکر عملی نعمت - ناسپاسی نعمت - محبت»
 الف) استفاده ی نعمت در مسیر نافرمانی خدا همان..... است.
 ب) کسی که استعداد و حافظه قوی خود را برای یادگیری قرآن و مطالب درسی استفاده می کند..... را انجام داده است.
 ج) حوادثی که در زندگی انسان جان او را به خطر می اندازد گاهی در نتیجه..... خودش است.

۹- هر یک از کارهای زیر مربوط به کدام نوع شکرمی باشد؟ داخل پُرانتز بنویسید. (زبانی یا عملی)
 الف) گفتن اَلْحَمْدُ لِلَّهِ بعد از نوشیدن آب. (.....)
 ب) به خواهر یا برادر کوچکتر از خود زور گفتن. (.....)
 ج) قبل از انجام هر کارخوب بیندیشیم. (.....)
 ۱۰- شماره عبارت مرتبط با موضوع داده شده را داخل دایره بنویسید.

- ۱- نتیجه بی دقتی و نادانی و سهل انگاری انسانی
- ۲- بکار نبردن نعمت در راه مردم
- ۳- نتیجه شکر گزاری از نعمت های خدا
- زیاد شدن نعمت
- شکر واقعی
- بروز حوادث خطرناک

۱۱- چه ارتباطی بین شکر نعمت و زیاد شدن آن وجود دارد؟ توضیح دهید.
 ۱۲- باتوجه به آیه شریفه «هو معکم این ماکنتم» کدام مورد صحیح است؟
 الف) خدا همیشه ناظر و مراقب ما است.
 ب) حوادث همیشه در کمین ما هستند.
 ۱۳- پاسخ جملات زیر را بنویسید.

- ۱- خدا همیشه در تمامی حالات نسبت به انسان چنین است.....
 ۲- استفاده از نعمت در راه حرام را گویند.....
 ۳- نعمت هایی که خدا به انسان داده است نشانه ای.....
 ۴- به کمک آن می توان کار خوب و بد را بشناسیم.....
 ۵- باعث زیاد شدن نعمت می شود.....

۱۴- شکر نعمت نعمت افزون کند
 کفر، نعمت از کفت بیرون کند
 مشخص نماید این بیت به مفهوم کدام یک از گزینه های زیر نزدیک تر است؟
 الف) هُوَ مَعَكُمْ اَيْنَ مَا كُنْتُمْ
 ب) لَنْ شَكَرْتُمْ لَازِيدَنَّكُمْ
 ج) رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا
 د) يحفظونه من امرالله
 ۱۵- آیه زیر را کامل و سپس با توجه به مفهوم آن پاسخ دهید اثر شکر نعمت چیست؟
 «لَنْ شَكَرْتُمْ .....» سوره ابراهیم آیه ۷
 اثر شکر نعمت : .....

۱۶- عبارات «درست» را با «بلی» و عبارات «نادرست» را با «خیر» مشخص نمایید.
 الف) آیا گاهی اوقات انسان ها با بی دقتی خود را در برابر حوادث قرار می دهند. بلی ( ) خیر ( )
 ب) آیا نعمت عقل و اندیشیدن مخصوص انسان است؟ بلی ( ) خیر ( )
 ج) آیا گفتن «الْحَمْدُ لِلَّهِ» شکرعملی است؟ بلی ( ) خیر ( )
 د) آیا شکر واقعی دوری از حرام است؟ بلی ( ) خیر ( )

۱۷- با توجه به عبارت داده شده، شکر زبانی و شکر عملی را در ستون مربوطه جایگزین نمایید.
 دعاکردن در حق دیگران
 کمک به افراد سالخورده و ناتوان
 گفتن الْحَمْدُ لِلَّهِ در برابر نعمت های خداوند
 پس از مصرف غذا از مادر تشکرکردن
 یادگیری قرآن و مطلب درسی

شکر عملی	شکر زبانی

۱۸- کدام یک از کارهای زیر «شکرنعمت» و کدام یک «ناسپاسی نعمت» است.
 الف) سرگرم شدن به بازی های رایانه ای نامناسب .....
 ب) نابینایی را از خیابان عبور دادن .....
 ج) خوشرفتاری با پدر و مادر .....
 د) زور گفتن به دیگران .....
 ه) مطالعه کتاب های مفید .....
 و) تماشای برنامه های نامناسب (از طریق اینترنت یا ماهواره و.....)

۱۹- جدول زیر را کامل کنید.

شکر عملی	شکر زبانی	نعمت
	خدایا ممنون که من سالم هستم	جسم تنومند و سالم
		زمان و فرصت زندگی
		هوش بالا
		پدر

۲۰- پیام آیات و احادیث زیر را در مقابل آن پیدا کنید و به آن وصل کنید.

- ۱- لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ
۲- هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
۳- شکر نعمت آن است که از آنچه خداوند حرام کرده است دوری کنیم.
- . شکر واقعی
 . سپاسگزاری باعث زیادی نعمت
 . خداوند ناظر اعمال ماست

درس دوم : استعانت از خداوند

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- با توجه به آیه «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» ما از چه کسی کمک و یاری می خواهیم؟
 الف) مومنان (ب) خدا (ج) نیازمندان (د) فرشتگان
- ۲- یکی از ساده ترین و مهمترین راه های جلب یاری خداوند بزرگ چیست؟
 الف) نیکی به پدر و مادر (ب) بخشش به دیگران (ج) روزه گرفتن (د) دعاکردن
- ۳- با توجه به آیات قرآن کدام عامل باعث شد تا خداوند مسلمانان را پس از جنگ احد با پنج هزار فرشته یاری نماید؟
 الف) دعا کردن (ب) صبر و تقوا (ج) در خطر افتادن اسلام (د) امیدوار شدن مسلمانان به کمک خداوند
- ۴- استعانت از خداوند به چه معناست؟
 الف) کمک کردن (ب) یاری طلبیدن (ج) همکاری کردن (د) اطاعت کردن
- ۵- بهترین حالتی که دعا در آن قبول می شود کدام است؟
 الف) نماز (ب) روزه (ج) حج (د) صبر
- ۶- منظور از «إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» چیست.
 الف) پرستیدن خداوند (ب) یاری کردن خداوند (ج) یاری خواستن از خداوند (د) گزینه الف و ج
- ۷- کدام آیه بیانگر این است که اگر دعا کنیم خداوند پاسخ می دهد.
 الف) ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ (ب) هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ
 ج) إِنْ تَنْصَرُوا لِلَّهِ يَنْصُرْكُمْ (د) إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ
- ۸- براساس این قسمت از آیه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَنْصَرُوا لِلَّهِ يَنْصُرْكُمْ» شرط یاری خداوند چیست؟
 الف) صبر و تقوا (ب) دعا کردن (ج) ایمان آوردن (د) یاری کردن خدا
- ۹- براساس سخنان پیامبر(ص) حالت دعاها ایمان چگونه است.
 الف) در همین دنیا قبول می شود. (ب) برای آخرت ذخیره می شود.
 ج) بخشش برخی گناهان (د) همه موارد
- ۱۰- کدام مورد به معنی «یاری کردن» خداوند نمی باشد.
 الف) جهاد در راه خدا (ب) دوری از حرام (ج) آموزش گناهان (د) عمل به دستورات خدا
- ۱۱- راه های بهره مندی از یاری خداوند کدامند؟
 الف) دعا (ب) تصمیم بر ترک گناه (ج) صبر و تقوا (د) الف و ج صحیح است
- ۱۲- بر اساس آیه «ان تَنْصَرُوا لِلَّهِ يَنْصُرْكُمْ» خداوند به کسانی که او را یاری می کنند وعده ..... داده است.
 الف) پاداش (ب) مجازات (ج) یاری (د) بهشت
- ۱۳- منظور از یاری خداوند توسط بندگان چیست؟
 الف) یاری بندگان خدا (ب) یاری پیامبر(ص) خدا (ج) یاری محرومین (د) یاری دین خدا
- ۱۴- خداوند به چه کسانی وعده یاری داده است؟
 الف) به کسانی که صبر کنند. (ب) به کسانی که او را یاری کنند. (ج) نماز بخوانند. (د) الف و ج صحیح است.

۱۵- علت اهمیت جنگ احد چیست؟

الف) ابزار جنگی مناسب (ب) تعداد زیاد مسلمانان (ج) وعده ی یاری خدا (د) رهبری خوب در جنگ

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	« ایاک نَعْبُدُ» یعنی : تنها از تو یاری می خواهیم.		
۲	خداوند پس از جنگ احد مسلمانان را با پنج هزار فرشته یاری کرد.		
۳	مهم ترین و ساده ترین راه جلب یاری خداوند «صبر و تقوا» است.		
۴	انسان ها برای حل مشکلات خود نیازمند کمک دیگران هستند.		
۵	همه ی انسان ها مانند همدیگر ناتوان و نیازمند هستند.		
۶	یکی از بهترین حالت هایی که دعا در آن مستجاب می شود هنگام نماز است.		
۷	استعانت یعنی یاری کردن به دیگران.		
۸	مهم ترین و ساده ترین راه برای جلب یاری خدا نماز خواندن است.		
۹	منظور خداوند از یاری او توسط بندگان ، یاری دین است.		
۱۰	در هر موقعیتی که ما از گناهان دوری کنیم ، خداوند ما را یاری می کند.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- ۱- یکی از مهم ترین و ساده ترین راه ها برای جلب یاری خداوند ..... است.
- ۲- بهترین حالتی که دعا در آن مستجاب می شود هنگام ..... است.
- ۳- یکی از مهمترین و سادهترین راههای استعانت از خداوند بزرگ ..... است.
- ۴- منظور خداوند از یاری او توسط ما بندگان یاری ..... است.
- ۵- دومین نبرد مسلمانان با مشرکان ..... است.
- ۶- مسلمانان در جنگ احد با ..... و ..... شایسته دریافت یاری خداوند شدند.
- ۷- ..... در برابر مشکلات و جبران اشتباه و غفلت خود در جنگ احد، آنان را شایسته این پیروزی کرد.
- ۸- خداوند وعده یاری و کمک قطعی به کسانی داده است که ..... می کنند.

سوالات تشریحی

- ۱- همه ما در طول زندگی از خداوند درخواست هایی داریم و به دعا می پردازیم ولی گاهی اوقات دعاهایمان قبول نمی شود. اکنون شماعلت این کار را با توجه به سخنان حضرت محمد(ص) توضیح دهید.
- ۲- راه های بهره مندی از یاری خداوند را نام ببرید؟
- ۳- چرا خداوند همه دعاهای ما را مستجاب نمی کند؟ توضیح دهید؟
- ۴- خداوند وعده ی یاری به چه کسانی داده است؟
- ۵- خداوند در جنگ احد مسلمانان را با چه شرایطی یاری کرد؟
- ۶- توضیح دهید چرا بهلول هرگز چیزی از هارون درخواست نمی کرد؟

۷- به نظر شما چه کارهایی موجب جلب یاری خداوند می شود؟

۸- منظور خداوند از یاری او توسط ما چیست؟

۹- با توجه به مفهوم آیه زیر، بنویسید خداوند در جنگ احد با چند شرط به مسلمانان وعده ی یاری داد؟
«... إِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فُورِهِمْ هَذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ آلَافٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ»

۱۰- در کدام آیه ی سوره ی حمد ما از خدا یاری می خواهیم؟

۱۱- ما چگونه می توانیم از یاری خداوند برخوردار شویم؟

۱۲- خداوند درباره ی دعای بندگان چه می فرماید؟

۱۳- بنا به فرمایش پیامبر(ص) علت مستجاب نشدن دعاها چیست؟

۱۴- چرا در هنگام نماز دعا بیشتر قبول می شود؟

۱۵- دو شرطی که خداوند وعده یاری به مسلمانان داد را بنویسید؟

۱۶- گاهی انسانها در دعاهایشان چیزی می خواهند که برایشان زیان آور است. آیا خداوند این دعاها را مستجاب می کند؟

۱۷- تقوا یعنی چه؟

۱۸- «إِ يَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» ما از چه کسی کمک و یاری می خواهیم؟

۱۹- استعانت به چه معناست؟

۲۰- این آیه چه مفهومی را بیان می کند؟ وَ قَالَ رَبِّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ و پروردگارتان گفت: مرا بخوانید تا {دعا} شما را بپذیرم.

۲۱- چرا دعا در هنگام نماز زودتر مستجاب می شود؟

کـــ پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس دوم : استعانت خداوند

۱- توضیح دهید چرا بهلول هرگز چیزی را از هارون درخواست نمی کرد؟

زیرا بهلول می دانست که قدرت هارون محدود است و او توانایی انجام خیلی از کارها را ندارد بنابراین این از او درخواستی نمی کرد.

۲- چرا خداوند همه دعاها را مستجاب نمی کند؟ توضیح دهید.

به دلیل آن که گاهی اوقات از خداوند چیزهایی درخواست می کنیم که به مصلحت ما نیست. خداوند که بهتر از هر کس دیگری از سود و زیان ما آگاه است، به جای خواسته ی ما چیزی را که مفیدتر و مناسب تر است به ما می دهد.

۳- خداوند در جنگ احد، مسلمانان را با چه شرایطی یاری کرد؟

فرمود اگر صبر کنید و تقوی پیشه نمایید، هنگامی که دشمنان با جوش و خروش بر شما بتازند پروردگارتان شما را یاری خواهد کرد، با پنج هزار فرشته که نشانه هایی با خود دارند.

۴- توضیح دهید ما چگونه می توانیم خداوند را یاری دهیم.

یعنی ما با جهاد در راه خدا، دفاع از دین با جان و اموالمان و با عمل به دستورات خداوند در انجام واجبات و ترک محرمات، در واقع خداوند را یاری کرده ایم و موجب ثبات و پایداری دین او شده ایم.

فعالیت اول :

به نظر شما، بهلول از این درخواست ها چه منظوری داشت؟
می خواست به هارون بفهماند که قدرت ادعایی تو آنقدر ناتوان است که نمی تواند خواسته های کوچک من را برآورده سازد و قدرت تو در برابر قدرت خداوند هیچ است. پس انسان، خواسته های خود را باید از خدا که بر انجام دادن تمام کارها تواناست درخواست کند.

فعالیت دوم :

به نظر شما چه کارهای دیگری موجب جلب یاری خداوند می شود؟ به کمک دبیرخود موارد دیگری را نام ببرید.
کمک به دیگران، امر به معروف، نهی از منکر، جهاد در راه خدا، ترک کردن گناهان، انجام دستورات الهی

پیشنهاد

سوره فیل را بخوانید و شباهت های میان آن و ماجرای طبس را در کلاس برای دوستانتان بیان کنید.
در داستان اصحاب فیل می بینیم که خداوند برای محافظت از خانه کعبه در برابر سپاه ابرهه، پرنده گانی را به نام ابابیل برسر آن ها فرو فرستاد که بر روی آن ها سنگ های ریزی افکندند و آن ها را تار و مار نمودند، در ماجرای طبس نیز خداوند با طوفان شن دشمنان اسلام را شکست داد.

ارزشیابی

- ۱- بر اساس آیه ی «ایاک نعبد و ایاک نستعین» :
(الف) ما خودمان تمام نیازهای روزانه ی زندگی خود را برطرف می کنیم.
(ب) برای پشت سر گذاشتن مشکلات زندگی نیازمند کمک انسان های دیگر هستیم.
(ج) ما انسانها بدون نیاز به دیگری می توانیم مشکلات خود را حل کنیم.
(د) فقط خداست که می تواند به همه یاری برساند.

۲- کدام یک از گزینه های زیر مصداق یاری دین خدا نیست؟

- (الف) جهاد در راه خدا
(ب) دفاع از دین با جان و مال
(ج) فقط پرداختن به عبادت
(د) دوری از چیز های حرام

۳- کدام یک از گزینه های زیر از شرایط بهره مندی از یاری خدا نیست؟

- (الف) بد اخلاقی
(ب) صبر
(ج) دعا
(د) نماز

۴- آیا مرا می شناسی؟

در زندگی روزانه به من احتیاج پیدا می کنی. هیچ روزی از من بی نیاز نیستی و بدون من زندگی برایت سخت و غیر ممکن است مرا در نماز خواندن می توانی پیدا کنی. کارهای دیگری که می توانی مرا به دست آوری دعا و صبر و تقوا است. من ..... هستم.

۵- جاهای خالی را با مناسب ترین کلمات پر کنید. (یک کلمه اضافه است)

«یاری - نماز - ترک گناه - کارهایمان»

الف) یکی از بهترین حالاتی که دعا در آن مستجاب می شود هنگام ..... است.

ب) در واقع ما با ..... دین خدا را یاری می کنیم.

ج) خداوند کسانی که او را یاری می کنند وعده ی ..... داده است.

۶- با توجه به آیه ی زیر درستی یا نادرستی گزینه های زیر را مشخص کنید.

«ان تصبروا و تتقوا و یاتوکم من فورهم هذا یمدکم بخمسة الاف من الملائكة المسومین»

«اگر صبر کنید و تقوا پیشه نمایید هنگامی که دشمن با جوش و خروش بر شما بتازد، پروردگارتان شما را یاری خواهد کرد با پنج هزار نفر از فرشتگان که نشانه هایی با خود دارند.»

الف) یکی از راه های جلب رضایت خداوند صبر کردن و تقوا داشتن است.

ب) دوری از گناه ما را بیش از پیش از یاری خداوند بهره مند می سازد.

ج) مسلمانان در صورتی پیروز خواهند شد که صبر کرده و از گناهان دوری نمایند.

د) مسلمانان با نزول این آیه به حرکت درآمدند و شکست سنگینی بر مشرکین وارد نمودند.

غلط صحیح

غلط صحیح

غلط صحیح

غلط صحیح

۷- نسرین برای حل شدن مشکل شغلی پدرش و برطرف شدن مشکلات مالی، دائم دعا می کرد ولی از نظر خودش دعایش مستجاب نمی شد. از خانم معلم سوال کرد و دلش آرام شد. می توانی حدس بزنی. سه دلیلی که دل نسرین را آرام کرد کدام فرمایش رسول مهربانی و رحمت بود؟

۱- ←

۲- ←

۳- ←

۸- خداوند متعال با چه شرایطی شرط وعده ی یاری به بندگان داده است؟

د) بخشش و تقوا

ج) نماز و دعا

ب) صبر و تقوا

الف) صبر و نماز

۹- کدام مورد زیر سرنوشت دعا‌هایی که از خدا طلب می‌کنیم، از نظر پیامبر اکرم (ص) را شامل نمی‌شود؟
الف) ذخیره قیامت ما می‌شود.
ب) گناهان را می‌آمرزد.
ج) در همین دنیا مستجاب می‌شود.
د) در صورت نبودن مصلحت بی‌پاسخ می‌گذارد.

۱۰- علت اینکه فقط خدا می‌تواند نیازهای ما را بر طرف نماید:
الف) نا آگاهی از سود و زیان ما
ب) نا آگاهی او از خواسته های ما
ج) نیازمندی به دیگران
د) بی نیازی از دیگران

۱۱- عبارت قرآنی «ایاک نعبد و ایاک نستعین» مربوط به کدام مورد زیر است؟
الف) استعانت از خدا
ب) توکل به خدا
ج) رعایت تقوای الهی
د) صبر در راه خدا

۱۲- معنی یاری دین خدا نمی‌باشد؟
الف) دوری از چیزهای حرام
ب) جهاد در راه خدا با جان و مال
ج) کنار آمدن با دشمن خدا
د) عمل به دستورات خدا

۱۳- خدا در جنگ احد مسلمانان را با دارا بودن دو شرط ..... یاری کرد.
الف) صبر و تقوا
ب) ایستادگی و ترک گناه
ج) دارا بودن سلاح و جنگ آوری
د) مقاومت و حفظ آرامش

۱۴- از راه های جلب و بهره مندی از یاری خدا در کار ها عبارتند از:
الف) نیازمندی، جهاد در راه خدا
ب) غفلت از گناه، نماز
ج) صبر و تقوا، دعا
د) اعلام نیاز به دیگران، دعا

۱۵- جملات صحیح و غلط را با علامت ضربدر مشخص کنید و در صورت نادرست بودن آن را اصلاح نمایید.
الف) دعا از راه های بهره مندی از یاری خدا می‌باشد. ص غ
ب) غیر خدا می‌تواند نیازهای ما را برطرف نماید چرا که نیازمند کمک دیگران هستیم. ص غ
ج) اگر ما بتوانیم در برابر مشکلات و سختی ها صبر کنیم و تقوای خدا را رعایت کنیم یاری خدا شامل حال ما می‌شود. ص غ
د) دوری از چیزهای حرام یعنی همان یاری دین خدا که موجب ثبات و پایداری اسلام است. ص غ

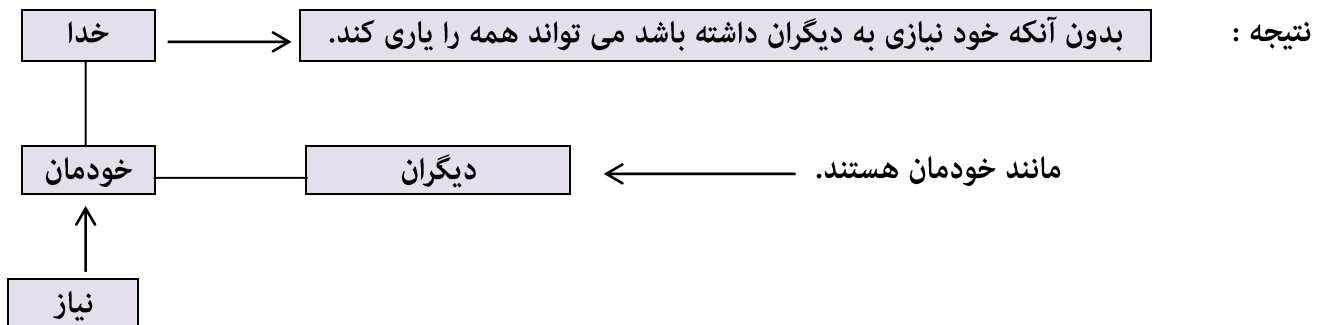
۱۶- من کیستم یا چیستم؟
از بهترین حالت هایی که دعا در آن مستجاب می‌شود. (.....)
ذخیره ی آخرت و آمرزش گناهان انسان هستم. (.....)
انسان در مواجه شدن با گناهان باید از آن ها دوری کند تا به کمک من دین خدا را یاری کند. (.....)
۱۷- شماره ی هر عبارت سمت راست را در دایره مربوط به موضوع سمت چپ بنویسید.
۱- کاری که موجب ثبات و پایداری دین اسلام شده و نزد خدا بسیار ارزشمند است. یاری
۲- خدا آن را یا در همین دنیا به ما می‌دهد یا ذخیره ی قیامت ما و یا بخشی از گناهان را می‌آمرزد. دعا
۳- در هر شبانه روز ده مرتبه در سوره حمد از خدا طلب می‌کنیم «ایاک نعبد و ایاک نستعین». یاری خدا

۱۸- کدام یک از کارهای زیر یاری دین خدا و کدام یک یاری ما توسط خدا می باشد؟ مشخص نمایید.

- (الف) جهاد در راه خدا و دفاع از دین با جان و اموالمان. (.....)
- (ب) دوری از چیزهایی که بر ما حرام کرده است. (.....)
- (ج) نجات از نابودی حتمی در اثر صبر و تقوا پیشه کردن. (.....)
- (د) پیروزی و موفقیت در جایی که با حساب های مادی جور در نمی آید. (.....)
- (ز) حفظ آبرو در مقابل دشمنان و مردم مخالف در زمانی که برای خدا اقدام به کاری کرده ایم. (.....)

۱۹- بخشی از سوره حمد که «طلب یاری از خدا» را شامل می شود به همراه معنی آن بنویسید.

۲۰- رابطه ی این نمودار را با آیه «ایاک نعبد و ایاک نستعین» بیان کنید.

۲۱- صدای اذان در راهرو مدرسه پیچیده بود رضا با علی در حال خوردن بودند، میثم از کنار آنها رد شد و گفت علی نمیای نماز. علی گفت چرا صبر کن من آمدم. رضا رو به علی کرد و گفت: علی هنوز تغذیه ات تمام نشده علی گفت میام می خورم تو هم بیا بریم.

از مطلب خوانده شده کدام یک از عبارت های زیر ارتباط بیشتری دارد؟

(الف) یا ایها الذین آمنوا ان تنصروا الله ینصرکم.

(ب) لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنه.

۲۲- با توجه به آیه زیر به سوالات پاسخ دهید:

«ان تصبروا و تتقوا و یاتوکم من فور هم هزا یمد دکم بخمسه الاف من الملائکه مسمومین»

«اگر صبر کنید و تقوا پیشه نمایید هنگامی که دشمنان با جوش و خروش بر شما بتازند، پروردگارتان شما را یاری خواهد

کرد، با پنج هزار نفر از فرشتگان، که نشانه هایی با خود دارند ...» آل عمران / ۱۲۵

(الف) علت نزول آیه را بیان کنید.

(ب) دو شرطی که خداوند وعده یاری به مسلمانان داده است را بنویسید.

(ج) وقتی آیه نازل شد چه تأثیری بر مسلمانان گذاشت؟

۲۳- جملات زیر را کامل کنید.

(الف) خداوند به کسانی که او را یاری کنند، وعده .....

(ب) یکی از بهترین حالت هایی که دعا در آن مستجاب می شود .....

(ج) یکی از مهم ترین و ساده ترین راه جلب یاری خدا .....

(د) یکی از راه هایی که می توان یاری خداوند را جلب کرد .....

۲۴- آیه ای که در هر شبانه روز دست کم ده مرتبه خوانده می شود و در آن از خداوند یاری می طلبیم.

آیه : ایاک نعبدو .....
ترجمه : تنها ..... و تنها

۲۵- شماره ی هر عبارت سمت راست را در دایره مربوط به موضوع سمت چپ بنویسید.

- الف ب
- ۱- هنگام نماز خواندن طلب یاری از خداوند
- ۲- استعانت مهم ترین و ساده ترین راه ها برای جلب یاری خداوند
- ۳- دعا کردن خلیفه ی مغرور و ظالم عباسی - هارون
- ۴- بهترین حالت ها برای استجاب دعا بهلول

۲۶- یاری خداوند چگونه امکان پذیر است؟

راه های بهره مندی از یاری خداوند

۲۷- آیا خداوند درخواست های بندگانش را بی پاسخ می گذارد؟ در جواب سخن رسول خدا (ص) را کامل کنید.

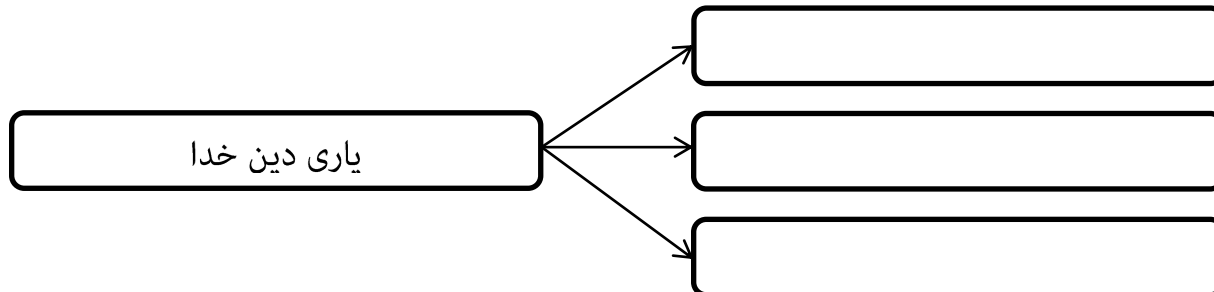
هیچ مسلمانی خدا را نمی خواند مگر اینکه دعایش :

در همین دنیا.....

در روز قیامت.....

بخشی از.....

۲۸- راه های یاری دین خدا را بنویسید.

۲۹- خداوند بینای مهربان چگونه مسلمانان پس از جنگ احد یاری کرد؟

۳۰- آیه ای که در هر شبانه روز دست کم ده مرتبه خوانده می شود و در آن از خداوند یاری می طلبیم.

آیه: ..... ایاک نعبدو و ..... ترجمه: تنها تو را ..... و تنها از تو .....

درس سوم : تلخ یا شیرین

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- با توجه به آیات قرآن، فرشتگان به هنگام گرفتن جان انسان های پاک به آنان چه می گویند؟
الف) بهشت گوارایتان باد (ب) سلام بر شما (ج) از هیچ چیز نترسید (د) آرام باشید
- ۲- سرآغاز خوشی های مومنان چیست؟
الف) مرگ (ب) رد شدن از پل صراط (ج) رفتن به حوض کوثر (د) دیدار پیامبر(ص)
- ۳- چرا مرگ برای کافران و بدکاران ناخوشایند است؟
الف) پایان خوشی است (ب) خوشگذرانی در دنیا (ج) آماده نکردن توشه (د) همه ی موارد
- ۴- وضعیت هر انسان در هنگام مرگ با انسان های دیگر چگونه است؟
الف) متفاوت است (ب) با هم فرقی ندارد (ج) یکسان است (د) مشخص نیست
- ۵- مرگ برای انسان های بدکار و کافر به چه معنا می باشد؟
الف) آرامش و راحتی (ب) پایان خوشی ها و سرآغاز سختی ها (ج) ابتدای سختی (د) سرآغاز راحتی
- ۶- زیرک که اولین بار به آن شهر آمده بود به ..... نیاز داشت.
الف) توشه (ب) دوستان واقعی (ج) راهنما (د) قصر زیبا
- ۷- مرگ برای چه کسانی به معنی پایان خوشی ها و سرآغاز سختی هاست.
الف) کافران (ب) بدکاران (ج) ستمگران (د) الف و ب صحیح است

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	مرگ پایان خوشی ها و سرآغاز سختی های انسان مومن است.		
۲	به هنگام مرگ، فرشتگان بر انسان پاک سلام می فرستند.		
۳	فرشتگان به هنگام مرگ کافران؛ آنان را به حال خودشان رها می کنند.		
۴	احساس هرکس در هنگام مرگ متناسب با اعمالی است که در دنیا انجام داده است.		
۵	مرگ برای کافران به معنای پایان سختی ها و سرآغاز خوشی هاست.		
۶	مرگ برای همگان سرآغاز سختی هاست.		
۷	وضعیت همه انسان ها هنگام رفتن از این دنیا با هم یکسان است.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- ۱- فرشتگان هنگام گرفتن جان انسان های..... به آنها سلام و درود می فرستند.
- ۲- وضعیت ما انسانها در هنگام رفتن از این دنیا با انسان های دیگر..... است.
- ۳- هنگامی که فرشتگان جان کافران را می گیرند به صورت ها و پشت هایشان می زنند و می گویند..... را بچشید.
- ۴- کافران دوست ندارند بپذیرند؛ زیرا می دانند که مرگ برایشان به معنای..... است.
- ۵- مرگ برای..... به معنای پایان خوشی ها و سرآغاز سختی هاست.
- ۶- مرگ برای..... و..... ناخوشایند است.

سوالات تشریحی

- ۱- فرشتگان چگونه جان انسانهای پاک را می گیرند؟
- ۲- چه کسانی از مرگ نمی ترسند؟ چرا؟
- ۳- آیا وضعیت انسانها در هنگام رو به رو شدن با مرگ یکسان است؟
- ۴- چرا پادشاه زیرک از رفتن از شهر هیچ ترسی نداشت؟
- ۵- مرگ برای چه کسانی ناخوشایند است؟
- ۶- مرگ برای چه کسانی به معنای پایان خوشی ها و سرآغاز سختی هاست؟
- ۷- باتوجه به آیه «الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمْ...» چرا انسان های پاک وارد بهشت می شوند؟
- ۸- فرشتگان هنگام گرفتن جان انسان های پاک چگونه با آن ها رفتار می کنند؟
- ۹- هنگامی که فرشتگان جان انسان های کافر را می گیرند، با آن ها چگونه برخوردی دارند؟
- ۱۰- چرا کافران و بدکاران دوست ندارند از این دنیا بروند؟

پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس سوم : تلخ و شیرین

- ۱- چرا پادشاه زیرک از رفتن به جزیره هیچ ترسی نداشت؟
به دلیل این که قبلاً در آن جزیره برای خود قصر بزرگ و زیبایی در میان باغی آماده کرده بود و عده ی زیادی در آن جزیره منتظر او بودند. (از قبل و با راهنمایی پیرمرد برای خود توشه فرستاده بود.)
- ۲- مرگ برای چه کسانی وحشتناک و ناخوشایند است؟ چرا؟
برای کافران و بدکاران - زیرا تمام زندگی خود را به خوش گذرانی و تفریح در دنیا می گذرانند و برای سفر خود توشه ای آماده نمی کنند. آن ها اصلاً دوست ندارند از این دنیا بروند زیرا می دانند مرگ برای آن ها به معنای پایان خوشی ها و سر آغاز سختی هاست.
- ۳- حالت مؤمنان را در هنگام مرگ توضیح دهید.
عده ای در زندگی خود به خدا و پیامبرانشان ایمان دارند و به فکر زندگی پس از مرگ هستند - خوشحال هستند - چرا که می دانند در زندگی جدید خود نیز، در آرامش و راحتی بسرخواهند برد.

- الف) به نظر شما اگر پادشاه زیرک به جای کار و زحمت یک ساله، خوشگذرانی و زندگی راحت در قصر را انتخاب می کرد چه سرانجامی در انتظار او بود؟
 همانند پادشاهان قدیم، پس از یک سال باید به جزیره ای منتقل می شد که هیچ اثری از رفاه و آسایش در آن وجود نداشت و باید به سختی روزگار می گذراند.
- ب) اگر کمی فکر کنیم درمی یابیم که داستان زیرک شباهت های زیادی با زندگی خود ما در دنیا دارد. این شباهت را پیدا کنید و مانند نمونه، جاهای خالی را پر کنید.
- ۱- زیرک که اولین بار به آن شهر آمده بود. به راهنمایی نیاز داشت.
  - ما نیز که تنها یکبار به این دنیا می آییم برای خوشبختی نیازمند راهنمایی پیامبران هستیم.
  - ۲- او می توانست تمام وقتش را به استراحت در قصر پردازد.
  - ما نیز ممکن است بتوانیم تمام عمر خود را به سرگرمی و خوش گذرانی بگذرانیم.
  - ۳- زمان پادشاهی اش خیلی زود سپری شد.
  - زمان زندگی ما نیز کوتاه است و زود تمام می شود.
  - ۴- اصلاً گمان نمی کرد که نگهبانان ناگهان نیمه شب به سراغش بیایند.
  - ما نیز گمان نمی کنیم که مرگ هر لحظه، ممکن است به سراغ ما بیاید.
  - ۵- نگهبانان هنگام رفتن به او اجازه ی هیچ کاری را ندادند.
  - به هنگام مرگ، ما نیز امکان هیچ کاری را نداریم.
  - ۶- او در آن جزیره ی زیبا در جایی زندگی می کرد که خودش ساخته بود.
  - ما نیز در آن دنیا می توانیم با اعمالی که در این دنیا به عنوان توشه برای خود ذخیره می کنیم، با راحتی و سعادت زندگی کنیم.
  - ۷- اگر زیرک وارد این شهر نمی شد، هرگز نمی توانست روزی پادشاه جزیره ی زیبا و ساکنان آن شود.
  - ما نیز اگر به این دنیا نمی آمدیم، هرگز نمی توانستیم سعادت جهان آخرت را به دست آوریم.

ارزشیابی

- ۱- مقابل گزینه ی صحیح علامت ضربدر بزنید.
آنچه که موجب تصمیم گیری زیرک شد قدرت ..... بود که یکی از ..... است.
- (الف) انتقاد - ویژگی های انسان
(ب) انتخاب - نعمت های خداوند
(ج) امتحان - ویژگی های انسان
(د) اقدام - نعمت های خداوند
- ۲- از مقایسه مفهوم دو آیه ی زیر کدام یک از نتیجه های ذیل حاصل نمی شود؟
کسانی هستند که در حالی که پاکند فرشتگان جانشان را می گیرند و می گویند: سلام و درود بر شما به خاطر کارهایتان وارد بهشت شوید. (نحل - ۳۲)
هنگامی که فرشتگان جان کافران را می گیرند به صورت و پشت هایشان می زنند و می گویند عذاب سوزان را بچشید. (انفال - ۵۰)
- (الف) ایمان به خدا و پیامبر برای آرامش و زندگی پس از مرگ کافی است.
(ب) کافرانی که اصلاً دوست ندارند از این دنیا بروند توشه ای برای خویش فراهم نکرده اند.
(ج) مرگ برای کافران به معنای پایان آسایش و آغاز سختی هاست.
(د) مومنانی که به فکر زندگی پس از مرگ هستند در زندگی جدید خود در آرامش به سرخواهند برد.
- ۳- آنچه که ما انسانها به دنبال آن هستیم ..... است که انسان برای بدست آوردن آن .....
(الف) رقابت سالم - نیازمند به تلاش نیست.
(ب) خوشبختی - نیازمند راهنمایی پیامبران است.
(ج) تلاش - نیازمند رقابت است.
(د) خوشگذرانی - نیازمند راهنمایی است.
- ۴- کدام مورد از شباهت های زندگی زیرک و زندگی در دنیا صحیح یا غلط است؟ علامت بزنید.
(الف) زیرک در زندگی تنها ماند و تنها رفت ما هم در زندگی دنیا تنها هستیم و تنها می رویم. ص غ
(ب) زیرک به راهنمایی های پیرمرد دلسوز اهمیت داد و موفق شد ما هم با استفاده از راهنمایی های راهنمایان زندگی می توانیم به سعادت برسیم. ص غ
(ج) زیرک فرصت های زندگی در قصر را از دست نداد برای همین شکست نخورد ما هم اگر از فرصت های دنیا استفاده کنیم پیروز خواهیم شد. ص غ
(د) زیرک در زمان پادشاهی اصلاً به فکر رفتن نبود، ما نیز می توانیم در دنیا به فکر زندگی باشیم. ص غ
- ۵- شماره ی هر عبارت سمت راست را در دایره مربوط به موضوع سمت چپ بنویسید.

«ب»

«الف»

- ۱- استراحت در دنیا پاکان و بهشتیان
- ۲- سلام و درود فرشتگان از دست دادن فرصت های زندگی
- ۳- آمادگی برای مرگ دوری از حرام
- ۶- پاسخ صحیح را مشخص کنید.

- (الف) داستان زیرک تنها یک قهرمان داشت، آن هم زیرک بود. بلی خیر
- (ب) دوره ی حکومت یکساله زیرک که تمام شد نگهبانان با اجازه گرفتن از او، وی را با خود بردند. بلی خیر
- (ج) انسان ها در زندگی دنیا می توانند مانند زیرک از تدبیر خود برای زندگی خوب در آخرت استفاده کنند. بلی خیر
- (د) پیرمرد دلسوز داستان، مانند پیامبران در زندگی دنیا، زیرک را راهنمایی کرد. بلی خیر

۷- انسان عاقل و زیرک هرگز..... را انتخاب نمی کند.

الف (آسایش یک ساله و رنج همیشگی
ج) تدارک توشه و آذوقه مورد نیاز سفر
ب) یک سال زحمت و راحتی همیشگی
د) ساخت خانه ای همیشگی و دارای امکانات مورد نیاز
۸- وضعیت انسان ها هنگام رفتن از دنیا..... است.

الف) مثل هم (ب) با هم متفاوت (ج) همه ناخوشایند (د) همه خوشایند
۹- با توجه به دو ستون از ویژگی های انسان ها که در زیر آمده مشخص کنید که هر ستون مربوط به کدام دسته از انسان ها می باشد؟
«بدکار و جهنمی - نیکوکار و بهشتی»

ستون شماره ۱ ( ) ستون شماره ۲ ( )

الف) تمام زندگی خود را به خوشگذرانی و تفریح پرداخته اند. (الف) در زندگی خود به خدا و پیامبران شان ایمان دارند.
ب) برای سفر مهم آخرت آذوقه آماده نمی کنند. (ب) به فکر زندگی پس از مرگ هستند.

ج) دوست ندارند از دنیا بروند. (ج) آرزوی رهایی از زندگی سخت دنیا را دارند.

د) مرگ برای آنها پایان زندگی خوش و آغاز سختی هاست. (د) در زندگی جدیدشان در آرامش و راحتی اند.

۱۰- با توجه به آیه ی «الَّذِينَ تَتَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ مِمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ»

(کسانی که در حالی که پاکند فرشتگان جانشان را می گیرند، می گویند: سلام و درود بر شما به خاطر کارهایتان وارد بهشت شوید.)

و «اذ يَتَوَفَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَاَدْبَارَهُمْ وَذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ» (هنگامی که فرشتگان جان کافران را می گیرند به صورت و پشت هایشان می زنند و {می گویند} عذاب سوزان را بچشید.)

به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) آیه اول اشاره به چه کسانی دارد؟

ب) آیه دوم اشاره به چه کسانی دارد؟

ج) ویژگی های این دو گروه را با هم مقایسه نمایید؟ (با ذکر ۲ مورد)

د) مرگ برای چه کسانی وحشتناک و ناخوشایند است؟

۱۱- جملات صحیح و غلط را با علامت * مشخص نمایید.

الف) وضعیت مومنان در هنگام مرگ آرام و همراه با آمادگی است. ص غ

ب) مرگ برای نیکوکاران شیرین و برای بدکاران تلخ و ناخوشایند است. ص غ

۱۲- با توجه به کلمات داده شده جاهای خالی را کامل کنید.

(نیکوکاران - بدکاران - سرانجام شیرین)

الف) مرگ برایشان بسیار وحشتناک و آغاز سختی هاست: .....

ب) هنگام ورود به بهشت فرشتگان سلام می کنند به: .....

ج) به خاطر انجام کارهای خوب بهشت برایشان: .....

۱۳- چه کسانی دوست ندارند از این دنیا بروند و چرا؟

۱۴- چه کسانی بعد از مرگ در آرامش و راحتی به سرخواهند برد؟

۱۵- فرشتگان به چه کسانی در هنگام مرگ می گویند «سلام و درود بر شما»؟

۱۶- جملات زیر را کامل کنید.

الف) کافران دوست ندارند از این دنیا بروند زیرا .....

ب) ما تنها یک بار به این دنیا می آییم، پس برای خوشبختی نیازمند .....

۱۷- با توجه به آیات ذکر شده به سوالات پاسخ دهید.

«الَّذِينَ تَتَوَقَّأُ هُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ مِمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ» کسانی هستند که در حالی که پاکند
(آیه ۳۲ سوره نحل)

«إِذْ يَتَوَقَّى الَّذِينَ كَفَرُوا الْمَلَائِكَةَ يَصْرِبُونَ وُجُوهُهُمْ وَأَبْأَرْهَمُ وَ ذُوقُوا عَذَابَ الْحَرِيقِ»

هنگامی که ..... (آیه ۵۰ سوره انفال)

الف) آیا مرگ برای همه انسان ها یکسان است؟ توضیح دهید.

ب) حالت مومنان و کافران را هنگام مرگ مقایسه کنید.

ج) مومنان چه کارهایی انجام داده اند که به خاطر آن وارد بهشت می شوند.

۱۸- چرا مرگ برای کافران سخت و دشوار است؟

۱۹- با توجه به مفهوم آیه ی ۳۲ سوره نحل، علت ورود به بهشت چیست؟

«الَّذِينَ تَتَوَقَّأُ هُمُ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ ادْخُلُوا الْجَنَّةَ مِمَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ»

کسانی که در حالی که پاکند فرشتگان جانشان را می گیرند، گویند: سلام و درود بر شما به خاطر کارهایتان وارد بهشت شوید.

۲۰- مفهوم کدام یک از آیات زیر به «معاد و زندگی پس از مرگ» اشاره دارد؟

الف) لئن شكرتم لازيدنكم ب) اذ يتوقى الذين كفروا ج) هو معكم اين ما كنتم د) اياك نعبد و اياك نستعين

۲۱- با توجه به مفاهیم داده شده شباهت ها را مشخص کنید.

«آب و غذا و خانه و سر پناه - اعمال صالح - دنیا - دوره یکساله حکومت - جزیره - انسان راهنمایان - سلطان - پیر مرد دانا

و دلسوز - بدرقه هنگام رفتن از شهر - زندگانی دنیا - فرشتگان مرگ - مرگ و تشییع جنازه - استقبال مردم شهر - عالم پس از

مرگ - نگهبانان - قصر پادشاهی - متولد شدن»

سلطان	انسان

۲۲- حالات انسان در روبه رو شدن با مرگ ..... است و احساس هرکس متناسب با ..... اوست.

الف) یکسان - حالات ب) متفاوت - نوع مرگ

ج) متفاوت - اعمال د) یکسان - اعمال

درس چهارم : عبور آسان

سوال‌های چهارگزینه ای

- ۱- نیکی به پدر و مادر چه تاثیری بر زندگی مادی و اخروی ما دارد؟
 الف) بخشش تمام گناهان   ب) ملاقات با خدا   ج) فقیر نشدن   د) هم نشینی با پیامبران
- ۲- علت فشار قبر سعد بن معاذ چه بود؟
 الف) خوش قول نبودن   ب) خوش اخلاق نبودن
 ج) نخواندن نماز اول وقت   د) نیکی نکردن به مادر
- ۳- دلیل رفتن دو موجود ترسناک از آن جوان در حال مرگ چه بود.
 الف) رضایت مادر   ب) توبه از گناهان   ج) دعای پیامبر(ص)   د) گزینه الف و ج
- ۴- کدام کار باعث نجات از «مرگ بد» و رهایی از «هفتاد نوع بلا» می شود.
 الف) نیکی به پدر و مادر   ب) صدقه دادن   ج) داشتن اخلاق نیکو   د) نماز اول وقت
- ۵- انجام چه کاری موجب آسانی زندگی در دنیا و آخرت می شود؟
 الف) خوش اخلاقی   ب) نیکی به پدر و مادر   ج) صدقه دادن   د) همه ی موارد
- ۶- چه کارهایی باعث آسانی مرگ و زندگی راحت پس از آن می شود؟
 الف) انجام واجبات و ترک محرمات   ب) انجام محرمات و ترک واجبات
 ج) ترک واجبات و محرمات   د) انجام واجبات و محرمات
- ۷- امام صادق علیه السلام می فرمایند: «صدقه دادن موجب .....»
 الف) نجات یافتن از مرگ بد   ب) رهایی از هفتاد نوع بلا   ج) گزینه الف و ب   د) نجات مردم
- ۸- این سخن از کدام بزرگوار است؟ «صدقه دادن انسان را از هفتاد نوع بلا رهایی می دهد.»
 الف) امام صادق (ع)   ب) پیامبر (ص)   ج) حضرت علی (ع)   د) امام باقر(ع)
- ۹- یکی از مهم ترین اثرات ..... نجات یافتن از مرگ بد و عاقبت به خیری است.
 الف) نماز خواندن   ب) صدقه دادن   ج) کمک به دیگران   د) خوش اخلاقی

سوال‌های صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت * مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	بداخلاقی با پدر و مادر موجب عذاب قبر می شود.		
۲	مرگ برای بعضی از انسان ها مانند رفتن به مراسم اهداء جایزه است.		
۳	حالت انسان ها در هنگام روبرو شدن با مرگ یکسان نیست.		
۴	هر نوع کمک مردم در راه خداوند «صدقه» محسوب می شود.		
۵	علت عذاب قبر سعد بن معاذ «بداخلاقی با خانواده» بود.		
۶	حضرت علی علیه السلام از آمدن «مرگ» به سراغ خود هیچ ترسی نداشتند.		
۷	حالت همه ی انسان ها هنگام مرگ مانند هم و یکسان است.		

۸	دعای پیامبر(ص) و مادر آن جوان، او را از مرگ بد نجات داد.
۹	علت فشار قبر سعد بن معاذ صدقه ندادن بود.
۱۰	صدقه دادن فقط مالی است.

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- ۱- علت آزار قبر سعد بن معاذ ..... بود.
- ۲- ..... موجب نجات یافتن از مرگ بد و رهایی از هفتاد نوع بلاست.
- ۳- یکی از مهم ترین اثرات نجات یافتن از مرگ بد و عاقبت به خیری ..... می باشد.
- ۴- صدقه دادن موجب ..... و رهایی از ..... است.
- ۵- انجام کارهای نیک ..... را بدنبال دارد.
- ۶- امام صادق (ع) می فرمایند: «هرکس پیوند خود را با خویشانش محکم کند و با پدر و مادرش بسیار ..... باشد ..... بر او آسان می شود.»

سوالات تشریحی

- ۱- انجام چه کارهایی موجب راحتی زندگی در دنیا و جهان آخرت می شود؟
- ۲- صدقه به چه معنایی است؟
- ۳- بنا به فرمایش امام صادق (ع) صدقه دادن چه اهمیتی دارد؟
- ۴- نیکی به پدر و مادر چه تأثیری بر زندگی ما در دنیا دارد؟
- ۵- دو مورد از آثار صدقه را بنویسید.
- ۶- چرا ما از مرگ می ترسیم؟ پاسخ ابوذر به این سوال چه بود؟
- ۷- آیا حالت انسان ها در هنگام مرگ یکسان است؟
- ۸- سه مورد از کارهایی که انجام آنها موجب آسانی زندگی در دنیا و آخرت می شود را نام ببرید؟
- ۹- سعد بن معاذ که بود؟
- ۱۰- علت فشار قبر سعدبن معاذ چه بود؟
- ۱۱- منظور امام سجاد (ع) از سفری که در پیش داشت چه بود؟
- ۱۲- آیا صدقه دادن فقط بصورت مالی است؟
- ۱۳- آثار صدقه دادن را بگویید؟
- ۱۴- انسان با انجام چه کارهایی می تواند زندگی خوب و راحتی را در جهان آخرت برای خود فراهم نماید؟
- ۱۵- چرا شخصی که لحظه های آخر عمر مورد اذیت و آزار دو موجود ترسناک بود، وضعیتش تغییر نمود؟
- ۱۶- با توجه به فرمایش امام صادق(ع) دشواری های مرگ برچه کسانی آسان می شود؟
- ۱۷- انجام چه کارهایی به هنگام رفتن از این دنیا، پاداش بزرگ الهی را دربردارد؟
- ۱۸- مرگ برای چه کسانی مانند رفتن به مراسم اهدای جایزه است؟
- ۱۹- با توجه به فرمایش امام علی (ع) چه کسانی از مرگ نمی ترسند؟

پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس چهارم : عبور آسان

- ۱- نیکی به پدر و مادر چه تأثیری بر زندگی ما در دنیا و آخرت دارد؟
دشواری های مرگ بر ما آسان می شود و در دنیا نیز هرگز فقیر و تهی دست نمی شویم.
- ۲- علت آزار و فشار قبر سعد بن معاذ چه بود؟
او با خانواده اش در خانه بد اخلاقی می کرد.
- ۳- دو مورد از آثار صدقه دادن را بنویسید.
نجات یافتن از مرگ بد ، عاقبت به خیری
- ۴- حضرت علی علیه السلام چگونه خود را برای مرگ آماده کرده بود که از آن هراسی نداشت؟
ایشان می فرمایند: «کسی که از گناهان پرهیزد و به واجباتش عمل کند و خود را به اخلاق نیکو بیاراید، دیگر برایش فرقی ندارد چگونه بمیرد. به خدا قسم برای پسر ابوطالب فرقی ندارد که او به سراغ مرگ برود یا این که مرگ به سراغش آید.

فعالیت کلاسی

آیا تاکنون به مرگ فکر کرده اید؟ به نظر شما چرا از شهدا همواره با افتخار یاد می شود؟
بله - چون آنها زندگی ابدی و جاودانه آخرت در کنار اولیاء خدا را بر زندگی زود گذر دنیا ترجیح داده اند.

فعالیت کلاسی

ما چگونه می توانیم پدر و مادرمان را از خود راضی نگه داریم؟ درباره این پرسش در کلاس گفت و گو کنید و نتیجه را با پدر و مادر خود در میان بگذارید. با کمک و یاری آن ها، انجام خواسته های به حقشان و احترام به آن ها می توانیم پدر و مادرمان را از خود راضی نگه داریم.

فعالیت کلاسی رفتار اشخاص بد اخلاق و خوش اخلاق را در هر یک از موارد زیر با هم مقایسه کنید.

خوش اخلاق: به او کمک می کند.	فقیری که از او کمک می خواهد.
بد اخلاق: با بد اخلاقی او را از خود دور می کند.	مادرش از او می خواهد در انجام کاری کمکش کند.
خوش اخلاق: با روی خوش به او کمک می کند.	کسی نسبت به او اشتباهی کرده و از او عذر خواهی می کند.
بد اخلاق: یا انجام می دهد، یا به سختی کار را انجام می دهد.	
خوش اخلاق: عذر او را می پذیرد و او را می بخشد.	
بد اخلاق: با او تندی می کند و عذرش را نمی پذیرد.	

- ۱- کدام یک از گزینه های زیر دربردارنده آسانی زندگی در دنیا و آخرت نیست؟
 الف) صدقه دادن
 ب) عدم تحمل سختی ها و رنج های زندگی
 ج) ایمان به خدا و پیامبر و عمل به دستوراتشان
 د) خوشرفتاری با پدر و مادر
- ۲- کدام یک از گزینه های زیر صحیح نیست؟
 الف) مرگ برای انسان هایی که دنیایشان را آباد کردند و به آخرت نپرداخته اند ترسناک است.....
 ب) نارضایتی پدر و مادر موجب سختی و عذاب در زندگی و هنگام مرگ است.....
 ج) خوش اخلاقی با خانواده و اطرافیان موجب آسایش در زندگی و هنگام مرگ است.....
 د) تنها صدقه دادن در امور مالی است که موجب عاقبت به خیری است.....
- ۳- آیا مرا می شناسی؟

یکی از کارهای پسندیده هستم که از آثار من نجات یافتن از مرگ بد و همچنین عاقبت به خیری است. راستی هفتاد نوع بلا را هم دفع می کنم. من ..... هستم.

۴- محمود می خواهد کارهایی را که در زندگی دنیا و آخرتش نقش دارند را جدا جدا بنویسد تا بتواند بهتر به کارهای خوب بپردازد. در تهیه لیست به او کمک کن و کارهای خوب و بد را در جدول قرار بده.

«نپرداختن به کارهای شخصی - خرید نان برای خانه - تماشای تمامی سریال های تلویزیون - بدرفتاری با هم کلاسی ها - اهدای چند دفتر و خودکار برای شرکت در جشن نیکوکاری - کمک به پیرزنی ناتوان برای عبور از عرض خیابان - نظافت اتاق شخصی - توجه نکردن به سخنان معلم در کلاس - بد زبانی با خانواده - خوردن و خوابیدن و فقط درس خواندن - عدم حمایت از یکی از دوستانش در تهمت زدن به هم کلاسی - کمک به خواهر کوچکتر در مسائل ریاضی»

کارهای بد	کارهای خوب

- ۵- حدیث زیر را کامل کنید.
 «هرکس پیوند خود را با بستگانش محکم کند و با ..... دشواری های مرگ برایش .....
 و در زندگی هرگز .....»
- ۶- آثار کارهای زیر را در زندگی دنیا یا پس از مرگ مشخص کنید و بنویسید.
 الف) بداخلاقی اثر پس از مرگ: .....
 ب) صدقه دادن اثر دنیایی: .....
 ج) نیکی به پدر و مادر اثر در زندگی دنیا: .....

۷- به فرموده امام صادق (ع): «هرکس پیوند خود را با بستگان محکم کند و با پدر و مادرش بسیار خوشرفتار باشد.» کدام گزینه در موردش نادرست است؟

- (الف) دشواری های جان کندن بر او آسان می شود.
(ب) در دنیا هرگز فقیر نمی شود.
(ج) با ترس و وحشت جان می دهد.
(د) با ترس و وحشت و به سختی جان می دهد.

۸- از جمله عواملی که سبب فشار قبر می شود عبارت است از:

- (الف) ترک جهاد در راه خدا
(ب) بداخلاقی با خانواده
(ج) فقیر بودن
(د) گسستن پیوند با بستگان

۹- از ثمرات صدقه دادن است.

- (الف) نجات از مرگ بد و رهایی از هفتاد نوع بلا
(ب) نجات از مرگ بد و فشار قبر
(ج) رهایی از هفتاد نوع بلا و صلح ارحام
(د) فشار قبر و مرگ بد
۱۰- صدقه فقط ..... نیست و هر نوع ..... در راه خدا را شامل می شود.

- (الف) جانی - کمک به دیگران
(ب) مالی - کمک به دیگران
(ج) زبانی - یاد دادن به دیگران
(د) جانی - کار حتی خوابیدن

۱۱- شماره عبارت مرتبط با هم را داخل دایره بنویسید.

- ۱- بدرفتاری با پدر و مادر و ترک صلح رحم باعث
۲- صدقه فقط مالی نیست
۳- نتیجه بدرفتاری با خانواده در خانه
۴- آماده شدن برای سفر مرگ فقط
بلکه هر کمکی در راه خدا را نیز شامل می شود.
فشار قبر بعد از مرگ است.
باید توسط خود انسان انجام شود.
فقر و دشواری مرگ می شود.

۱۲- جملات صحیح و غلط را با علامت * مشخص کنید و در صورت نادرست بودن آن را اصلاح نمایید.

- (الف) برای آمادگی مرگ، عمل به واجبات و خوش اخلاق بودن و انجام گناه کافی است. ص غ
(ب) کمک به دیگران در راه خدا سبب رهایی از هفتاد نوع بلا می شود. ص غ
(ج) از مهم ترین آثار صدقه دادن نجات از مرگ بد و عاقبت به خیری می شود. ص غ
(د) تشییع جنازه توسط رسول خدا (ص) برای جلوگیری از دشواری مرگ به تنهایی کافی است. ص غ

۱۳- من چیستم؟ یا کیستم؟

- (الف) با انجام من می توانی از مرگ بد و بدعاقبتی جلوگیری کنی. (.....)
(ب) در صورت خوشرفتاری با آنها دشواری مرگ بر انسان آسان می شود. (.....)

۱۴- امام علی (ع) در مورد چه کسی می فرماید فرقی ندارد که چگونه بمیرد.

۱۵- علت فشار قبر سعد بن معاذ چه بود؟

- (الف) بداخلاقی (ب) فقر و تهیدستی (ج) صدقه ندادن (د) اهمیت ندادن به نماز مستحبی
۱۶- اثر هر یک از کارهای نیکی که در زیر آمده است را بنویسید.

نیکی به پدر و مادر: .....

خوش اخلاقی: .....

صدقه دادن: .....

۱۷- کارهای نیک و اثرات هر یک را با توجه به آنچه در درس آموخته اید، به یکدیگر متصل نمایید.

- (الف) صدقه دادن در امان ماندن از فشار قبر
(ب) خوش اخلاقی آسان جان دادن
(ج) خوشرفتاری با پدر و مادر نجات یافتن از مرگ بد

۱۸- داستان زیر را کامل کرده، سپس به سوالات پاسخ دهید.
 جوانی مسلمان با وضعی رقت انگیز در حال جان دادن بود و به هوش می آمد و از هوش می رفت رسول خدا (ص) بر بالین او حاضر شد

الف) چه چیزی موجب شده بود که جوان به هنگام مرگ حالت ترس و وحشت داشته باشد؟
 ب) چرا وقتی رسول خدا(ص) حالت جوان را دیدند درباره مادرش سوال کردند؟
 ج) چرا حال جوان تغییر کرد؟

۱۹- با توجه به کلمات داده شده سخن امام صادق (ع) را درباره آثار خوشرفتاری و مهربانی با پدر و مادر بنویسید.
 (دشواری - مرگ - آسان - دنیا - فقیر و تهی دست)

.....:»

۲۰- جملات صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	آمدگی برای مرگ موجب دوری از حرام و بخشش در نیکی هاست.		
۲	صدقه فقط کمک مالی کردن به دیگران است.		
۳	از مهم ترین اثرات صدقه نجات از مرگ بد است.		
۴	خوشرفتاری با پدر و مادر مرگ را آسان می کند.		

۲۱- سخن حضرت علی (ع) را درباره آمدگی برای مرگ کامل کنید.

«کسی که از ..... بپرهیزد و به ..... عمل کند و خود را به اخلاق نیکو زینت دهد ، دیگر برایش فرقی ندارد چگونه بمیرد.»

۲۲- احساس هرکس هنگام روبه رو شدن با مرگ متناسب با چه چیزی است؟

۲۳- انجام چه کارهایی موجب آسانی زندگی در دنیا و آخرت می شود؟

۲۴- چه اعمالی دشواری های مرگ را برای ما آسان می کند؟

۲۵- یکی از مهمترین اثرات صدقه دادن چیست؟

۲۶- آیا صدقه دادن فقط مالی است؟ توضیح دهید.

۲۷- امام صادق (ع) می فرماید:

«هرکس پیوند خود را با بستگانش محکم کند و با پدر و مادرش بسیار خوشرفتار باشد دشواری های مرگ بر او آسان

می شود و در دنیا نیز هرگز فقیر و تهی دست نمی شود.»

با توجه به حدیث ذکر شده به سوالات زیر پاسخ دهید:

الف) چه کنیم تا در دنیا هرگز فقیر و تهی دست نشویم؟ (دو مورد)

ب) آثار پیوند خویشاوندی و نیکی به پدر و مادر در دنیا چیست؟ (توضیح: حدیث امام صادق (ع) ذکر شود و اینگونه

سوال شود چه کنیم مرگ بر انسان آسان باشد.)

۲۸- داستان ها و حکایت های ذکر شده با کدام یک از عبارات های زیر مطابقت دارد، مقابل آن بنویسید.

(بداخلاقی - نیکی به پدر و مادر - صدقه دادن - آبادی دنیا و خرابی و ویرانی آخرت - بی احترامی به پدر و

مادر)

الف) علت فشار قبر سعد بن معاذ: .....

ب) حالت بد جوان در هنگام مرگ و دعای پیامبر: .....

۲۹- اثرات اعمالی را که در ذیل آمده کامل کنید.

گ..... ه	دوری از	الف) آمادگی برای مرگ
ف..... ا..... ر	دچار شدن به	ب) بد اخلاقی
م..... گ..... د	نجات یافتن از	ج) صدقه دادن

درس پنجم : پیامبر رحمت

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- کدام آیه شریفه نشان می دهد که پیامبر(ص) الگوی خوب و نیکوئی برای ما می باشد.
(الف) لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ
(ب) لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ
(ج) كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ
(د) وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
- ۲- کدامیک از پیامبران الهی همه ویژگی های پیامبران دیگر را دارا می باشد.
(الف) حضرت عیسی(ع) (ب) حضرت آدم(ع) (ج) حضرت ابراهیم(ع) (د) حضرت محمد(ص)
- ۳- کدام گزینه در مورد حضرت محمد(ص) درست نیست؟
(الف) مهربان و دلسوز است. (ب) ۹۵۰سال مردم را دعوت کرد.
(ج) از نوع خود انسان است. (د) به هدایت مردم حریص است.
- ۴- «حضرت محمد(ص) هیچگاه حاضر نبود کار شخصی اش را از دیگران بخواهد.» این جمله نشان دهنده کدام ویژگی ایشان می باشد.
(الف) بزرگواری و محبت (ب) عزت نفس (ج) تواضع و فروتنی (د) مهربانی و رحمت
- ۵- کدام آیه نشان دهنده اینست که پیامبر(ص) دارای اخلاق بسیار نیکو و پسندیده است.
(الف) لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ
(ب) لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ
(ج) وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ
(د) وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ
- ۶- کدام آیه شریفه نشانگر اینست که پیامبر(ص) بسیار بزرگوار و پرمحبت هستند.
(الف) لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ
(ب) يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ
(ج) كَمَا أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا مِّنكُمْ يَتْلُو عَلَيْكُمْ آيَاتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ
(د) لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا
- ۷- با توجه به آیه: «وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ» به چه دلیلی خداوند حضرت محمد(ص) را فرستاده است.
(الف) امید داشتن به شفاعت ایشان (ب) رحمتی هستند برای همه ی انسان های جهان
(ج) امید داشتن به روز آخرت (ج) خدا را بسیار یاد کنیم
- ۸- آیه «وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ» نشانگر کدام ویژگی پیامبر(ص) است.
(الف) رحمتی برای تمام جهانیان (ب) اخلاق بسیار نیکو
(ج) بسیار مهربان و پر محبت بودن (د) دوست داشتن مومنان
- ۹- به احساس با ارزش بودن و کوچک نکردن خود در مقابل دیگران چه می گویند؟
(الف) بزرگواری و محبت (ب) عزت نفس (ج) تواضع و فروتنی (د) رحمة للعالمین

۱۰- منظور از «عزت نفس» چیست؟

- (الف) احساس با ارزش بودن
(ج) با دیگران مهربان بودن
(د) خود را از دیگران برتر دانستن

۱۱- منظور از {أسوه حسنه} چیست؟

- (الف) کار نیک انجام دادن
(ج) احساس نیک داشتن
(ب) الگوی نیکو بودن
(د) داشتن اخلاق خوب

۱۲- چگونه می توانیم از خداوند به خاطر فرستادن پیامبران سپاسگزاری کنیم.

- (الف) دعاکردن برای پیامبران
(ج) شناساندن پیامبران به مردم
(ب) پیروی از راهنمایی پیامبران
(د) دانستن نام و زندگی پیامبران

۱۳- در آیه «وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ» خداوند پیامبر (ص) را ..... معرفی می کند.

- (الف) عالم و دانا
(ب) رسول و پیامبر
(ج) رحمت برای جهانیان
(د) مهربان و دوست

۱۴- شایسته ترین الگوی انسان برای رسیدن به بهشت کیست؟

- (الف) امامان
(ب) پیامبران
(ج) فرشتگان
(د) همه ی موارد

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	پیامبر(ص) الگوی نیکوئی برای زندگی همه مردم جهان حتی کافران هستند.		
۲	احساس با ارزش بودن یعنی داشتن ویژگی بزرگواری و محبت.		
۳	عزت نفس یعنی احساس با ارزش بودن و اینکه خودمان را پیش دیگران کوچک نکنیم.		
۴	گفتار پیامبران نشانگر راه دستیابی به رستگاری می باشد.		
۵	تمام رفتارهای پیامبر اسلام(ص) شایسته پیروی کردن است.		
۶	کسی که ارزش خود را می داند هیچ گاه خود را با درخواست از دیگران خوار نمی سازد.		
۷	کفار مکه اشیای نفیس خود را نزد پیامبر(ص) به امانت نمی گذاشتند.		
۸	تنها راه رسیدن به بهشت پیامبر(ص) را به عنوان الگوی عملی زندگی خود قراردادن است.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- ..... نشانگر راه دستیابی به رستگاری است.
- درخواست از دیگران در کارهایی است که..... است.
- ..... تنها کسانی هستند که می توانند با آوردن دین آسمانی مسیر صحیح زندگی را به ما نشان دهند.
- آخرین و کاملترین دین الهی، دین ..... می باشد.
- احساس با ارزش بودن را ..... می نامند.
- یکی از چیزهایی که ما را کوچک می کند، ..... است.
- رفتار پیامبران ..... زندگی ماست.
- پیامبران الهی چون خود ..... بهترین سبک زندگی را انتخاب می کردند.

- ۹- یکی از ویژگی های بارز پیامبر اعظم (ص)، ..... بود.
- ۱۰- پیامبر (ص) قبل از مبعوث شدن به پیامبری، در بین مردم به « ..... » مشهور بود.
- ۱۱- از سفارش های همیشگی پیامبر (ص)، ..... حتی به صاحبان غیر مسلمان بود.
- ۱۲- بهترین راه شکرگزاری از نعمت وجودی پیامبران ..... و ..... از راهنمایی های آنها است.
- ۱۳- تمامی رفتار های پیامبر (ص) شایسته ..... است.
- ۱۴- پیامبر اکرم (ص) دارای همه ..... پیامبران گذشته است.
- ۱۵- پیامبران تنها کسانی هستند که می توانند با آوردن .....، مسیر صحیح زندگی را به ما نشان دهند.
- ۱۶- ..... پیامبران راه دستیابی به رستگاری است، ..... آنها نیز الگوی عملی زندگی ماست.
- ۱۷- پیامبران الهی، چون خود ..... بودند بهترین سبک زندگی را انتخاب می کردند؛

سوالات تشریحی

- ۱- چرا زندگی پیامبران می تواند به صورت کامل، الگوی زندگی ما قرار گیرد؟
- ۲- با توجه به آیات قران ویژگی های اخلاقی پیامبر (ص) را بنویسید.
- ۳- شکر نعمت و سپاسگزاری از پیامبران چگونه محقق می شود؟
- ۴- خداوند برای چه کسانی پیامبر (ص) را الگو قرار داده است؟
- ۵- سه ویژگی اخلاقی و رفتار اجتماعی پیامبر (ص) را نام ببرید؟
- ۶- نمونه ای از بزرگواری و محبت پیامبر (ص) ذکر کنید؟
- ۷- منظور از عزت نفس چیست؟
- ۸- یکی از چیزهایی که ما را کوچک می کند؟
- ۹- کدام آیه پیامبر (ص) را رحمتی برای مردم می داند؟ (نوشتن خود آیه)
- ۱۰- این آیه اشاره به کدام ویژگی اخلاقی پیامبر دارد؟ «وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ»
- ۱۱- وظیفه ما در قبال پیامبران چیست؟
- ۱۲- نمونه ای از امانت داری پیامبر اکرم (ص) را بیان کنید.
- ۱۳- آیه زیر در مورد کدام یک از ویژگی های اخلاقی پیامبر (ص) می باشد.
«لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنَّتُمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ»
- ۱۴- این فرمایش پیامبر (ص) اشاره به کدام یک از ویژگی های اخلاقی ایشان دارد؟
«هیچ وقت انجام کارهای {شخصی} خود را از دیگران نخواهید، حتی {در کوچک ترین چیزی مثل} درخواست برای چوب خلال دندان.»
- ۱۵- با توجه به فرمایش پیامبر (ص) سرانجام شخصی که در دنیا به امانت خیانت کند و آن را به صاحبش پس ندهد، چگونه است؟
- ۱۶- با توجه به فرمایش امام صادق علیه السلام، زندگی پیامبر چگونه بود؟
- ۱۷- علت ماندن حضرت علی علیه السلام در مکه به دستور پیامبر چه بود؟
- ۱۸- با توجه به آیه بیان کنید که پیامبر برای چه کسانی الگویی نیکو است؟ «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا.»
- ۱۹- چرا زندگی پیامبران می تواند برای ما الگو قرار گیرد؟
- ۲۰- برخورد پیامبر (ص) با کفار و مشرکین پس از فتح مکه چگونه بود و این برخورد نشانگر کدام ویژگی ایشان می باشد؟
- ۲۱- چه رفتارهایی باعث شد که پیامبر (ص) به پیامبر رحمت معروف شود؟

۱- زندگی چه کسانی می تواند بهترین الگوی زندگی ما باشد؟ چرا؟

پیامبران تنها کسانی هستند که می توانند با آوردن دین آسمانی، مسیر صحیح زندگی را به ما نشان دهند. زیرا انسان با پیروی از پیامبران به بهشت زیبای الهی راه می یابند و رحمت بی کران الهی انسان ها را دربر می گیرد.

۲- با ذکر یک نمونه عزت نفس را تعریف کنید.

عزت نفس، احساس با ارزش بودن است. یعنی اینکه خودمان را پیش از دیگران کوچک نکنیم. مثلاً برای روشن کردن چراغ اتاق، از دیگران درخواست نکنیم، بلکه خودمان این کار را انجام دهیم.

۳- با توجه به سخن پیامبر (ص)، عاقبت خیانت در امانت چیست؟

به فرموده ی پیامبر(ص) شخصی که در دنیا به امانت خیانت کند، و آن را به صاحبش پس ندهد، اگر بمیرد بر دین پیامبر نمرده است و خدا را در حالی ملاقات خواهد کرد که از او خشمگین است.

کتابخانه فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

به نظر شما چگونه می توان عزت نفس را حفظ کرد؟ درباره ی این موضوع در کلاس گفت و گو کنید. انسان با حفظ ارزش خود و کوچک نکردن خود در پیش دیگران و درخواست نکردن کارهایی از دیگران که انجام آن ها وظیفه ی خودش است. می تواند عزت نفس خود را حفظ کند.

فعالیت دوم :

به نظر شما چگونه می توان پیامبر اکرم(ص) را سرمشق کامل زندگی قرار داد؟ با عمل به دستورات ایشان و پیروی کردن از راهنمایی های آن حضرت، می توانیم ایشان را سرمشق کامل زندگی قرار دهیم.

- ۱- با توجه به آیه ی «لَقَدْ جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنْفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُمْ بِالْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ» (قطعاً برای شما پیامبری از خودتان آمده است بر او دشوار است شما در سختی بیفتید به هدایت شما اشتیاق فراوان دارد نسبت به مؤمنان بسیار دلسوز و مهربان است.) خداوند مهربان درباره اخلاق نیکوی پیامبر(ص) چه می فرماید؟
- الف) پیامبری مردمی، مشتاق به هدایت شما، دلسوز به مؤمنان
 ب) مردمی، دلسوز، حریص به هدایت، از سختی شما به سختی می افتد.
 ج) قاطع، اهل مقابله مثل در برابر اشتباهات، بزرگوار
 د) قطع ارتباط با مسخره کننده ها، عیادت کننده، اهل بخشش
- ۲- بهترین الگو برای تمامی انسان ها از نظر قرآن ..... است.
- الف) حضرت ابراهیم(ع)   ب) حضرت محمد(ص)   ج) حضرت علی(ع)   د) حضرت عیسی(ع)
- ۳- من کیستم یا چیستم؟
- الف) ما مأمور هدایت مردم به سوی بهشت هستیم، راه و خطرات آن را خدا به ما شناسانده و با دلسوزی و مهربانی باید در اختیار مردم قرار دهیم. (.....)
- ب) شایسته ترین الگوهای روی زمین هستیم، اما از میان ما یکی از همه ویژگی های اخلاقی اش کامل تر است. (.....)
- ۴- با توجه به صفات نیکوی پیامبر(ص) عبارات مرتبط با هم را با خطی به هم وصل کنید. «یک مورد اضافی است.»
- الف) انجام کارهای شخصی و عدم درخواست از دیگران
 ب) بخشش و آزادی مشرکان و کفار مکه
 بزرگواری و محبت
 عزت نفس
 مناجات با خدا
- ۵- جملات صحیح و غلط را مشخص کرده و در صورت نادرست بودن آن را اصلاح نمایید.
- الف) عزت نفس همان، احساس با ارزش بودن است.   ص   غ
 ب) درخواست از دیگران در کارهایی که وظیفه خودمان است، همان حس همکاری است.   ص   غ
 ج) انسان با درخواست از دیگران در انجام کارهایش خود را خوار و کوچک می سازد.   ص   غ
- ۶- جملات زیر را با کلمات داده شده کامل کنید. «یک مورد اضافی است»
- «سپاسگزار ، نعمت الهی ، راهنمایی بشر ، لطف بزرگی ، سعادت»
- الف) خداوند مهربان با فرستادن پیامبران ..... را شامل حال ما کرده است.
 ب) ما با پیروی از پیامبران می توانیم ..... نعمت خداوند باشیم.
 ج) بدون این ..... یعنی پیامبر(ص) نمی توان به بهشت رسید.
 د) خداوند با فرستادن پیامبران خود به ..... پرداخته است.
- ۷- با توجه به مفهوم آیه ۲۱ سوره ی احزاب :
 «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا»
 قطعاً در فرستاده خداوند {پیامبر اکرم} برای شما الگویی نیکوست برای هرکس که به خدا و روز آخرت امید دارد و خداوند را بسیار یاد می کند.
- الف) چه شخصیت بزرگواری به عنوان الگو معرفی شده است؟
 ب) ویژگی این الگو از نظر خداوند چیست؟
 ج) خداوند این الگو را برای چه کسانی قرار داده است؟

۸- مفهوم کدام یک از آیات زیر «الگو شناسی» است؟

الف) لئن شکرتم لآزیدنکم
ب) اذیتوفی فی الذین کفروا
ج) هو معکم این ما کنتم
د) لقد کان لکم فی رسول الله أسوة حسنة

۹- سرانجام پیروی کردن از پیامبران چیست؟

الف) کسب مال و زندگی خوش دنیا
ب) رستگاری و رسیدن به بهشت
ج) کسب مقام و خوشی دنیا
د) تربیت راهنمایان برای زندگی بهتر دنیا

۱۰- «هر چهره ای برای ایشان یادآور خاطره ای تلخ بود. یکی سنگ به صورتش زده بود، دیگری دندانش را شکسته بود؛ یکی فحش و ناسزا گفته بود و دیگری بارها به جنگ

الف) آیا پیامبر (ص) به تلافی از مشرکان و کفار مکه پرداخت؟

ب) این داستان به کدام ویژگی اخلاقی و رفتار پیامبر اکرم اشاره دارد؟

۱۱- شماره موضوع مرتبط با ستون «ب» را داخل دایره بنویسید.

الف

ب

۱- پیامبران ماندن حضرت علی(ع) در مکه پس از هجرت پیامبر(ص)

۲- عزت نفس سپاسگزاری از نعمت پیامبران

۳- امانت داری احساس با ارزش بودن

۴- پیروی از پیامبران شایسته ترین الگوهای روی زمین

۱۲- سخن رسول خدا که فرمودند: «هیچ وقت انجام کارهای خود را از دیگران نخواهید حتی درخواست برای چوب خلال دندان» با کدام ویژگی ایشان مرتبط است؟

الف) مهربان بودن (ب) عزت نفس (ج) تواضع و فروتنی (د) امانت داری

۱۳- نوع رفتارهای زیر را با توجه به ویژگی های اخلاقی و رفتار اجتماعی رسول خدا مشخص نمایید.

الف) از کسی چیزی درخواست نمی کرد. (.....)

ب) از آزار و اذیت دیگران درمی گذشت. (.....)

۱۴- کدام یک از گزینه های زیر ویژگی «عزت نفس» را یاد آوری می کند.

الف) وقتی در می زنند، خودمان در را باز کنیم.

ب) برای پیاده شدن از اتومبیل از دیگری بخواهیم در را برایمان باز کند.

ج) از مادرمان درخواست کنیم یک لیوان آب به دستمان بدهد.

۱۵- ویژگی های راهنمایان راستین انسان ها «پیامبران» را بنویسید.

۱- ..... ۲- ..... ۳- .....

۱۶- جملات زیر را کامل کن.

عزت نفس یعنی : ..... وظیفه ما در مقابل نعمت فرستادن پیامبران : .....

سرنوشت کسی که به راهنمایی فرستادگان الهی توجه نکند: .....

۱۷- اگر ما می خواهیم زندگی که سرانجام آن رستگاری و رسیدن به بهشت زیبای خداوند باشد باید:

پیامبر الهی کسانی هستند که خداوند آنها را .....

الگوهایی که در زندگی بشر می توانند او را به رستگاری و بهشت خداوند .....

درس ششم : اُسوه فداکاری و عدالت

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- حضرت علی علیه السلام در شب محاصره خانه حضرت محمد(ص) چگونه ایشان را یاری کردند؟
 الف) جنگیدن با مشرکان
 ب) در بستر پیامبر(ص) خوابیدن
 ج) با مشرکان مذاکره کردند.
 د) پیامبر(ص) را فوراً از خانه خارج کردند.
- ۲- هدف مشرکان از محاصره خانه حضرت محمد(ص) چه بود.
 الف) کشتن حضرت علی(ع)
 ب) کشتن حضرت محمد(ص)
 ج) کشتن حضرت محمد(ص) و علی(ع)
 د) هیچکدام
- ۳- شب هجرت پیامبر (ص) به چه شبی معروف است.
 الف) لیلة القدر
 ب) لیلة المبیّت
 ج) شب معراج
 د) همه موارد
- ۴- کدامیک؛ کامل ترین نمونه های فداکاری حضرت علی(ع) در راه خداست.
 الف) خوابیدن در بستر پیامبر(ص)
 ب) نماز خواندن ایشان در محل بیت المال
 ج) تقسیم دقیق بیت المال
 د) تلاوت آیات سوره ی توبه در میان مشرکان
- ۵- چرا حضرت علی(ع) بدون هیچ ترسی خوابیدن در بستر پیامبر اکرم(ص) را پذیرفت؟
 الف) خشنودی خدا
 ب) فداکاری
 ج) علاقه به پیامبر(ص)
 د) شهادت در راه خدا

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	حضرت علی(ع) بعد از تقسیم مساوی بیت المال در همان محل به نماز می ایستادند.		
۲	ماجرای خوابیدن علی (ع) در بستر پیامبر(ص) در شب هجرت به لیلة القدر مشهور است.		
۳	یکی از کامل ترین نمونه های فداکاری حضرت علی(ع) لیلة المبیّت است.		
۴	فرشته وحی پیامبر اکرم(ص) را از نقشه خطرناک مشرکان با خبر ساخت.		
۵	فداکار کسی است که برای خدمت به جامعه فقط از مال خود می گذرد.		
۶	حضرت علی(ع) در جنگ اُحد در قلعه را از جا کند و یهودیان را شکست داد.		
۷	اگر پیامبر(ص) مکه را ترک نمی کرد رسالتش ناتمام می ماند.		
۸	امام علی علیه السلام برای برقراری عدالت حکومت را پذیرفت.		
۹	حضرت علی(ع) در حقوق عمومی، مانند مسلمانان دیگر با خانواده و بستگانش رفتار می کرد.		
۱۰	عدالت طلبی و مساوات، دو ویژگی بارز دیگر از شخصیت امیرالمؤمنین است.		

سوال‌های کامل کردنی (تکمیلی)

- ۱- ماجرای از خود گذشتگی حضرت علی(ع) در شب هجرت پیامبر(ص) به ..... مشهور است.
- ۲- دو ویژگی بارز امیرمومنان ..... و ..... می باشد.
- ۳- امیرالمومنین حکومت را برای ..... بین مردم پذیرفت.
- ۴- دین اسلام افراد فداکار را ستایش کرده و به آنان وعده ی ..... داده است.
- ۵- حضرت علی (ع) به احترام اسلام آوردن مرد مسیحی ..... و ..... خود را به او بخشید.
- ۶- حضرت علی (ع) در ..... و ..... با خانواده و نزدیکان خود نیز مانند مسلمانان دیگر رفتار می کرد.
- ۷- یکی از کامل ترین نمونه های فداکاری حضرت علی علیه السلام ماجرای ..... او در شب هجرت پیامبر اکرم است که به ..... مشهور است.
- ۸- مرد مسیحی با گفتن ذکر ..... و ..... مسلمان شد.
- ۹- ..... پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله را از نقشه ی خطرناک مشرکان با خبر ساخت.
- ۱۰- فداکار کسی است که برای .....، از مال، سلامتی و حتی جان خود می گذرد و آنها را در راه ..... فدا می کند.
- ۱۱- حضرت علی(ع) حکومت را برای ..... بین مردم پذیرفت. و در ..... بین مسلمانان، هیچ کسی را بر دیگری برتری نداد.
- ۱۲- حضرت علی(ع) پس از تقسیم بیت المال به صورت ..... در بین مردم، در همان محل بیت المال به ..... می ایستاد.

سوال‌های تشریحی

- ۱- در ماجرای «لیلة المبيت» چه کسی به پیامبر(ص) کمک کرد؟
- ۲- با توجه به آیه «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَئُوفٌ بِالْعِبَادِ.» به سوالات زیر پاسخ دهید.
الف) این آیه در ستایش چه کسی آمده است؟
ب) چرا امیرمومنان بدون هیچ ترس و نگرانی خوابیدن در بستر پیامبر(ص) را انتخاب کرد؟
۳- چهار مورد از فداکاری های حضرت علی(ع) را بیان کنید؟
۴- چه کسی آیات سوره توبه را در میان مشرکان مکه با صدای بلند خواند؟
۵- در کدام جنگ حضرت علی(ع) از پیامبر(ص) دفاع کرد؟
۶- حضرت علی(ع) در جنگ خندق کدام پهلوان نامدار عرب را از پا درآورد؟
۷- حضرت علی(ع) در کدام جنگ توانست در قلعه یهودیان را بشکند و یهودیان را شکست دهد؟
۸- دو ویژگی بارز امیرالمومنین حضرت علی علیه السلام را بیان کنید؟
۹- هدف اصلی حضرت علی (ع) از پذیرفتن حکومت چه بود؟
۱۰- فداکار به چه کسی می گویند؟
۱۱- بنابر فرمایش امام علی(ع) خداوند از آگاهان چه عهده گرفته است؟
۱۲- حضرت علی(ع) چگونه پیامبر(ص) را در اجرای اوامر الهی یاری کرد؟
۱۳- حضرت علی(ع) چگونه عدالت و مساوات را در بین مسلمانان ایجاد می کرد؟
۱۴- در زمان پذیرش حکومت از جانب حضرت علی علیه السلام وضعیت جامعه ی اسلامی چگونه بود؟

کتابخانه پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس ششم: اُسوه فداکاری و عدالت

۱- سه نمونه از فداکاری های حضرت علی علیه السلام را به صورت خلاصه بیان کنید.

الف: نبرد با عمرو بن عبدود پهلوان نامدار عرب در جنگ خندق

ب: دفاع از جان پیامبر (ص) در جنگ احد

ج: خواندن آیات مهم سوره توبه در میان مشرکان بی رحم مکه با صدایی بلند

۲- بنابر فرمایش امیرمؤمنان علیه السلام خداوند از آگاهان در برابر شکم بارگی ستمگران چه عهد و پیمانی گرفته است؟ عهد گرفته است که در برابر شکم بارگی ستمگران و گرسنگی مظلومان سکوت نکنند و حق مظلوم را از ظالم بستانند و به او باز گردانند.

۳- مرد مسیحی چگونه به حقانیت دین اسلام پی برد و مسلمان شد؟

در دادگاهی حاضر شده بود که میان او که یک مسیحی بود با پیشوا و رهبر مسلمانان برابری برقرار است و حکم را به

سود او می دهد و رهبر مسلمین از موقعیت خود هیچ استفاده ای نمی کند و او این گونه قضاوت و داوری را فقط در

دین اسلام می بیند و دین اسلام را برحق می داند بنابر این با گفتن ذکر *أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ*

دین اسلام را می پذیرد و مسلمان می شود.

فعالیت کلاسی

فعالیت اول

به نظر شما براساس آیه ی ۲۰۷ از سوره مبارکه بقره، چرا امیرمؤمنان بدون هیچ ترس و نگرانی خوابیدن در بستر پیامبر اکرم را پذیرفت؟ زیرا می خواست اوامر و دستورات پروردگار را اجرا کرده و خشنودی خدا را به دست آورد.

فعالیت دوم

به نظر شما چه ارتباطی میان تقسیم بیت المال و نماز خواندن امیرالمومنین در همان مکان وجود دارد؟ تا خداوند را به خاطر توفیق در تقسیم بیت المال شکر کرده و از او برای تقسیم آن و رعایت مساوات و عدالت کمک بخواهد.

کـ ارزشیابی

- ۱- پیامبر (ص) توسط چه کسی از نقشه ی خطرناک مشرکان برای کشتنش باخبر شد؟
(الف) یکی از اصحابش (ب) حضرت علی(ع) (ج) خودش (د) فرشته وحی
- ۲- چه کسی برای نجات جان پیامبر صلی الله علیه و آله حاضر شد شب در بسترش بخوابد؟ و آن شب مشهور به چیست؟
(الف) حضرت علی علیه السلام - لیلة المبيت (ب) یکی از یارانش - لیلة القدر
(ج) جبرئیل - لیلة القدر (د) همسر پیامبر(ص) - لیلة المبيت
- ۳- چهار مورد از ویژگی های اخلاقی حضرت علی علیه السلام را بنویسید.
- ۴- به سوالات زیر پاسخ دهید.
(الف) عمروبن عبدود، پهلوان دلاور عرب را علی علیه السلام در جنگ ..... به هلاکت رساند.
(ب) حضرت علی علیه السلام بیت المال را با ..... تقسیم می کرد.
(ج) امام علی علیه السلام همیشه خودش را با دیگران در برابر قانون برابر می دانست حتی .....
۵- من کیستم؟
- در جنگ احد بعد از شهادت بسیاری از مومنان در کنار پیامبر(ص) باقی ماندم، پهلوان خیر بودم، تنها رقیب در جنگ با پهلوان نامدار عرب بودم. آیات مهم سوره ی توبه را با صدای بلند برای مشرکین خواندم. (.....)
- ۶- متن زیر را بخوانید و موارد نادرست را پیدا کرده و آن را اصلاح کنید.
علی علیه السلام اسوه ی کامل فداکاری و عدالت است، چرا که برای نجات پیامبر(ص) در شبی که مشهور به لیلة القدر است به جای پیامبر(ص) در بسترش خوابید و سبب خنثی شدن توطئه های دشمنان شد. فرشته ی وحی بر علی علیه السلام نازل شد و در ستایش فداکاری بی نظیر پیامبر(ص) از طرف خدا آیه ای نازل شد.
فداکار کسی است که برای خدمت به دین و جامعه فقط از مال و سلامتی و خانواده خود می گذرد و برای حفظ جان خود از هیچ چیز دریغ نمی کند. همچون علی علیه السلام که همه چیزش را فدای اسلام کرد و پاداش الهی را دریافت خواهد کرد.
- ۷- متن زیر مطالعه کرده و سپس به سوالات پاسخ دهید.
«اگر خداوند از آگاهان عهد و پیمان نگرفته بود که در برابر شکم بارگی ستمگران، و گرسنگی مظلومان سکوت نکنند {و حق مظلوم را از ظالم بستاند و به او باز گردانند}، حکومت بر شما را رها می کردم و آنگاه می دیدید که {مقام های} دنیایی شما نزد من از عطسه بز بی ارزش تر است.»
- (الف) عهد و پیمان خدا از چه کسانی است؟ و در مورد چه چیزی پیمان گرفته است؟
(ب) حضرت علی علیه السلام ارزش حکومتی را که احقاق حقی در آن نشود، چه می دانند؟
(ج) اگر در حکومتی حق مظلوم از ظالم گرفته نشود چه باید کرد؟
- ۸- دو مورد از ویژگی های منحصر به فرد امام علی علیه السلام را بنویسید.
- ۹- حضرت علی علیه السلام دلیل پذیرفتن حکومت را چه بیان می کند؟
- ۱۰- با توجه به مفهوم آیه ۲۰۷ سوره بقره، کدام گزینه صحیح تر است؟
(الف) «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَشْتَرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَئُوفٌ بِالْعِبَادِ»
از مردم کسانی که جان خود را می فروشند(فدا می کنند) تا خشنودی خدا را به دست آورند، و خدا نسبت به بندگانش مهربان است.
- (الف) فداکاری بی نظیر علی علیه السلام در شب هجرت
(ج) فداکاری علی علیه السلام در جنگ بدر
(ب) فداکاری امیرالمومنین در جنگ خندق
(د) حمایت علی علیه السلام از پیامبر (ص) در جنگ احد

۱۱- آیه « وَ مِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي نَفْسَهُ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ رَئُوفٌ بِالْعِبَادِ » درباره چه اتفاق و چه کسی نازل شده است؟

۱۲- با استفاده از داستان مرد مسیحی و زره به کدام ویژگی امیرالمومنین پی می بریم؟
(الف) رعایت عدالت و مساوات
(ب) شجاعت و از خودگذشتگی
(ج) ایثار جان
(د) تقسیم بیت المال

۱۳- عبارات زیر درباره کدام شخصیت معصوم علیه السلام است؟

.....

- از کامل ترین نمونه های فداکاری در راه خدا
  - در میدان جنگ خندق پهلوان نامی عرب را از پای درآورد.
  - در جنگ احد در کنار پیامبر اکرم(ص) با شجاعت می جنگید.
  - در جنگ خیبر در قلعه را از جا کند و یهودیان را شکست داد.
  - با صدای بلند آیات سوره توبه را در میان مشرکان بی رحم مکه می خواند.
- ۱۴- برای هر یک از خصوصیات امیرمومنان حضرت علی علیه السلام نمونه ای ذکر کنید.

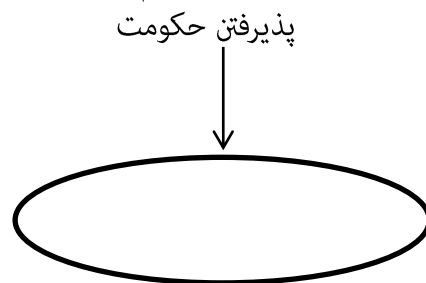
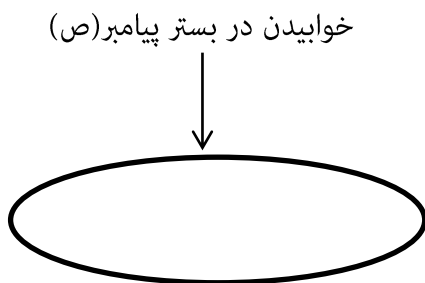
.....

← (الف) فداکاری و از خود گذشتگی :

.....

← (ب) عدالت :

۱۵- هر یک از نمونه های زیر به کدام ویژگی امیرالمومنین اشاره دارد؟

۱۶- مرد مسیحی پس از داوری میان خود و حضرت علی(ع)، دادگاه اسلامی را چگونه توصیف کرد؟

درس هفتم : برترین بانو

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- عبارت مقابل کدام ویژگی حضرت زهرا سلام الله علیها را بیان می کند؟ «معارف و احکام دین را به زنان می آموخت و با گشاده رویی به سوالات آنان جواب می داد.»
- الف) حضور در اجتماع (ب) ساده زیستی (ج) حیا و عفت (د) اهمیت دادن به خانواده
- ۲- کدام یار پیامبر(ص) از ساده زیستی دختر پیامبر(ص) تعجب می کرد؟
- الف) مالک اشتر (ب) سلمان فارسی (ج) عمار یاسر (د) سعد بن معاذ
- ۳- این جمله پیامبر(ص) درباره کیست؟ «او شادمانی قلب من است.»
- الف) حضرت خدیجه (س) (ب) حضرت فاطمه (س) (ج) امام حسین (ع) (د) امام حسن (ع)
- ۴- محاصره شعب ابوطالب چند سال طول کشید؟
- الف) پنج سال (ب) دو سال (ج) سه سال (د) هفت سال
- ۵- باتوجه به سخن پیامبر(ص): «سرور زنان بهشتی چه کسی می باشد.»
- الف) حضرت خدیجه(س) (ب) حضرت فاطمه(س) (ج) حضرت رقیه(س) (د) حضرت زینب(س)
- ۶- این سخن حضرت فاطمه(س) که می فرمایند: «خوشحالم از اینکه رسول خدا مرا از روبرو شدن با مردان نامحرم بی نیاز ساخت» گویای کدام ویژگی ایشان است.
- الف) حیا و عفت (ب) حضور در اجتماع (ج) ساده زیستی (د) علاقه شدید به پیامبر(ص)
- ۷- پیامبر(ص) درباره چه کسی می فرمایند: «خداوند او را دوست دارد و دوستداران او را نیز دوست دارد.»
- الف) حضرت خدیجه(س) (ب) حضرت فاطمه(س) (ج) حضرت حسین(ع) (د) حضرت حسن(ع)
- ۸- «ایشان به هنگام جنگ برای رزمندگان نان می فرستاد و به هنگام نیاز در پشت صحنه جبهه به مداوا و آبرسانی مجروحان مشغول می شد.»
- این جملات کدام ویژگی حضرت فاطمه(س) را توصیف می کند.
- الف) حیا و عفت (ب) حضور در اجتماع (ج) ساده زیستی (د) علاقه شدید به پیامبر(ص)
- ۹- کدام عبارت به ویژگی «حیا و عفت» حضرت فاطمه (س) اشاره دارد.
- الف) خوشحالم از اینکه رسول خدا مرا از روبرو شدن با مردان نامحرم بی نیاز ساخت.
- ب) هنگام نیاز در جبهه به مداوا و آبرسانی مجروحان مشغول می شد.
- ج) معارف و احکام دین را به زنان می آموخت و با گشاده رویی به پرسش های آنان پاسخ می گفت.
- د) هرگاه غذای نیکوئی تهیه می کرد رسول خدا را نیز دعوت می کرد.

۱۰- علت خوشحالی حضرت فاطمه (س) از «تقسیم کارها ی خانه» توسط حضرت محمد(ص) چه بود.

الف) راحت شدن از کارها (ب) روبرو نشدن با مردان نامحرم

ج) حضور بیشتر در اجتماع (د) انجام ندادن کارهای سنگین

۱۱- با توجه به سخن پیامبر(ص) نتیجه دوستی با حضرت فاطمه(س) چیست؟

الف) ایجاد علاقه به پیامبر(ص) (ب) باحیا و عفت شدن (ج) خشنودی خدا (د) ساده زیست شدن

۱۲- بخشیدن گردنبنند گرانها توسط حضرت فاطمه(س) به شخص فقیر نشان دهنده کدام ویژگی ایشان می باشد.

الف) حیا و عفت (ب) حضور در اجتماع (ج) ساده زیستی (د) ایثار و بخشندگی

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	حضرت فاطمه (س) نسبت به پدرش همچون یک مادر مهربان بودند.		
۲	حضرت فاطمه (س) عبادت را فقط در نماز و روزه نمی دید.		
۳	حضرت فاطمه (س) معارف و احکام دین را به زنان می آموخت.		
۴	حضرت فاطمه زهرا (س) به تربیت و آموزش فرزنداناش نیز توجه خاصی داشت.		
۵	حضرت فاطمه زهرا (س) سرور همه زنان عالم بود، کار خانه را عیب می دانست.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

۱- حضرت فاطمه(س) نگران ..... بود.

۲- ..... که یکی از یاران پیامبر(ص) بود از ساده زیستی حضرت فاطمه(س) تعجب کرد.

۳- حضرت فاطمه (س) سعادت همه زنان را در ..... می دانست.

۴- سرور زنان و برترین بانوی جهان ..... می باشند.

۵- بنابه فرموده ی پیامبر(ص) داشتن دختر موجب ..... بود.

۶- فاطمه زهرا(س) ..... سال بیشتر نداشت که مشرکان مکه، پیامبر و خویشانش را ..... سال در شعب ابوطالب در محاصره قرار دادند.

سوالات تشریحی

- ۱- چهار مورد از ویژگی های اخلاقی فاطمه زهرا (س) را بنویسید.
- ۲- چرا فاطمه (س) پس از تقسیم کار، از کار در منزل خوشحال شد؟
- ۳- پیامبر(ص) در برابر بی تابی های حضرت فاطمه (س) در آخرین لحظات عمرشان چه مژده ای به ایشان دادند؟
- ۴- دلیل ازدواج حضرت فاطمه (س) با امیرالمؤمنین، با وجود اینکه خواستگاران ثروتمندی داشت چه بود؟
- ۵- چرا حضرت زهرا سلام الله علیها، هرگز چیزی از امیرالمؤمنین درخواست نمی کرد؟
- ۶- یک نمونه از ایثار و بخشندگی حضرت فاطمه (س) را بیان کنید.
- ۷- با توجه به فرمایش پیامبر(ص) جایگاه حضرت فاطمه (س) را در بین زنان عالم بیان کنید.
- ۸- بهترین هدیه ی خداوند به بهترین بنده اش (پیامبر) در روزگار جاهلیت چه بود؟
- ۹- اعراب جاهلی چه دیدی نسبت به زن داشتند و پیامبر (ص) چگونه با این دیدگاه به مبارزه پرداختند؟
- ۱۰- برخی از نشانه های علاقمندی پیامبر(ص) به حضرت فاطمه (س) را بنویسید.
- ۱۱- این جمله ی پیامبر(ص) در مورد حضرت فاطمه (س) چه معنا و مفهومی دارد؟
«فاطمه سرور زنان اولین و آخرین و برترین بانوی جهان است.»
- ۱۲- چه عواملی باعث شد حضرت فاطمه زهرا (س) در دوران کودکی شهر و دیار خود را ترک کند و به همراه پدر به مدینه هجرت کند؟
- ۱۳- کدام سخن (مژده) پیامبر(ص) در لحظات پایانی عمرش، باعث ایجاد لبخند در چهره ی حضرت فاطمه ی زهرا (س) شد؟
- ۱۴- با توجه به فرمایش امام علی علیه السلام بیان کنید که، چگونه حضرت فاطمه(س) مایه ی آرامش خانواده اش بود.
- ۱۵- نمونه ای از حضور ضروری حضرت فاطمه (س) را در اجتماع نام ببرید.
- ۱۶- حضرت علی(ع) و حضرت فاطمه (س) از راهنمایی های ارزنده چه کسی، برای ادامه زندگی مشترکشان استفاده کردند؟

پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس هفتم : برترین بانو

- ۱- چرا حضرت زهرا سلام الله علیها، هرگز از امیرالمؤمنین چیزی درخواست نمی کرد؟
بنا بر فرموده ی حضرت علی(ع) ایشان (حضرت فاطمه «س») برای خودش چیزی از من نخواست. مبادا من نتوانم آن را فراهم کنم و شرمنده شوم.
  - ۲- دلیل ازدواج حضرت فاطمه (س) با امیرالمؤمنین، با وجود این که خواستگاران ثروتمندی داشت، چه بود؟
حضرت فاطمه (س) ایمان را به ثروت برتری داد.
  - ۳- پنج مورد از ویژگی های اخلاقی حضرت فاطمه (س) را بنویسید.
الف : حیا و عفت	ب : علاقه شدید به پیامبر(ص)	ج : اهمیت دادن به خانواده و خانه داری
د : ساده زیستی	و : ایثار و بخشندگی	ه : حضور در اجتماع

به نظر شما چرا خداوند با وجود اینکه دختر در میان مردم زمان پیامبر اکرم (ص) مایه ی ننگ بود، به ایشان فرزند دختر داد؟

فعالیت دوم :

پیامبر اکرم درباره حضرت فاطمه سلام الله عليها می فرماید:
 خداوند فاطمه را دوست دارد و دوستداران فاطمه را نیز دوست دارد. خداوند با خوشحالی فاطمه خشنود و با خشم او خشمگین می شود.
 به نظر شما چرا خداوند با خوشحالی حضرت فاطمه سلام الله عليها خشنود و با خشم ایشان خشمگین می شود؟ درباره این موضوع با همکلاسی هایتان صحبت کنید.

فعالیت سوم :

با توجه به آیات ذیل که ویژگی های مومنان را ذکر کرده است، بگویید هر آیه به کدام قسمت داستان اشاره دارد.

کمک کردن به پیرمرد

يُوْتِرُونَ عَلَىٰ اَنْفُسِهِمْ وَاَوْ كَانِ بِهِنَّ حَاصَّةً
 دیگران را برخودش ترجیح می دهند هر چند خود نیازمند باشند.

دادن گردنبند ارزشمند به پیرمرد

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ
 هرگز به نیکی (راستین) دست نمی یابید مگر آنکه از آنچه دوست دارید انفاق کنید.

بازگشت گردنبند به حضرت زهرا (س)

مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُوْ خَيْرٌ مِنْهَا
 هرکس کار نیکی کند بهتر از آن را پاداش می گیرد.

۱- کدام هدیه ی خداوند به پیامبر اکرم(ص)، در شرایطی که دختر ننگ و عار بود موجب برکت زندگی پیامبر صلی الله علیه و آله بود؟

الف) فرزند دختر(فاطمه«س»)   ب) فرزند پسر «ابراهیم»   ج) مقام رسالت   د) قرآن

۲- معنی این سخن پیامبر صلی الله علیه و آله در مورد حضرت زهرا سلام الله علیها چیست؟

« فاطمه سرور زنان اولین و آخرین و برترین بانوی جهان اسلام است.»

الف) در بین زنان عالم در همه ی زمان ها بهترین است.

ب) در بین زنان زمان های گذشته و حال بهترین است.

ج) در بین زنان آینده عالم بهترین است.

د) در بین زمان گذشته عالم بهترین بود.

۳- تقسیم کار میان علی علیه السلام و حضرت زهرا سلام الله علیها را ..... انجام داد و کارهای

..... خانه با علی علیه السلام و کارهای ..... خانه با زهرا سلام الله علیها بود.

الف) خدا - بیرون - داخل   ب) جبرئیل - داخل - بیرون

ج) پیامبر(ص) - بیرون - داخل   د) حضرت علی - داخل - بیرون

۴- خوشحالی حضرت زهرا سلام الله علیها از تقسیم کار مربوط به کدام صفت ایشان است؟

الف) علاقه ی شدید به پیامبر(ص)   ب) حیا و عفت

ج) حضور در صحنه اجتماع   د) ساده زیستی

۵- اینکه پیامبر(ص) هنگام سفر با آخرین نفری که خداحافظی می کرد و هنگام بازگشت با اولین فردی که دیدار می کرد

فاطمه سلام الله علیها بود می توان به ..... پی برد.

الف) اهمیت خداحافظی   ب) رابطه پدر و فرزندی

ج) علاقه شدید پیامبر(ص) به او و برعکس   د) اهمیت آموزش به اصحاب

۶- کدام عبارت بیانگر حضور در صحنه اجتماع حضرت زهرا سلام الله علیها نمی باشد؟

الف) آموزش معارف دین به زنان   ب) ایراد سخن و خطبه در مسجد مدینه

ب) پخت نان در خانه برای جبهه جنگ   د) دعا در نماز شب در حق مردم

۷- عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	فاطمه (س) از تقسیم کار پیامبر(ص) بسیار خوشحال شد زیرا از روبرو شدن با مردان نامحرم بی نیاز ساخت.		
۲	حضرت فاطمه (س) عبادت را تنها در نماز و روزه می دید، رسیدگی به محرومان را عبادت نمی دانست.		
۳	فاطمه(س) با اینکه خواستگاران زیادی داشت علی(ع) را برگزید که از مال دنیا ثروت زیادی نداشت.		
۴	حضرت فاطمه (س) چادر گران قیمت و لباس فاخر می پوشید.		
۵	حضرت فاطمه (س) اولین کسی که پس از رحلت رسول خدا به ایشان ملحق شد.		
۶	حضرت فاطمه (س) خداوند با خوشحالی او خشنود و با خشم او می شود.		
۷	حضرت فاطمه (س) پس از ازدواج با راهنمایی پدر بزرگوارش کارهای خارج خانه را به عهده گرفت.		

۸- با توجه به متن زیر به سوال پاسخ دهید.

«دختر پیامبر(ص) بود اما مثل پدرش ساده زندگی می کرد. سلمان فارسی با تعجب می گوید: دختران پادشاهان روم و ایران بر تخت هایی از طلا می نشینند و پارچه های زربفت برتن می کنند. امام دختر رسول خدا نه چادر گران قیمتی بر سر دارد نه لباس هایی فاخر.»
متن بیانگر کدام صفت حضرت زهرا سلام علیها می باشد؟

۹- متن زیر را بخوانید و به سوالات زیر پاسخ دهید.

«غلام از شادمانی آزادی، با صدای بلند می خندد و می گوید: عجب گردن بند پربرکتی، گرسنه ای را سیر کرد، برهنه ای را پوشاند و فقیری را بی نیاز کرد و بنده ای را آزاد ساخت و در پایان به صاحب اصلی اش (فاطمه) بازگشت.»
الف) متن مربوط به کدام صفت حضرت زهرا «سلام الله علیها» می باشد؟
ب) گردن‌بند حضرت زهرا سلام الله علیها مشکل چند نفر را و به چه شکلی حل کرد؟
۱۰- بنابر فرمایش پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله چه رابطه ای میان خشم و خشنودی خدا و حضرت فاطمه (س) وجود دارد؟

۱۱- به چهار نمونه از کارهای حضرت فاطمه سلام الله علیها که بیانگر اهمیت ایشان به خانواده و خانه داری اشاره کنید.

۱۲- متن زیر را بخوانید و سه مورد از صفات حضرت زهرا سلام الله علیها را بنویسید.

حضرت زهرا «سلام الله علیها» با گشاده رویی به پرسش های (معارف و احکام دین) زنان مدینه پاسخ می داد و هرگز از راهنمایی آنان خسته نمی شد چرا که معتقد بود به ازای هر مسئله ای که پاسخ می دهد بیش از فاصله ی زمین و عرش مروارید پادشاه می گیرد و در روز قیامت به عالمان شیعه براساس میزان دانش لباسهای گرانبها داده می شود. و اوست که خود را از مرد نامحرم می پوشاند و در بیان علت کارش میگوید: «اگر او مرا نمی بیند من که او را می بینم و او بوی مرا استشمام می کند.»

۱- ..... ۲- ..... ۳- .....

۱۳- هر یک از مفاهیم نوشته شده در ستون الف با عبارت یا عباراتی در ستون ب ارتباط دارد. آن ها را پیدا کرده و شماره مربوط را داخل کادر بنویسید.

الف

ب

الف - حضرت علی(ع) ۱- آخرین کسی که رسول خدا هنگام مسافرت با او خداحافظی می کرد.

ب - حضور در صحنه اجتماع ۲- در دوران کودکی به دنبال پدر به مدینه هجرت کرد.

ج - حضرت فاطمه زهرا(س) ۳- کارهای بیرون خانه بر عهده ی ایشان بود.

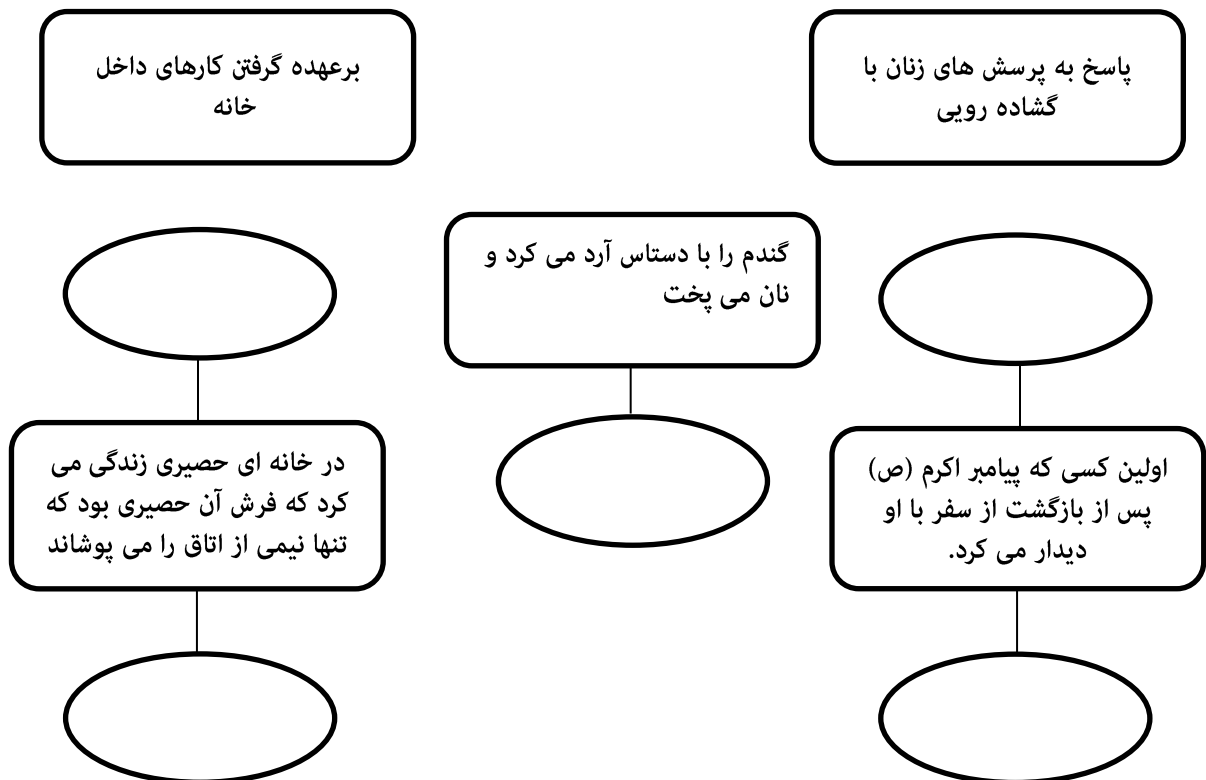
د - اهمیت دادن به خانه و خانه داری ۴- معارف و احکام دین را به بانوان آموزش می دادند.

۵- سرور زنان و اولین و آخرین و برترین بانوی جهان.

۶- حضرت فاطمه (س) در تمام مدت زندگی هرگز همسرش را خشمگین نکرد.

- ۱۴- این فرمایش پیامبر(س) که «فاطمه سرور زنان اولین و آخرین و برترین بانوی جهان است» یعنی چه؟ (یا) چه مفاهیمی را دربردارد؟
- ۱۵- شش نمونه از ویژگی های اخلاقی حضرت فاطمه (علیه السلام) را نام ببرید.
- ۱۶- چرا حضرت فاطمه (علیه سلام) از سفر به آخرت نگران بود؟
- ۱۷- جهت بهره برداری صحیح از شب قدر فرزندان خود را چگونه آماده می کرد؟
- ۱۸- تقسیم کار برای زندگی مشترک علی و فاطمه (علیهما السلام) توسط ..... انجام شد.
- ۱۹- تدبیر حضرت فاطمه سلام الله علیها برای خانواده و استفاده بهتر از شب قدر چه بوده است؟
- ۲۰- وصف فاطمه سلام الله علیها را از زبان حضرت علی(ع) بنویسید.
- ۲۱- فائزه رو به فاطمه می کند و می گوید: دیدی سخنران چه می گفت؛ من می گویم اسم تو که فاطمه است باید از زندگی حضرت فاطمه سلام الله علیها شناخت داشته باشی من که لازم نیست، چرا باید شناخت داشته باشم؟ شما به کمک فاطمه بیایید و جواب دهید نتیجه شناخت از آن حضرت چیست؟
- ۲۲- هر یک از ویژگی های اخلاقی حضرت فاطمه سلام الله علیها را با توجه به نمونه های داخل کادرها، جایگزین نمایید.

«حضور در صحنه اجتماع - علاقه شدید به پیامبر - ساده زیستی - حیا و عفت - اهمیت به خانواده»

به شکل دیگر

۲۳- نمونه هایی از ویژگی های اخلاقی حضرت فاطمه زهرا سلام الله عليها را با توجه به آنچه در درس آموختید، بنویسید.

..... :	سادۀ زیستی
..... :	ایثار و بخشندگی
..... :	حیا و عفت

۲۴- جملات زیر خصوصیات حضرت فاطمه زهراست؛ آنها را کامل کنید:

(الف) در لحظات آخر عمر پیامبر اکرم (ص)، ایشان به دخترش فرمودند: .....

(ب) پیامبر اکرم (ص) می فرمایند: خداوند فاطمه را .....

(ج) حضرت فاطمه سلام الله عليها سعادت زنان را .....

(د) ایشان عبادت را تنها در..... نمی دید.

« فاطمه سرور زنان اولین و آخرین و برترین بانوی جهان است.»

۲۵- در مورد این فرمایش پیامبر(ص) توضیح دهید.

.....

ترجمه آیات

به نام خداوند بخشایشگر و مهربان.

- ۱- محققا ما به تو خیر کثیر (فاطمه سلام الله علیها) دادیم.
- ۲- پس به شکرانه‌اش برای پروردگارت نماز بخوان و قربانی کن.
- ۳- و بدان که محققا شماتت‌گوی و دشمن تو ابتر و بلاعقب است.

بیان آیات

در این سوره منتهی بر رسول خدا (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) نهاده به اینکه به آن جناب کوثر داده، و این بدان منظور است که آن جناب را دلخوش سازد و بفهماند که آن کس که به وی زخم زبان می‌زند که اولاد ذکور ندارد و اجاق کور است، خودش اجاق کور است، و این سوره کوتاه‌ترین سوره قرآن است، و روایات در اینکه آیا این سوره در مکه نازل شده و یا در مدینه مختلف است، و ظاهرش این است که در مکه نازل شده باشد. و بعضی از مفسرین به منظور جمع بین دو دسته روایات گفته‌اند: ممکن است دو نوبت نازل شده باشد یکی در مکه و بار دیگر در مدینه. انا اعطیناک الکوثر در مجمع البیان می‌گوید: کلمه کوثر بر وزن فاعل به معنای چیزی است که شانش آن است که کثیر باشد، و کوثر به معنای خیر کثیر است. ولی مفسرین در تفسیر کوثر و اینکه کوثر چیست اختلافی عجیب کرده‌اند: بعضی گفته‌اند: خیر کثیر است. و بعضی معانی دیگری کرده‌اند که فهرست‌وار از نظرخواننده می‌گذرد:

نهری است در بهشت.

حوض خاص رسول خدا (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) در بهشت و یا در محشر است.

اولاد رسول خدا (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) است.

اصحاب و پیروان آن جناب تا روز قیامت است.
علمای امت او است.
قرآن و فضائل بسیار آن.
مقام نبوت است.
تیسیر قرآن و تخفیف شرایع و احکام است.
اسلام است.
توحید است.
علم و حکمت است.
فضائل رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) است.
مقام محمود است.
نور قلب شریف رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) است.

و از این قبیل اقوالی دیگر که به طوری که از بعضی از مفسرین نقل شده بالغ بر بیست و شش قول است.

صاحبان دو قول اول استدلال کرده‌اند به بعضی روایات، و اما باقی اقوال هیچ دلیلی ندارند به جز تحکم و بی دلیل حرف زدن، و به هرحال اینکه در آخر سوره فرمود: ان شائنك هو الابتر با در نظر گرفتن اینکه کلمه ابتر در ظاهر به معنای اجاق کور است، و نیز با در نظر گرفتن اینکه جمله مذکور از باب قصر قلب است، چنین به دست می‌آید که منظور از کوثر، تنها و تنها کثرت ذریه‌ای است که خدای تعالی به آن جناب ارزانی داشته، (و برکتی است که در نسل آن جناب قرار داده)، و یا مراد هم خیر کثیر است و هم کثرت ذریه، چیزی که هست کثرت ذریه یکی از مصادیق خیر کثیر است، و اگر مراد مساله ذریه به استقلال و یا به طور ضمنی نبود، آوردن کلمه ان در جمله ان شائنك هو الابتر فایده‌ای نداشت، زیرا کلمه ان علاوه بر تحقیق، تعلیل را هم می‌رساند و معنا ندارد بفرماید ما به تو حوض دادیم، چون که بدگوی تو اجاق کور است و یا بی خبر است. و روایات هم بسیار زیاد رسیده که سوره مورد بحث در پاسخ کسی نازل شده که رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) را به اجاق کوری زخم زبان زد و این زخم زبان هنگامی بود که قاسم و عبد الله دو فرزندان رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) از دنیا رفتند، پس با این بیان روشن شد که سخن آن مفسر که گفته: منظور صاحب این زخم زبان از کلمه ابتر بریدگی از مردم یا انقطاع از خیر بوده و خدای تعالی در رد گفتارش فرموده او خودش منقطع از هر چیزی است سخن بی وجهی است. و چون جمله انا اعطینك ... در مقام منت نهادن بود، با سیاق متکلم مع الغیر (ما) آمد که بر عظمت دلالت می‌کند، و چون منظور از آن خوشدل ساختن رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) بود مطلب را با واژه اعطاء که ظاهر در تملیک است بیان داشت و فرمود: ما به تو کوثر عطا کردیم. و این جمله از این دلالت خالی نیست که فرزندان فاطمه (علیها السلام) ذریه رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) هستند، و این خود یکی از خبرهای غیبی قرآن کریم است، چون همانطور که می‌بینیم خدای تعالی بعد از درگذشت آن حضرت برکتی در نسل آن جناب قرار داد، به طوری که در همه عالم هیچ نسلی معادل آن دیده نمی‌شود، آن هم با آن همه بلاها که بر سر ذریه آن جناب آوردند و گروه گروه از ایشان را کشتند. فصل لربك و انحر از ظاهر سیاق و ظاهر اینکه حرف فاء بر سر این جمله در آمده، استفاده می‌شود که امر به نماز و نحر شتر، که متفرع بر جمله انا اعطینك الکوثر شده، از باب شکر نعمت است، و چنین معنا می‌دهد، حال که ما بر تو منت نهادیم و خیر کثیرت دادیم این نعمت بزرگ را با نماز و نحر شکرگزاری کن. و مراد از نحر بنا بر روایاتی که از طرق شیعه و سنی از رسول خدا (صلی الله علیه و آله و سلم) و از علی (علیه السلام) رسیده، و نیز روایاتی که شیعه از امام صادق و سایر ائمه اهل بیت (علیهم السلام) روایت کرده، دست بلند کردن به طرف گردن در هنگام تکبیر گفتن برای نماز است.

ولي بعضی گفته‌اند: معنایش این است که نماز عید قربان بخوان، و شتر هم قربانی کن، (چون کلمه نحر به معنای سر بریدن شتر به آن نحو خاص است، همچنان که کلمه ذبح به معنای سر بریدن سایر حیوانات است).

بعضی دیگر گفته‌اند: معنایش این است که برای پروردگارت نماز بخوان، و وقتی سر از رکوع بر می‌داری به طور کامل بایست. بعضی دیگر معانی دیگری هم ذکر کرده‌اند. ان شائک هو الابر کلمه: شانیء به معنای دشمن خشمگین، و کلمه ابر به معنای اجاق کور است، و این کسی که چنین زخم زبانی به آن جناب زده بود عاصی بن وائل بوده. بعضی گفته‌اند: مراد از ابر منقطع از خیر، و یا منقطع از قوم خویش است، که خواننده توجه فرمود این قول با روایات شان نزول نمی‌سازد.

بحث روایتی

در الدر المنثور است که بخاری ابن جریر و حاکم از طریق ابی بشر از سعید بن جبیر از ابن عباس روایت کرده‌اند که گفت: کوثر آن خیری است که خدای تعالی به رسول خدا (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) داد. ابو بشر می‌گوید: به سعید بن جبیر گفتم جمعی از مردم معتقدند که کوثر نام نهری در بهشت است. سعید گفت نهری هم که در بهشت است یکی از خیرهایی است که خدای تعالی به آن جناب ارزانی داشته. و در همان کتاب آمده که ابن ابی حاتم، حاکم، ابن مردویه، و بیهقی در کتاب سنن خود، از علی بن ابی طالب روایت کرده‌اند که فرموده وقتی این سوره بر رسول خدا (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) نازل شد، از جبرئیل پرسید: این نحیره که خدای عز و جل مرا بدان مامور فرموده چیست؟ گفت: منظور نحیره نیست، بلکه خدای تعالی مامورت کرده وقتی می‌خواهی احرام نماز ببندی دستهایت را بلند کنی، هم در تکبیر الاحرام و هم در هنگام رکوع رفتن و هم در موقع سر از رکوع برداشتن، که این نماز ما و نماز فرشتگانی است که در هفت آسمان هستند، و برای هر چیزی زینتی است، و زینت نماز دست بلند کردن در هر تکبیر است و رسول خدا (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) فرمود: دست بلند کردن یکی از مظاهر استکانت و التماس است که خدای تعالی (در مذمت کفار) فرموده: فما استکانوا لربهم و ما يتضرعون - برای پروردگار خود نه استکانت دارند و نه تضرع و زاری. مؤلف: این روایت را صاحب مجمع البیان از مقاتل از اصبخ بن نباته از آن جناب نقل کرده، سپس گفته ثعلبی و واحدی این روایت را در تفسیرهای خود آورده‌اند. و نیز گفته همه عترت طاهره از آن جناب نقل کرده‌اند، که معنای نحر بلند نمودن دو دست تا محاذی گودی زیر گلو در هنگام نماز است. و نیز در الدر المنثور است که ابن جریر از ابی جعفر روایت کرده که در ذیل آیه فصل لربك گفته است: یعنی نماز بخوان، و در معنای کلمه و انحر گفته: یعنی دستها را در آغاز نماز و هنگام گفتن تکبیر افتتاح، بلند کن. و نیز در همان کتاب است که ابن مردویه از ابن عباس روایت کرده که در تفسیر آیه فصل لربك و انحر گفته: خدای تعالی به رسول گرامیش وحی فرستاد که وقتی تکبیر اول نماز را می‌گویی دستها را تا برابر نحر - گودی زیر گلویت - بلند کن، این است معنای نحر. و در مجمع البیان در ذیل آیه از عمر بن یزید روایت کرده که گفت: من از امام صادق (علیه‌السلام) شنیدم که در تفسیر آیه فصل لربك و انحر می‌فرمود: این نحر عبارت است از بلند کردن دستهایت تا برابر صورت. مؤلف: آنگاه می‌گوید: عبد الله بن سنان هم مثل این حدیث را از آن جناب نقل کرده، و نیز قریب به آن را جمیل از آن جناب روایت کرده است.

و در الدر المنثور است که ابن سعد و ابن عساکر از طریق کلبی از ابی صالح از ابن عباس روایت کرده‌اند که گفت: بزرگترین فرزند رسول خدا (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) قاسم، سپس زینب، و آنگاه عبد الله، و پس از او ام کلثوم، و آنگاه فاطمه و در آخر رقیه بود، قاسم از دنیا رفت و اولین کس از فرزندان آن جناب بود که در مکه از دنیا رفت، و بعد از او عبدالله از دنیا رفت، و عاصی بن وائل سهمی گفت: نسل او قطع شد، پس او ابر و بی عقب است، در پاسخش خدای تعالی این آیه را فرستاد که خود عاصی بن وائل ابر و بدون عقب است. و در همان کتاب است که زبیر بن بکار و ابن عساکر، از جعفر بن محمد از پدرش روایت کرده‌اند که فرمود: قاسم پسر رسول خدا (صلی‌الله‌علیه و آله و سلم) در

مکه از دنیا رفت و بعد از دفن جنازه آن جناب رسول خدا (صلی الله علیه وآله و سلم) به عاصی بن وائل و پسرش عمرو برخورد، عاصی وقتی رسول خدا (صلی الله علیه وآله و سلم) را از دور دید گفت: الآن زخم زبانی به او می‌زنم، همین که آن جناب نزدیک شد، گفت: چه خوب شد که اجاقش کور شد، در پاسخ او این آیه نازل شد: ان شائنك هو الابتر. و نیز در همان کتاب است که ابن ابی حاتم از سدی روایت کرده که گفت: قریش را رسم چنین بود که وقتی فرزند ذکور کسی می‌مرد می‌گفتند: بتر فلان، و چون فرزند رسول خدا (صلی الله علیه وآله و سلم) از دنیا رفت عاصی بن وائل گفت بتر یعنی فرزند ذکور مرد، و این فرد (رسول خدا (صلی الله علیه وآله و سلم) از همه بیشتر بتر شد، چون هیچ فرزند ذکور برایش نماند.

مؤلف: و در بعضی از تواریخ آمده که شماتت کننده ولید بن مغیره بوده. و در بعضی دیگر آمده که ابوجهل بوده. و در بعضی دیگر آمده که عقبه بن ابی معیط بوده. و در بعضی آمده که کعب بن اشرف بوده، ولی معتبر همان است که می‌گفت عاصی بن وائل بوده است. مؤید آن، روایتی است که مرحوم طبرسی آن را در احتجاج از حسن بن علی (علیه السلام) نقل کرده که آن جناب در حدیثی که روی سخنش در آن با عمرو بن العاصی است، فرموده: و تو در بستری مشترك متولد شدی (یعنی مادرت هم با عاصی بن وائل هم بستر می‌شده و هم با دیگران)، و وقتی متولد شدی عده‌ای از رجال قریش بر سر تو نزاع کردند، ابوسفیان بن حرب گفت این پسر از نطفه من است. ولید بن مغیره گفت: از من است. عثمان بن حارث و نصر بن حارث بن کله، و عاصی بن وائل هر يك ادعا کردند که از من است، تا آنکه از میان همه آنان لئیم‌تر و بی‌حسب و نسبت‌تر و خبیث‌تر و ستمکارتر و زناکارترشان عاصی بن وائل زورش بر سایرین چربید و تو را به خود ملحق ساخت. و نیز این تو بودی که برای برشمردن افتخاراتت به خطبه ایستادی، و گفتی این منم که محمد را زخم زبان می‌زنم، و عاصی بن وائل گفت: محمد مردی اَبتر است، یعنی اولاد ذکوری ندارد، اگر از دنیا برود نامش از صفحه روزگار محو می‌شود، و خدای تعالی در پاسخش فرمود: ان شائنك هو الابتر - تا آخر حدیث. و در تفسیر قمی در ذیل آیه انا اعطیناک الکوثر آمده که کوثر نهری است در بهشت، که خدا آن را به محمد (صلی الله علیه وآله و سلم) داده، تا عوض از پسرش ابراهیم باشد. مؤلف: این روایت علاوه بر اینکه مرسل است، یعنی سندش ذکر نشده، و علاوه بر اینکه مضمحل است، یعنی تنها در آن آمده که: فرمود و روشن نکرده که کدام يك از ائمه فرمود، با سایر روایات معارض است، و تفسیر کوثر به نهری در بهشت منافات ندارد که کوثر به معنای خیر کثیر باشد، چون همانطور که در خبر ابن جبیر گذشت نهر بهشتی هم مصداقی از خیر کثیر است.

(۱) : تفسیر شریف المیزان

درس هشتم : افتخار‌بندگی

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- کدام نوع تقلید درست است؟
 الف) جاهل از جاهل   ب) جاهل از عالم   ج) عالم از جاهل   د) عالم از عالم
- ۲- راه شناخت احکام مراجعه به متخصص در احکام دین است که به این کار..... می گویند.
 الف) تقلید   ب) مرجع تقلید   ج) فقیه   د) همه موارد
- ۳- به افراد متخصص در احکام دین..... می گویند؟
 الف) فقیه   ب) تقلید   ج) مرجع تقلید   د) همه موارد
- ۴- اعلم بودن مرجع تقلید به چه معناست؟
 الف) از مجتهدان دیگر باتقوا تر باشد.   ب) از مجتهدان دیگر داناتر باشد.
 ج) از مجتهدان دیگر جوان تر باشد   د) از مجتهدان دیگر عادل تر باشد.
- ۵- کدام یک از گزارش های زیر، درباره دوران بلوغ درست نیست؟
 الف) دوران بلوغ فقط دوران تغییرات جسمی است.   ب) دوران بلوغ زمان بنیان گذاری عقاید دینی است.
 ج) دوران بلوغ همراه با حس استقلال طلبی است.   د) دوران بلوغ دوران طرح پرسش های جدی است.
- ۶- عبارت «دوست داریم دیگران به سخنان ما توجه کنند و به نظرات ما احترام بگذارند.» بیانگر چیست؟
 الف) حس مسئولیت پذیری   ب) حس استقلال طلبی
 ج) حس انسان دوستی   د) دور اندیشی و آینده نگری
- ۷- بنابر فرمایش امام صادق علیه السلام بنده واقعی خداوند چه کسی است؟
 الف) جوانی که به علم و دانش علاقه ی زیادی دارد.
 ب) کسی که به قدرت فکر و عقل خود اطمینان دارد.
 ج) فردی که پیش از بلوغ به انجام تکالیف شرعی می پردازد.
 د) جوانی که جوانی اش را در اطاعت خداوند سپری می کند.
- ۸- باعث شکوفائی شخصیت انسان در دوران بلوغ می گردد؟
 الف) داشتن عزت نفس   ب) روحیات فطری و خدادادی
 ج) انجام عبادات و تکالیف الهی   د) گزینه ب و ج
- ۹- کدام گزینه از شرایط مرجع تقلید نیست؟
 الف) عادل باشد.   ب) زنده باشد.
 ج) مُسن باشد.   د) از مجتهدین دیگر داناتر باشد.

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	منظور از عادل بودن یعنی از سایر مجتهدان دانایتر باشد.		
۲	بلوغ شرعی سرآغاز انجام تکالیف دینی است.		
۳	مرجع تقلید باید از مجتهدین زمان خودش مسن تر باشد.		
۴	در سن بلوغ خداوند فرد بالغ را به صورت رسمی در جمع بندگان پذیرفته است.		
۵	انجام تکالیف دینی قبل از بلوغ واجب است.		
۶	انجام صحیح احکام، سعادت دنیا و آخرت ما را به دنبال دارد.		
۷	مجتهدان می توانند تمام احکام دینی را به دست بیاورند.		
۸	انجام تکالیف شرعی قبل از بلوغ واجب نیست.		
۹	وقتی انسان به سن بلوغ شرعی می رسد، انجام تکالیف شرعی بر او واجب نمی شود.		
۱۰	در دوران بلوغ فقط تغییراتی در جسم به وجود می آید.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- یکی از راه های دستیابی به نحوه صحیح انجام تکالیف دینی..... است.
- به مجتهدی که مردم برای یادگیری احکام به او مراجعه می کنند..... می گویند.
- ..... سرآغاز انجام تکالیف دینی است.
- همه ی مسلمانان باید اصول دین را براساس..... درست بنا کنند و از..... در آنها بپرهیزند.
- سن تکلیف را به سال..... حساب می کنند.
- سن بلوغ برای پسران پایان..... و برای دختران پایان..... است.
- ..... است که موجب شکوفایی شخصیت می شود.
- روحیات فطری و خدادادی موجب..... می شود.
- به افراد متخصص در دین..... می گویند.
- در دوران بلوغ تحولات..... مهمی نیز در نوجوانان پدیدار می شود.

سوالات تشریحی

- چرا خداوند مهربان تکالیفی را بر ما واجب کرده است؟
- با توجه به فرمایش خداوند در قرآن، صلاح بندگان در چیست؟
- بنابر فرمایش امام صادق (ع) عبادت در نوجوانی چه ارزشی دارد؟
- نمونه هایی از تکالیف دینی مسلمانان را نام ببرید؟
- مرجع تقلید به چه کسی گفته می شود؟
- ویژگی عادل و اعلم بودن مرجع تقلید به چه معناست؟
- مرجع تقلید را چگونه می توان شناخت؟
- سه مورد از تحولات روحی و شخصیتی در دوران بلوغ را نام ببرید؟
- چهارمورد از شرایط مرجع تقلید را بیان کنید؟

- ۱۰- منظور از بلوغ شرعی چیست؟
- ۱۱- چگونه می توانیم تکالیف دینی مان را درست انجام دهیم؟
- ۱۲- راه های شناخت احکام دین را بیان کنید.
- ۱۳- اینکه نوجوانان در در دانسته های قبلی خود دچار تردید می شوند مربوط به کدام یک از تغییرات دوران بلوغ می باشد؟
- ۱۴- وقتی نوجوان دوست دارد دیگران به حرفش توجه کنند و به او اهمیت دهند، چه تغییری روحی در او پدیدار گردیده است؟
- ۱۵- به چه علت اهل بیت علیهم السلام فرزندانشان را قبل از بلوغ با وظایف دینی آشنا می کردند؟
- ۱۶- برخی از تغییراتی را که در دوران بلوغ در بدن بوجود می آید را نام ببرید.
- ۱۷- اگر با روحيات خدادادی درست برخورد نکنیم چه اتفاقی خواهد افتاد؟
- ۱۸- چه موقع تکالیف شرعی بر انسان واجب می شود؟
- ۱۹- راه های دستیابی به نحوه صحیح انجام وظایف دینی کدامند؟

پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» **درس هشتم : افتخار بندگی**

- ۱- نشانه های بلوغ را به صورت خلاصه بیان کنید.
- الف : رویدن مو در برخی قسمت های بدن**
- ب : فعال شدن برخی هورمون ها در بدن که نشانه های آن در پسران و دختران متفاوت است.
- ج : رسیدن به سن بلوغ؛ این سن برای پسران و دختران به شرح ذیل است:
- پسران : پایان پانزده سال قمری یعنی ۱۴ سال و ۶ ماه و ۱۵ روز هجری خورشیدی
- دختران : پایان نه سال قمری یعنی ۸ سال و ۸ ماه و ۲۱ روز هجری خورشیدی
- ۲- توضیح دهید از چه زمانی باید فراگیری تکالیف شرعی را آغاز کرد؟ چرا؟
- خوب است پیش از رسیدن به سن بلوغ (با کمک پدر و مادر) وظایف دینی خود را فرا بگیریم و با تمرین این تکالیف، علاوه بر بهره مندی از پاداش الهی، آمادگی کافی را در خود ایجاد کنیم.
- ۳- تقلید در احکام شرعی به چه معناست ؟ توضیح دهید.
- بدین معناست که برای شناخت احکام، مراجعه به متخصص در احکام دین داشته باشیم.
- ۴- سه مورد از شرایط مرجع تقلید را بیان کنید؟
- الف : زنده باشد. ب : شیعه دوازده امامی باشد. ج : عادل باشد. د : اعلم (با سوادتر از همه) باشد.

فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

به کمک دوستانتان در کلاس، کارهای دیگری را نام ببرید که انجام آنها نیازمند تلاش و زحمت است ولی موجب رشد ما می شود. کنترل کردن و حفظ کردن زبان از گناهانی مثل غیبت کردن، دروغ گفتن، تهمت زدن و ... ،

الف) از میان انواع تقلید کدام درست و کدام نادرست است؟
جاهل از جاهل : نادرست   جاهل از عالم : درست   عالم از جاهل : نادرست
ب) با توجه به شرایط مرجع تقلید، به پرسش های زیر پاسخ دهید:
۱- ازدو نفر مجتهد، یکی از آن ها داناتر و دیگری مسن تر است، آیا مردم می توانند از هرکدام که بخواهند تقلید کنند؟ چرا؟ خیر - زیرا یکی از شرایط مرجع تقلید آن است که اعلم یعنی داناتر باشد بنابراین باید از کسی تقلید کرد که این ویژگی در او باشد.
۲- کسانی که امسال به بلوغ می رسند، آیا می توانند از مرجعی که از دنیا رفته است، تقلید کنند؟ خیر

پیشنهاد

- ۱- با توجه به تاریخ تولدتان، روز رسیدن به افتخار بندگی خودتان را مشخص کنید.
- ۲- به کمک خانواده، دبیر و روحانی محل، مرجع تقلید خود را انتخاب کنید.

ارزشیابی

- ۱- گزینه نادرست را مشخص کنید.
الف) بلوغ شرعی سرآغاز انجام تکالیف شرعی است. (ج) روز رسیدن به مقام بندگی خدا همان روز تکلیف است.
ب) روز تکلیف سرآغاز مسئولیت هاست. (د) سن تکلیف در پسران ۱۵ و در دختران ۹ سال تمام شرعی است.
۲- چرا خداوند تکالیفی را بر ما واجب کرده است؟
الف) تا به توانایی ها و ضعف های ما آگاه شود.
ب) تا بتوانیم بر دشمنان خود پیروز شویم.
ج) تا به سود و زیان ما آگاه شود.
د) تا با شیطان مقابله و به پاداش خدا برسیم.
۳- چرا در هر حالی باید تسلیم دستورات الهی باشیم؟
الف) خدا ما را آفریده است به نقاط قوت و ضعف ما آگاه تر است.
ب) سود و زیان ما دلیل خوبی و بدی هر کاری است.
ج) چون خدا ما را آفریده و به توانایی و ضعف ما آگاه تر و سود و زیان ما را بهتر می داند.
د) دوست داشتن یا نداشتن ما دلیل بر خوب و بد بودن کاری نیست.
۴- از نشانه های بلوغ می باشد.
الف) روئیدن مو در برخی از قسمت های بدن
ب) فعال شدن هورمون ها در بدن
ج) رسیدن به سن بلوغ پسران ۱۵ و دختران ۹ سال
د) انحرافات و مشکلات فکری و اخلاقی
۵- متن زیر را در مورد تحولات روحی و شخصیتی نوجوان بخوانید و به سوالات زیر پاسخ دهید.
«به وجود آمدن پرسش های جدید در ذهن که به همین دلیل اسلام می گوید: انسان باید اصول دین را براساس درک خود بنا کند و از تقلید در آنها پرهیزد، حس استقلال طلبی افزایش می یابد و دیدگاه های خود را به صورت مستقل بیان می کند و احساس مسئولیت، بیشتر می شود و دوست دارد از دیگران حمایت و مسئولیت آنها را بر عهده بگیرد.»
الف) سه ویژگی مهم روحی و شخصیتی نوجوان را بنویسید.

۶- عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	پیش از رسیدن به سن بلوغ وظایف دینی خود را فرا بگیریم.		
۲	تکرار و تمرین دستورات دینی تا قبل از رسیدن به بلوغ اهمیتی ندارد.		
۳	اهل بیت علیهم السلام همیشه فرزندانشان را از خردسالی با وظایف دینی آشنا می کردند.		
۴	فرزندان باید قبل از بلوغ به طور کامل به تکالیف دینی عمل کنند.		
۵	انسان در دوران بلوغ در دانسته های قبلی خود دچار تردید می شود.		
۶	در اصول دین می توان تقلید کرد.		
۷	برای یافتن پاسخ سوالات مهم دینی می توانیم به افرادی که اعتقادات صحیحی ندارند مراجعه کنیم.		
۸	رسیدن به سن بلوغ از نشانه های بلوغ شرعی است.		
۹	بلوغ شرعی سرآغاز انجام تکالیف شرعی است.		
۱۰	بلوغ شرعی سه نشانه دارد که باید هر نشانه ظاهر شود تا به بلوغ رسیده باشد.		

۷- به سوال زیر پاسخ دهید.

- ۱) محبوب ترین آفریده ها نزد خدا از نظر امام صادق(ع): .....
- ۲) انجام صحیح احکام دینی ..... دنیا و آخرت را به دنبال دارد.
- ۳) راه دستیابی به وظایف دینی مراجعه به اوست: .....
- ۴) اعلم بودن یعنی: .....

۸- علیرضا که ۱۶ سال دارد به همراه پدرش به مسجد رفته است. امام جماعت مسجد در مورد افتخار بندگی انسان صحبت می کند و اینکه هر انسانی که به این افتخار نائل می شود باید برای آگاهی از تکالیفش به متخصص در دین مراجعه نماید و این فرد باید دانایتر و عادل تر از بقیه متخصصین باشد. در راه بازگشت به منزل علیرضا ساکت بود پدرش از او پرسید چه شده چرا تو فکری؟ علیرضا گفت: پدرجان من دوست دارم از امام خمینی(ره) که به نظر من همه دانایتر و عادل تر است تقلید کنم. پدرش گفت: عزیزم تو نمی توانی چنین کاری کنی.
- لطفاً به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) منظور امام جماعت از نائل شدن به افتخار بندگی چه بود؟

ب) به نظر شما چرا علیرضا نمی تواند چنین انتخابی را داشته باشد؟

ج) چهار مورد از شرایط مرجع تقلید را بنویسید.

د) بهترین روش انتخاب مرجع که به علیرضا پیشنهاد می کنید چیست؟

۹- با استفاده از مفهوم آیه ی ۲۱۶ سوره بقره «وَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ»

(شاید چیزی را خوش نداشته باشید و آن برای شما بهتر باشد و شاید چیزی را دوست بدارید و آن برای شما بدتر باشد، و خدا می داند و شما نمی دانید.)

پاسخ دهید چگونه می توانیم سختی تکالیف را بر خود هموار سازیم؟

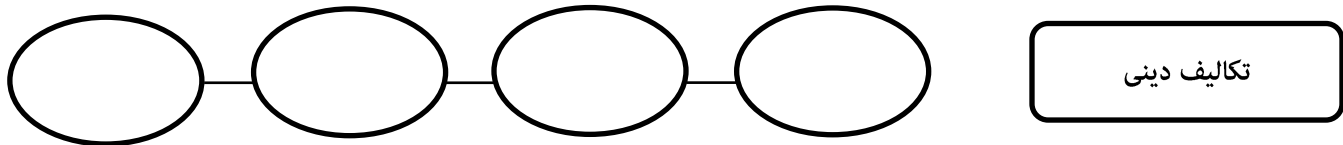
۱۰- به شکل دیگر : با توجه به عبارات، پاسخ صحیح را داخل کادر بنویسید.

الف) افراد متخصصین در دین: ←

ب) از شرایط مرجع تقلید: ←

ج) مراجعه به متخصصین در احکام دین: ←

۱۱- نمونه هایی از تکالیف دینی مسلمانان را در جاهای خالی بنویسید.

۱۲- مریم در گرمای تابستان از یکی از دستورات دین، که حفظ حجاب و پوشش مناسب است احساس رنج و سختی می کند و از طرفی، نارضایتی خداوند را نیز نمی پسندد. او می گوید: چرا خداوند این تکلیف سخت را برعهده بانوان گذاشته است؟ به نظر شما کدام یک از گزینه های زیر می تواند پاسخ مناسبی به سوال مریم باشد؟
الف) خداوند ما را آفریده است و به توانایی ها و ضعف های ما بهتر از خودمان آگاه است.

ب) تکالیف سخت برای مقابله با شیطان است و انسان را ورزیده می کند.

ج) خداوند می داند چه چیزی به سود ما و چه چیزی به زیان ماست.

د) دوست داشتن یا نداشتن ما دلیل خوب و بد بودن هر کاری است.

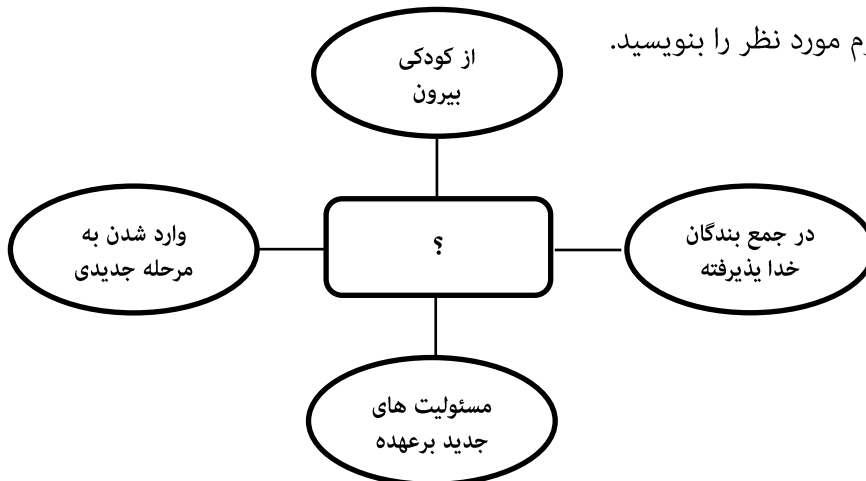
۱۳- شماره عبارات مرتبط به هم را داخل دایره بنویسید.

الف

ب

۱) بلوغ شرعی	☐	بیان دیدگاه های خود به صورت مستقل
۲) احساس مسئولیت	☐	مجتهدی که مردم برای یادگیری احکام به او مراجعه می کنند.
۳) مرجع تقلید	☐	حمایت از مردم
۴) حس استقلال طلبی	☐	از سایر مجتهدان داناتر باشد.
۵) تحصیل علوم دینی	☐	سرآغاز انجام تکالیف شرعی
۶) اعلم	☐	

۱۴- با توجه به عبارات، مفهوم مورد نظر را بنویسید.

۱۵- بنابر فرمایش امام صادق علیه السلام محبوب ترین آفریده ها نزد خداوند مهربان چه کسانی هستند؟ پاسخ کامل دهید.

.....

۱۶- تکالیف شرعی یعنی چه؟

۱۷- چرا خداوند تکالیف دینی را بر ما واجب کرده است؟

۱۸- نشانه های رسیدن به بلوغ را بنویسید.

۱۹- همزمان با بلوغ جنسی تغییرات دیگری در بدن رخ می دهد بهترین شیوه برخورد، جهت عبور از این مرحله چیست؟

۲۰- سه مورد از تحولات روحی و شخصیتی مهم در دوران بلوغ را بنویسید.

۲۱- در چه صورتی روحيات فطری و خدادادی دوران بلوغ، انحراف و مشکلات فکری و اخلاقی در کمین ما خواهد بود؟

۲۲- چرا باید حتی قبل از بلوغ وظایف دینی را فرا گرفته و تمرین کنیم؟

۲۳- راه شناخت تکالیف دینی را نام ببرید؟

۲۴- واژه های زیر را تعریف کنید؟

مجتهد یا فقیه : ..... تقلید : .....

مرجع تقلید : .....

۲۵- برخی از شرایط مرجع تقلید را نام ببرید.

۲۶- آیا از مرجعی که از دنیا رفته می شود تقلید کرد؟

۲۷- یکی از راه های دست یابی به نحوه صحیح انجام وظایف شرعی؛ عمل به ..... است.

۲۸- به افرادی که برای کسب دانش و تخصص به حوزه های علمی می روند و پس از سال ها تحصیل، مطالعه و تحقیق

در علوم دینی به تخصص دست می یابند می گویند : .....

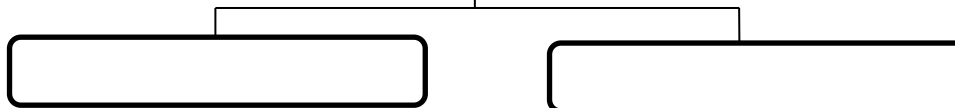
۲۹- جملات زیر کامل کنید.

الف) عادل بودن مرجع تقلید یعنی : .....

ب) اعلم بودن مرجع تقلید یعنی : .....

۳۰- به نظر شما انجام تکالیف شرعی قبل از بلوغ چه آثاری دارد؟

آثار انجام تکالیف قبل از بلوغ

۳۱- «اهل بیت علیهم السلام همواره فرزندان شان را از خردسالی با وظایف دینی آشنا می کردند.» این جمله با کدام یک

از عبارات زیر ارتباط بیشتری دارد؟

الف) آمادگی کافی

ب) بهره مندی از پاداش الهی

ج) تکرار و تمرین دستورات دینی

د) آمادگی و بهره مندی از پاداش خداوند

۳۲- بنابر فرمایش امام صادق علیه السلام درباره ی ارزش عبادت در نوجوانی؛ بنده ی واقعی خداوند چه کسی است؟

درس نهم : به سوی پاکی

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- کدام گزینه نجس نمی باشد؟
 الف) ماهی مرده   ب) خون   ج) سگ   د) ادرار
- ۲- خون هر حیوانی که خون جهنده دارد .....
 الف) پاک است.   ب) نجس است.   ج) مکروه است.   د) مباح است.
- ۳- کدام گزینه صحیح نمی باشد؟
 الف) پاک کردن محل ادرار بر نمازگزاران واجب است.
 ج) ادرار و مدفوع حیوانات حرام گوشت نجس است.
 د) زمین بعضی چیزهای نجس را پاک می کند.
- ۴- کدام گزینه جزء نجاسات نمی باشد؟
 الف) خون انسان   ب) موی سگ   ج) مدفوع گوسفند   د) خون گوسفند
- ۵- در کدام گزینه همه موارد جزء آب های گُر می باشد؟
 الف) آب لیوان - آب پارچ - آب افتابه
 ج) آب منبع - آب حوض - آب استخر
 د) آب باران - آب حوض - آب آفتابه
- ۶- آب باران حکم چه آبی دارد؟
 الف) کر   ب) قلیل   ج) جاری   د) راکد
- ۷- یکی از ارزشمندترین نعمت هایی که خداوند به ما داده است نعمت ..... است.
 الف) خاک   ب) هوا   ج) آب   د) خورشید
- ۸- یکی از مواردی که خداوند ما را به دوری آن ها دستور داده است ..... است.
 الف) پاکی ها   ب) پاک کننده ها   ج) خاک   د) نجاسات
- ۹- کدام یک از موارد زیر نجس نیست:
 الف) خون گوسفند   ب) ناخن سگ   ج) ادرار گاو   د) مدفوع موش
- ۱۰- کدام یک از گزینه های زیر جزء مطهرات است؟
 الف) خون   ب) زمین   ج) آب   د) ب و ج صحیح است.
- ۱۱- آب لوله کشی ساختمان حکم چه نوع آبی را دارد؟
 الف) جاری   ب) کر   ج) قلیل   د) همه موارد صحیح است.

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	آب قلیل اگر با چیز نجس برخورد کند نجس نمی شود.		
۲	خون حیواناتی که خون جهنده دارند نجس است.		
۳	قسمت های بی جان بدن سگ (مانند ناخن و مو) نجس نیست.		
۴	ادرار و مدفوع حیوانات حلال گوشت نجس نیست.		
۵	ادرار و مدفوع حیوانات حلال گوشت مانند گاو و گوسفند پاک است.		
۶	خون حشراتی مانند مگس و پشه نجس است.		
۷	یکی از روش های تطهیر ظرف نجس با آب قلیل، سه بار ظرف را با آب پر و خالی کنیم.		
۸	ظرفی که سگ آن را لیسیده با دوبار شستن پاک می شود.		
۹	برای پاک شدن چیزهای نجس با آب شیر، همین که آن را زیر شیر آب بگیریم پاک می شود.		
۱۰	آب کر و جاری در برخورد با نجس، نجس می شود.		
۱۱	اولین کار برای پاک کردن ظرف نجس، برطرف کردن عین نجاست است.		
۱۲	برای پاک شدن چیزهایی که نجس شده اند، ابتدا باید نجاست را برطرف کنیم.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- اگر مقدار آب از ۳۸۴ لیتر کمتر باشد به آن ..... گفته می شود.
- یکی از مواردی که خداوند ما را به اجتناب و دوری از آنها دستور داد ..... است.
- رعایت ..... و دوری از ..... موجب سلامتی روح و مقدمه ی شرط قبولی برای عبادات است.
- از سگ می توان برای ..... و ..... استفاده کرد.
- اگر مقدار آب حداقل ۳۸۴ لیتر باشد به آن ..... می گویند.
- دو مورد از مطهراتی که نجاسات را پاک می کند ..... و .....
- استخون حیوانات که خون جهنده دارند ..... است.
- ادرار و مدفوع حیوانات حرام گوشت ..... است و ادرار و مدفوع حیوانات حلال گوشت ..... است.
- آب باران حکم آب ..... را دارد.
- و خداوند آب را طوری آفریده که هم پاک است و هم ..... است.
- دوری از نجاسات نه تنها موجب سلامتی ..... ما می شود، و مقدمه و شرط قبولی برخی ..... نیز هست.

سوالات تشریحی

- رعایت طهارت و دوری از نجاسات چه آثاری در پی دارد؟
- دو مورد از نجاسات را نام برده و یکی را توضیح دهید؟
- نجاست ادرار و مدفوع و حکم مربوط به آنها را توضیح دهید؟
- حکم نگهداری سگ چیست؟
- دو نمونه از مطهرات را نام ببرید؟

- ۶- انواع آب در احکام الهی را نام ببرید؟
- ۷- آب راکد و آب جاری را در یک خط بنویسید؟
- ۸- چگونه لباس و فرش نجس را با آب گُر می توان پاک کرد؟
- ۹- فرق آب گُر با آب قلیل در برخورد با نجس چیست؟
- ۱۰- ظرف نجس را چگونه می توان با آب قلیل تطهیر کرد؟
- ۱۱- آب کر و قلیل را توضیح دهید؟
- ۱۲- تطهیر چیز نجس با آب کر و جاری چگونه است؟
- ۱۳- ظرفی را که سگ لیسیده چگونه می توان پاک کرد؟
- ۱۴- برای پاک کردن چیزهایی که نجس شده اند ابتدا چه باید کرد؟
- ۱۵- زمین چگونه و چه چیزهایی را می تواند پاک کند؟
- ۱۶- بنابر فرمایش امام رضا علیه السلام چه احکامی برای ما زیان آور و چه احکامی برای ما مفید هستند؟
- ۱۷- رعایت طهارت و دوری از نجاست چه آثاری در پی دارد؟
- ۱۸- غیر ظرف اگر چیزی نجس شده باشد، شرایط تطهیر آن با آب قلیل و کر چگونه است؟
- ۱۹- حکم آب جاری و کر در برخورد با نجاست چیست؟
- ۲۰- حکم آب قلیل در برخورد با نجاست چیست؟

کلاس ————— پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس نهم : به سوی پاکی

- ۱- اگر بدن انسان با خون نجس شود چگونه می توان آن را تطهیر کرد؟
اگر عضوی از بدن مانند دست، نجس شود باید ابتدا آن را بشوییم تا نجاست برطرف شود، سپس با یک بار زیر شیر آب گرفتن پاک می شود.
- ۲- زمین، چه چیزهایی را می تواند پاک کند؟
زمین یکی از مطهرات است که کف پا یا ته کفشی را که بواسطه راه رفتن نجس شده باشد، پاک می کند البته با سه شرط:
اول : خود زمین پاک باشد. دوم : زمین خشک باشد. سوم : عین نجاست، با راه رفتن کاملاً بر طرف شود.
- ۳- برای پاک کردن چیز هایی که نجس شده اند، ابتدا چه باید کرد؟
برای پاک شدن چیز هایی که نجس شده اند ابتدا باید نجاست را برطرف کنیم، سپس آن را زیر شیر آب بگیریم یا در آب جاری فرو ببریم به طوری که آب به تمام جاهای نجس شده برسد.

کلاس ————— فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

به نظر شما، آیا کسی که ما انسان ها را آفریده، برای زندگی سعادتمندانه ی ما نیز دفتر چه ی راهنما فرستاده است؟ بله - خداوند ما را خلق کرده است و بهتر از هر کسی می داند که چه چیزی برای ما زیان آور است و چه چیزی مفید است. به همین دلیل کتاب آسمانی قرآن را توسط پیامبر (ص) برای هدایت ما فرو فرستاده است و در آن به ما آموخته است که چگونه زندگی کنیم، از چه چیزهایی دوری کنیم و به چه چیزهایی بپردازیم.

گزینه های درست را با علامت ✓ و گزینه های نادرست را با علامت ✗ مشخص کنید.

نادرست	برای پاک شدن لباس خون آلود، کافی است محل خون را بشوییم.
نادرست	اگر بدن ما با ادرار آلوده شد. کافی است محل آن را با دستمال تمیز پاک کنیم.
درست	ظرف نجس با دوبار آب قلیل ریختن پاک می شود.
نادرست	اگر کف پای ما نجس شده باشد. با راه رفتن روی موکت یا فرش پاک می شود.
نادرست	ظرفی را که سگ لیسیده است با دوبار شستن پاک می شود.

ارزشیابی

- ۱- امام رضا (ع) علت حلال و حرام الهی را در هر چیز، ..... آن برای سلامتی انسان می داند.
 الف) ضرر و فایده   ب) ضرر و زیان   ج) فایده و سود   د) فایده و ضرر
- ۲- کدام گزینه در مورد خون نادرست است؟
 الف) مایعی ارزشمند که با آن زندگی ممکن است.
 ج) خون حیواناتی که خون جهنده دارند، نجس است.
 د) خون حیواناتی که خون جهنده ندارند، نجس است.
- ۳- کدام مورد زیر از نجاسات فی باشد.
 الف) ادرار و مدفوع حیوانات حرام گوشتی که خون جهنده دارند.
 ب) ادرار و مدفوع حیوانات حلال گوشت مانند گاو و گوسفند
 ج) ادرار و مدفوع گربه و موش
 د) ادرار و مدفوع انسان
- ۴- استفاده از سگ برای چه کارهایی از نظر اسلام جایز است؟
 الف) شکار و نگهداری   ب) سرگرمی و علاقه   ج) شکار و سرگرمی   د) داخل خانه برای علاقه
- ۵- از نجاسات می باشد:
 الف) مو و پوست و ناخن انسان
 ج) خون، ادرار و مدفوع، سگ
 د) از مطهرات فی باشد:
- ۶- آب چشمه و قنات   ب) آب رودخانه و آب باران   ج) آب مخلوط با خون   د) آب، زمین
- ۷- با کلمات «جاری، قلیل، کر، راکد، مضاف» جاهای خالی را پر کنید. (یک مورد اضافه است)
 الف) آبی که اگر یک قطره خون در آن بریزد نجس می شود آب ..... است.
 ب) از زمین می جوشد و جریان دارد همان آب ..... است.
 ج) آبی که ۳۸۴ لیتر باشد آب ..... است.
 د) آب لیوان و پارچ آب ..... است.

۸- عبارات مربوط به هم را، با نوشتن شماره مربوط داخل دایره مشخص کنید.

رسیدن حتی ذره ای خون آب قلیل را نجس می کند.	☐	۱- چیزی که عین نجاست در آن نیست.
چشمه و قنات و رودخانه و آب چاه و آب باران	☐	۲- ظرفی را که سگ لیسیده برای پاک شدن
با یک بار شستن زیر شیر متصل به کر پاک می شود.	☐	۳- آب جاری، آبی که از زمین بجوشد و روان است.
اول خاک مال کرده سپس دوبار با آب بشوییم.	☐	۴- در اثر برخورد با چیز نجس ، نجس می شود.

۹- با توجه به اینکه آب یکی از مطهرات می باشد ، شکل های زیر را به دقت نگاه کنید و انواع مختلف آب را نام ببرد.

۱۰- با توجه به فرمایش امام رضا (ع) چه چیزی هایی حلال و حرام الهی هستند؟

۱۱- یکی از مطهرات زمین است و با سه شرط کف پا و یا کف کفش نجس را پاک می کند، آن ها را بنویسید.

۱۲- فاطمه جهت شرکت در تولد دوست همکلاسی اش ساناز، به خانه ی آنها رفته بود که متوجه شد او سگ سفید و زیبایی را در خانه نگهداری می کند. با دیدن این موضوع به ساناز گفت: «مگر نمی دانی که فرشته ها به خانه ای که در آن سگ وجود دارد وارد نمی شوند.» ساناز گفت مگر چه اشکالی دارد؟ من هر روز سگم را با شامپو می شویم و تمیزش می کنم و آن را آب می کشم و با حوله تمیز خشک می کنم.

الف) به نظر شما آیا با شستن هر روزه، سگ پاک می شود؟ چرا؟

ب) آیا نگهداری سگ در خانه اشکال دارد؟ ج) نگهداری سگ در چه صورتی ایراد ندارد؟

۱۳- با توجه مفهوم آیه ۴۸ سوره ی فرقان دو خصوصیت آب را بنویسید. « وَ أَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا »
«از آسمان آبی پاک و پاک کننده فرود آوردیم.»

۱۴- با توجه به فرمایش گهربار امام رضا (ع) پاسخ دهید.

هر چیزی که برای سلامتی انسان ها مفید است.

هر چیزی که برای سلامتی انسان ها زیان آور است.

۱۵- شماره موضوع مرتبط با ستون «ب» را داخل دایره بنویسید.

الف

ب

مطهرات

حرام

نجاسات

آب کر

آب قلیل

۱- خداوند ما را به اجتناب و دوری از آنها دستور داده است.

۲- آنچه برای سلامتی مردم زیان آور است.

۳- آنچه نجاسات را پاک می کند.

۴- اگر با چیز نجس برخورد کند نجس می شود.

۱۶- نوع آب در تصویر زیر را از نظر پاک کنندگی مشخص کنید.

- الف) کر
- ب) جاری
- ج) قلیل

۱۷- خون کدام یک از موجودات زیر نجس و کدام یک پاک است.

.....

.....

.....

.....

.....

۱۸- ادرار و مدفوع کدام یک از حیوانات زیر نجس و کدام یک پاک است.

.....

.....

.....

.....

.....

۱۹- هر یک از اجسام نجس شده زیر با کدام یک از مطهرات پاک می شوند؟

..... ←

لباسی که در برخورد با نجاست نجس شده است.

..... ←

ته کفشی که نجس شده است.

۲۰- عبارات زیر بخوانید و سپس کلمات نادرست را مشخص کرده و درست آنها را بنویسید.
ادرار و مدفوع حیوانات حلال گوشت و حرام گوشت نجس است و البته در صورتی که خون جهنده داشته باشند و همچنین خون حیواناتی که خون جهنده داشته باشند خواه حلال گوشت باشند یا حرام گوشت.

سوال به شکلی دیگر:

- ۲۱- عبارات های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.
(الف) رعایت طهارت و دوری از نجاسات موجب سلامتی روح انسان می شود.
(ب) تمام اجزای سگ حتی رطوبت های آن نجس است.
(ج) خداوند حکیم آنچه برای سلامتی ما مفید است حلال کرده است.
(د) ظرف نجس با آب قلیل با یک مرتبه شستن پاک می شود.
۲۲- زمین یکی از مطهرات است ، شرایط تطهیر با زمین را بنویسید.

زمین		

- ۲۳- بنا به فرموده امام رضا (ع) چرا خداوند بعضی چیزها را حرام و بعضی را حلال کرده است؟
۲۴- مقدمه و شرط قبولی برخی از عبادات ما چه چیزی است؟
۲۵- خون انسان یا حیوان در چه صورتی نجس است؟
۲۶- ادرار و مدفوع موجودات حلال گوشت مانند گوسفند و گاو.....
۲۷- تمام اجزای بدن سگ..... است.
۲۸- آب کر و آب جاری در برخورد با نجس.....
۲۹- آب قلیل اگر با چیز نجس برخورد کند.....
۳۰- اقسام آب از نظر پاک کنندگی را نام ببرید.
۳۱- آب کر، آب جاری و آب قلیل را توضیح دهید.
۳۲- با توجه به شرایط تطهیر با آب کر و جاری و آب قلیل، جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.
(الف) آب کر و جاری در برخورد با نجس، نجس.....
(ب) برای پاک شدن چیزهایی که نجس شده اند، ابتدا باید..... را برطرف کنیم.
۳۳- شرایط تطهیر ظرفی را که سگ لیسیده بنویسید.
۳۴- برای انجام نماز طهارت.....
۳۵- پاسخ را کامل کنید.

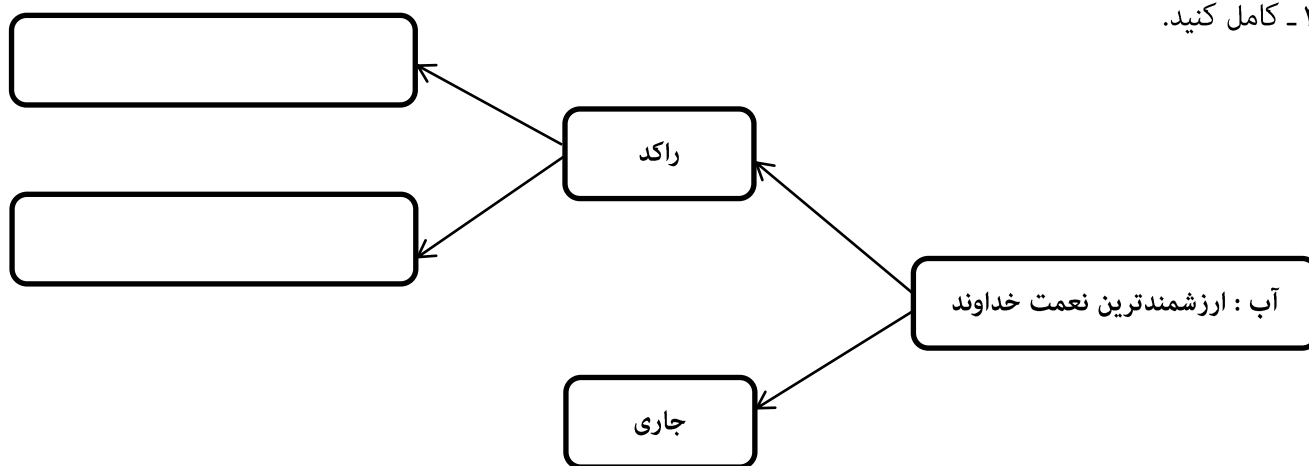
- ۳۶- هریک از تعاریف زیر مربوط به کدام مورد از نجاسات است، شماره مرتبط با آن را داخل دایره بنویسید.
- تعاریف
- ۱- مایع ارزشمند و قرمز رنگی که زندگی بدون آن غیر ممکن است.
۲- حیوانی که پوست و مو و تمام اجزای بدنش نجس است.
۳- مواد سمی بدن که خطرناک و بیماری زا است.
- نجاسات
- ادرار و مدفوع
- خون
- سگ

۳۷- دو مورد از مطهرات و دو مورد از پاک کننده ها را نام ببرید.

۳۸- علی در حال راه رفتن به سمت مدرسه بود که پایش داخل گودالی که نجس بود رفت، او را کمک کنید که چگونه می تواند کفشش را پاک کند.

۳۹- کامل کنید.

۴۰- کامل کنید.

(الف) برای پاک کردن چیزهایی که نجس شده اند، ابتدا باید .....

(ب) بعد از ادرار کردن، باید محل خروج .....

(ج) تمام اجزای بدن سگ .....

(د) مدفوع و ادرار حیوانات حرام گوشتی که خون جهنده دارند .....

۴۱- کامل کنید.

(الف) خداوند ما را خلق کرده پس بهتر از هرکس می داند که : .....

(ب) به ما آموخته است که چگونه زندگی کنیم و از چه چیزهایی دوری کنیم زیرا : .....

(ج) و به چه کارهایی پردازیم زیرا : .....

درس دهم : ستون دین

سوالات چهارگزینه ای

- ۱- کدام گزینه از ارکان نماز نمی باشد؟
 الف) نیت   ب) تشهد   ج) تکبیره الاحرام   د) رکوع
- ۲- منظور از «ترتیب در نماز» چیست؟
 الف) کارهای نماز را بدون فاصله انجام دهیم.
 ج) به هنگام گفتن تکبیره الاحرام باید بی حرکت بمانیم.
 د) قصد می کنیم برای خشنودی خداوند نماز می خوانیم.
- ۳- به کدام قسمتهای نماز «ذکر» می گویند؟
 الف) الله اکبر   ب) سبحان ربی العظیم و بحمده
 ج) هنگامی که رو به قبله می ایستد.   د) سوره حمد و یک سوره ی دیگر از قرآن
- ۴- کدام گزینه از واجبات نماز نمی باشد؟
 الف) ذکر   ب) قنوت   ج) نیت   د) قرائت
- ۵- تمام کارهای نماز را بدون فاصله انجام دهیم ..... می گویند.
 الف) موالات   ب) ترتیب   ج) رکوع   د) سجود
- ۶- خواندن قنوت در نماز ..... و ترک کردن آن نماز را .....
 الف) واجب است - باطل می کند.   ب) واجب نیست - باطل می کند.
 ج) واجب نیست - باطل نمی کند.   د) واجب است - باطل نمی کند.
- ۷- کدام یک از واجبات نماز را اگر نمازگزار به اشتباه یا اضافه انجام دهد، نمازش باطل نخواهد شد؟
 الف) قیام   ب) نیت   ج) تشهد   د) تکبیره الاحرام
- ۸- کدام قسمت نماز است که اگر انجام ندهیم نماز صحیح است؟
 الف) تکبیره الاحرام   ب) نیت   ج) رکوع   د) قنوت

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	نماز اول وقت موجب نزدیکی هرچه بیشتر انسان به خداوند می شود.		
۲	اگر انسان خسته باشد، می تواند نمازش را نشسته بخواند.		
۳	فقط کسانی می توانند نمازشان را نشسته بخوانند که به دلیل ناتوانی یا بیماری نمی توانند بایستند.		
۴	خواندن سوره ی حمد و یک سوره دیگر از قرآن را در نماز، قرائت می گویند.		
۵	خواندن قنوت در رکعت دوم نماز واجب است.		
۶	اگر انسان یکی از ارکان نماز را فراموش کند یا به اشتباه انجام دهد نمازش باطل نمی شود.		
۷	خداوند به کسانی وعده ی بهشت داده که به نمازهای پنج گانه اهمت و نمازشان را در وقت آن بخوانند.		

سوال‌های کامل کردنی (تکمیلی)

- ۱- ما در هر شبانه روز دست کم ..... سوره ی حمد را می خوانیم.
- ۲- نماز اول وقت موجب هرچه ..... و ..... می شود.
- ۳- هر قدر انسان از گناه دور شود به ..... نزدیک تر می شود.
- ۴- برپا داشتن درست و به موقع نماز، موجب می شود انسان از ..... دور شود.
- ۵- ایستادن برای انجام نماز را ..... می گویند.
- ۶- ذکر رکوع ..... می باشد.
- ۷- می توانیم بجای ذکر سجده و رکوع سه بار ..... بگوییم.
- ۸- انجام کارهای نماز را به ترتیب و بدون فاصله ..... و ..... می گویند.
- ۹- ..... قسمت هایی از نماز است که اگر نمازگزار فراموش کند یا به اشتباه، اضافه انجام دهد نمازش باطل خواهد شد.
- ۱۰- کسی که نمازش را بدون دلیل به تأخیر بیندازد، دعوت خدا در برپایی نماز را ..... و به آن ..... کرده است.

سوال‌های تشریحی

- ۱- چهار مورد از ارکان نماز را نام ببرید.
- ۲- فرق میان ارکان و غیر ارکان در نماز چیست؟
- ۳- آیه «أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ» را ترجمه کرده و بنویسید، این آیه چه مفهومی را بیان می کند.
- ۴- چگونه می توان به ارزش برپا داشتن نماز نزد خداوند پی برد؟
- ۵- بنا بر فرمایش پیامبر(ص) نماز انسان با ایمان چگونه است؟
- ۶- با توجه به فرمایش امام باقر(ع) ارزش نماز اول وقت را بیان کنید.
- ۷- برپا داشتن نماز اول وقت، موجب چه چیزی می شود؟
- ۸- پیامبر(ص) چه کسانی را هنگام ملاقات در آخرت به بهشت می برد؟
- ۹- اگر ارکان در نماز فراموش و یا اضافه خوانده شود، نماز چه حکمی دارد؟
- ۱۰- اگر واجبات نماز به جز ارکان فراموش و یا اضافه خوانده شود نماز چه حکمی پیدا می کند؟
- ۱۱- چه کسانی می توانند نمازشان را نشسته بخوانند؟
- ۱۲- چرا امام حسین علیه السلام با وجود اینکه می دانستند خطر حمله دشمنان وجود دارد، نماز ظهر عاشورا را برگزار کردند؟
- ۱۳- با توجه به فرمایش پیامبر صلی الله علیه و آله اهمیت نماز را بیان کنید.
- ۱۴- چه کسی دعوت خداوند در برپایی نماز را سبک شمرده و به آن بی احترامی کرده است؟
- ۱۵- نماز اول وقت موجب چه چیزی می شود؟
- ۱۶- فرق واجبات و ارکان نماز در چیست؟

کله _____ پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس دهم : ستون دین

- ۱- ارکان نماز چندتا است؟ به ترتیب آنها را نام ببرید.
پنج تا است. ۱- نیت ۲- قیام ۳- تکبیرة الاحرام ۴- رکوع ۵- سجده
- ۲- کسی که به نمازهای پنج گانه اش اهمیت دهد و آنها را اول وقت بخواند، چه پاداشی خواهد داشت؟
روز ملاقات خداوند، خدا او را به بهشت می برد.
- ۳- فرشتگان به نمازگزار با ایمان چه می گویند؟
ای نمازگزار اگر می دانستی مورد توجه چه کسی قرار گرفته ای و با چه کسی مناجات می کنی، هرگز نماز را رها نمی کردی.

کله _____ فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

از نماز ظهر عاشورای امام حسین علیه السلام و یارانش چه می آموزیم؟
اهمیت خواندن نماز اول وقت - نماز در هر شرایطی حتی جنگ که باعث از دست دادن جان انسان می شود
نباید فراموش شود.

فعالیت دوم :

واجبات نماز یازده مورد است که عبارتند از :

- ۱- نیت ۲- قیام ۳- تکبیرة الاحرام ۴- رکوع ۵- سجود
- ۶- قرائت ۷- ذکر ۸- تشهد ۹- سلام ۱۰- ترتیب ۱۱- موالات

یک بار دیگر صحبت های آقای پارسا را با دقت بخوانید و با کمک معلم خود، جای هر کدام از واجبات فوق را در متن مشخص کنید.

ایستادن یکی از واجبات نماز است «قیام» قصد می کنیم که برای خشنودی خدا نماز بخوانیم. «نیت» الله اکبر می گوییم. «تکبیرة الاحرام» بعد سوره حمد و یک سوره کوچک از قرآن می خوانیم. «قرائت» ذکر سبحان ربی العظیم و بحمده می گوییم. «رکوع»

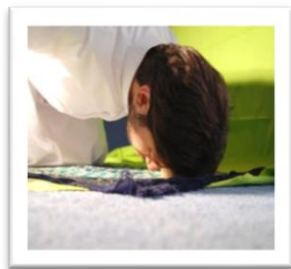
ذکر سبحان ربی الاعلی و بحمده را می گوییم. «سجده» پس از سجده دوم می نشینیم و می گوییم:

«اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له و اشهد ان محمدا عبده و رسوله اللهم صل علی محمد و آل محمد» «تشهد» و ذکر السلام علیک ایها النبی و رحمة الله و برکاته و السلام علینا و علی عباد الله الصالحین السلام علیکم و رحمة الله و برکاته.

«سلام» سبحان الله و الحمد لله و لا اله الا الله و الله اکبر. «ذکر ، تسبیحات اربعه» باید تمام کارهای نماز را به ترتیب و بدون فاصله انجام دهیم. «ترتیب و موالات».

کـ ارزشیابی

- ۱- نماز ظهر عاشورای امام حسین {علیه السلام} با یارانش در معرکه ی جنگ بیانگر چیست؟
 الف) ارشاد دشمن (ب) اهمیت نماز و خشنودی خدا (ج) نشان دادن ماهیت دشمنان (د) مخالفت با شیطان
- ۲- کدام عبارت زیر در مورد ارزش نماز اول وقت است؟
 الف) به صورتی درخشان به سوی صاحبش برمی گردد و می گوید: تو مرا حفظ کردی خدا هم تو را حفظ کند.
 ب) به صورت فرشته ای اطراف او را می گیرد و می گوید: مورد توجه خدا قرار گرفته ای.
 ج) به صورت رحمتی از سوی خدا اطرافش را می گیرد و خدا به او توجه می کند.
 د) خدا تا پایان نماز به او توجه کرده و او را مورد رحمتش قرار می دهد.
- ۳- برپاداشتن نماز اول وقت چگونه سبب ورود به بهشت می شود؟
 الف) موجب نزدیکی به خدا شده.
 ب) از شیطان دور می شویم.
 ج) از گناهان و زشتی ها دور می شویم.
 د) وقتی هر سه مورد قبل محقق شود به بهشت وارد می شویم.
- ۴- با نوشتن شماره ی مناسب داخل دایره مقابل هر عبارت، آیه را مرتب کنید و معنی آنرا بنویسید.
 الف) عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرِ ○ (ب) اَقِمِ الصَّلَاةَ ○ (ج) تَنْهَى ○ (د) اِنَّ الصَّلَاةَ ○
- ۵- با توجه به اشکال زیر نام هر عمل را نوشته و مشخص کنید کدام یک از ارکان نماز هستند. و ذکر مربوط به هر عمل را به همراه ترجمه اش بنویسید.
- ۲- شماره‌های ۱ و ۲ و ۳

۱- نام عمل :

۲- نام عمل

۳- نام عمل

ذکر عمل

ذکر عمل

ذکر عمل :

۶- از بین موارد داده شده کدام یک از ارکان نماز و کدام مورد از واجبات نمازند؟

«رکوع - تشهد - سلام - قیام - سجود - ترتیب»

ارکان : .....

واجبات : .....

۷- من یاچیستم؟

- (الف) از واجبات نماز که اگر مرا فراموش کنی یا به اشتباه زیاد انجام دهی نمازت باطل می شود. (.....)
- (ب) در رکعت دوم نماز بعد از حمد و سوره مرا انجام می دهی البته اگر مرا ترک کنی یا فراموش کنی نمازت باطل نمی شود چون من در نماز، واجب نیستم. (.....)
- (ج) اگر مرا در اول وقت انجام دهی به صورتی درخشان به سوی تو برمی گردم و در حقیقت دعا می کنم که تو مرا خوب حفظ کردی خدا هم تو را حفظ کند. (.....)
- (د) هرکس به نمازهای پنج گانه اهمیت دهد و در وقت خویش بخواند به او قول می دهم در روز ملاقات او را به بهشت ببرم. (.....)

۸- متن زیر را بخوانید و به سوال ها پاسخ دهید.

انسیه بعد از اتمام زنگ ورزش با شنیدن صدای اذان ظهر مدرسه رفت و از شدت خستگی حال نداشت نمازش را ایستاده بخواند به حالت نشسته نمازش را خواند دوستش حوراء با تعجب او را نگاه می کرد به او گفت: فکر نمی کنم نمازت صحیح باشد زیرا.....

(الف) درچه صورتی انسیه می تواند نمازش را نشسته بخواند؟.....

۹- آیه ی زیر را ترجمه کنید و موضوع آیه را بنویسید.

أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ.....

۱۰- ارکان نماز را کامل کنید.

ارکان نماز

سجود

رکوع

تکبیرة الاحرام

.....

۱۱- پاسخ دهید.

- (الف) آیا خداوند به خاطر ارزشمند بودن نماز آن را به پیامبرانش آموخت؟ بلی خیر
- (ب) آیا نماز اول وقت موجب دوری شیطان می شود؟ بلی خیر
- (ج) آیا می توان نماز را به هر دلیلی شکسته خواند؟ بلی خیر
- (د) آیا خواندن قنوت در نماز واجب است؟ بلی خیر

۱۲- عبارات زیر را خوانده و کلمات نادرست را مشخص نموده صحیح آن را بنویسید.

(الف) ارکان نماز عبارتند از: نیت، تکبیرة الاحرام، رکوع، سجود، تشهد

(ب) ارکان قسمت هایی از نماز است که اگر نمازگزاران آنها را فراموش کند یا به اشتباه اضافه انجام دهد نمازش باطل نخواهد شد ولی اگر از واجبات دیگر فراموش کند نمازش باطل خواهد شد.

۱۳- متن زیر را خوانده و سپس به سوالات پاسخ دهید.

برای خواندن نماز صبح، رو به قبله می ایستیم، ابتدا قصد می کنیم برای خشنودی خداوند نماز بخوانیم و سپس «الله اکبر» می گوئیم. بعد حمد و سوره را می خوانیم و سپس به رکوع می رویم و پس از آن می ایستیم و دوباره سجده می کنیم. رکعت دوم را مانند رکعت اول می خوانیم و پس از سجده می نشینیم و تشهد می خوانیم و سپس سلام می گوئیم.

(الف) ارکان نماز را نام ببرید.

(ب) چهار مورد از واجبات نماز را بنویسید.

۱۴- در کدام گزینه همه موارد از ارکان نماز است؟

(ب) قرائت ، ذکر ، تکبیرة الاحرام ، ترتیب ، موالات

(الف) قرائت ، قیام ، تکبیرة الاحرام ، ترتیب ، موالات

(د) نیت ، ذکر ، تکبیرة الاحرام ، رکوع ، سجود

(ج) نیت ، قیام ، تکبیرة الاحرام ، رکوع ، سجود

۱۵- یکی از فایده های نماز جماعت، آگاهی از..... است.

۱۶- نماز ظهر عاشورا امام حسین (ع) و یارانش چه مطلبی به مامی آموزد؟

(ب) نماز ظهر عاشورا خواندن، اهمیت زیادی دارد.

(الف) توجه به نماز ظهر

(د) اهمیت به نماز اول وقت حتی در سختی و جنگ.

(ج) گوش دادن به حرف یاران

۱۷- اهمیت نماز اول وقت و اثر آن را بنا بر فرمایش امام محمد باقر {علیه السلام} بنویسید.

۱۸- «تو مرا حفظ کردی، خدا هم تو را حفظ کند» این دعا در حق کدام یک از نمازها گفته شده است؟

(د) نماز شب

(ج) نماز قضا

(ب) نماز اول وقت

(الف) نماز مستحبی

۱۹- عبارات مربوط به هم را، با نوشتن شماره ی مربوط داخل دایره مشخص کنید.

۱) قسمت هایی از نماز که اگر نمازگزار آنها را فراموش کند یا به اشتباه بخواند، نمازش باطل میشود.

۲) پشت سرهم و بدون فاصله انجام دادن کارهای نماز

۳) سبحان ربی الاعلی و بحمده

۲۰- نمودار زیر را کامل کنید.

ارکان

موالات

سجده

واجبات نماز

ارکان نماز

درس یازدهم : نماز جماعت

سوال‌های چهارگزینه ای

- ۱- کدام یک از موارد زیر درست است.
  - (الف) نماز جمعه دو رکعت دارد و به جای نماز صبح خوانده می شود.
  - (ب) نماز جمعه چهار رکعت و دو خطبه دارد.
  - (ج) نماز جمعه دو خطبه دارد و دو رکعت است و به جای نماز ظهر خوانده می شود.
  - (د) نماز جمعه دو رکعت و دو خطبه دارد که هر دو خطبه در مورد مسائل مختلف ایران و جهان است.
- ۲- نماز جمعه به جای کدام نماز بجا آورده می شود؟
  - (الف) نماز صبح
  - (ب) نماز مغرب
  - (ج) نماز ظهر
  - (د) نماز عشاء

سوال‌های صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	تمام غسل های واجب و مستحب به یک صورت انجام می گیرد.		
۲	در نماز جماعت مأموم می تواند همه چیز نماز را خودش بخواند.		
۳	نماز جمعه به جای نماز صبح خوانده می شود و دو رکعت است.		
۴	اگر مأموم به دو خطبه نماز جمعه گوش ندهد نمازش کامل نیست.		
۵	خطبه ی دوم نماز جمعه در مورد مسائل اخلاقی و اجتماعی است.		
۶	در نماز جماعت اگر بعد از رکوع امام به او اقتداء کنیم نمازمان به جماعت صحیح است.		
۷	نماز جمعه مانند نماز صبح دو رکعت است.		
۸	در رکعت اول نماز جمعه بعد از حمد و سوره قنوت دارد.		
۹	در رکعت دوم نماز جمعه پس از رکوع بلافاصله به سجده می رویم.		
۱۰	بعد از قنوت رکعت دوم به رکوع رفته و سپس سجده می رویم.		
۱۱	مأموم نباید تکبیرة الاحرام را قبل از امام بگوید.		
۱۲	اگر مأموم به اشتباه سر از رکوع بردارد نمازش صحیح است.		
۱۳	دو خطبه نماز جمعه جزء نماز است.		
۱۴	مأموم باید همه چیز نماز را خودش بخواند.		

سوال‌های تکمیلی

- ۱- غسل روز جمعه ..... است.
- ۲- مستحب است قبل از شرکت در نماز جمعه ..... بجا آورد.
- ۳- پیامبر اکرم(ص) نماز را همواره به ..... اقامه می کرد.
- ۴- نماز ..... یکی از ارزشمندترین نمونه های همدلی مسلمانان با یکدیگر است.
- ۵- شیوه انجام غسلها به یک صورت است فقط در ..... آنها فرق دارد.
- ۶- ..... یکی از زیباترین و ارزشمندترین نمونه های همدلی مسلمانان با یکدیگر است.
- ۷- مستحب است نمازهای واجب به ..... خوانده شود.
- ۸- شایسته نیست انسان ..... نماز جماعت را ترک کند.
- ۹- مأموم نباید ..... را پیش از امام بگوید.
- ۱۰- یکی از کارهایی که مستحب است قبل از ظهر روز جمعه انجام شود، ..... است.
- ۱۱- دین اسلام عبادت های ..... را از عبادت های ..... والاتر می شمارد.

سوال‌های تشریحی

- ۱- احکام نماز جماعت را توضیح دهید؟(هر پنج مورد)
- ۲- نماز جمعه چند رکعت و چند خطبه دارد؟
- ۳- در خطبه اول نماز جمعه امام جمعه چه مطالبی را ایراد می کند؟
- ۴- در خطبه دوم نماز جمعه امام جمعه چه مطالبی را ایراد می کند؟
- ۵- روز قدس چه روزی است؟
- ۶- وجه اشتراک غسلها و فرق آنها در چیست؟
- ۷- یکی از زیباترین و ارزشمندترین نمونه های همدلی مسلمان در چه عبادتی نشان داده می شود؟
- ۸- نماز جمعه مانند کدام نماز است و چند رکعت دارد؟
- ۹- چرا خداوند نماز جماعت را بیشتر از نمازهای فردی دوست دارد؟
- ۱۰- با توجه به فرمایش امام رضا (ع) اهمیت نماز جماعت را بنویسید.
- ۱۱- فایده های نماز جماعت را بنویسید.
- ۱۲- چرا مستحب است نمازهای واجب به جماعت خواند شود؟
- ۱۳- اگر هنگام غسل چیزی به بدن چسبیده باشد چه باید کرد؟

پاسخ خود را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس یازدهم : نماز جماعت

- ۱- نماز جمعه چگونه خوانده می شود؟
نماز جمعه مانند نماز صبح دو رکعت است و به ترتیب زیر اقامه می شود: پس از تکبیرة الاحرام امام جمعه، ما نیز نیت می کنیم و الله اکبر می گوئیم. سپس هنگامی که امام جمعه حمد و سوره نماز را می خواند ما سکوت می کنیم. پس از حمد و سوره امام، قنوت می خوانیم، سپس به رکوع می رویم و بعد سجده ها را به جا می آوریم و برمی خیزیم. در رکعت دوم نیز هنگام قرائت حمد و سوره امام سکوت می کنیم. پس از حمد و سوره امام، به رکوع می رویم و بعد از برخاستن از رکوع، به همراه امام قنوت می خوانیم و پس از قنوت به سجده می رویم و سپس تشهد و سلام نماز را می خوانیم.

۲- در نماز جمعه مأموم باید غیر از حمد و سوره همه چیز نماز را خودش بخواند.

۳- شیوه انجام غسل را توضیح دهید.

الف) ابتدا نیت می کنیم. (ب) سپس باید سر و گردن خود را کاملاً بشوییم. (ج) بعد از آن طرف راست بدن را از شانه تا کف پا می شویم. (د) و در پایان طرف چپ بدن را نیز مانند طرف راست بدن کاملاً شست و شو می دهیم.

فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

به نظر شما چرا پیامبر اکرم (ص) همه ی مردم - حتی افراد نابینا - را به شرکت در نماز جماعت تشویق می کرد؟ زیرا خود ایشان به نماز جماعت بسیار اهمیت می دادند، از آن جهت که ارزش و پاداش نماز جماعت بیشتر از نماز فردی است، در نماز جماعت قلب های مومنان بیشتر متوجه خداست و لطف و رحمت خداوند بیشتر شامل حال نمازگزاران خواهد شد و در دین اسلام نیز به عبادت های جمعی بیشتر از عبادت فردی اهمیت داده شده است.

فعالیت دوم :

به نظر شما برگزاری نماز به صورت جماعت، چه فایده های دیگری می تواند داشته باشد؟ باعث اتحاد و همدلی مسلمانان با یکدیگر می شود - در نماز جماعت قلب های مسلمانان به یکدیگر نزدیک تر می شود - بیشتر مورد توجه خدا قرار می گیریم - از حال و اوضاع یکدیگر با خبر می شویم - مورد بخشش خداوند قرار می گیریم - هماهنگ و همدل به راز و نیاز با خدا می پردازیم.

ارزشیابی

۱- کدام یک از موارد زیر نادرست است؟

الف) مومنان باید در تمام کارهایشان همیاری و اعتماد داشته باشند.

ب) عبادت های جمعی از عبادت های فردی والاتر است.

ج) عبادت های فردی از عبادت های جمعی ثواب بیشتری دارد.

د) در عبادت های گروهی نیز باید با یکدیگر متحد باشیم.

۲- هر رکعت نماز جماعت به اندازه ..... رکعت نمازی که به تنهایی خوانده شود، ارزش دارد.

الف) هزار (ب) دوهزار (ج) سه هزار (د) ده هزار

۳- در نماز جماعت چه کاری را نباید مأموم انجام دهد؟

الف) پیشی گرفتن در بخش های مختلف از امام جماعت.

ب) خواندن همه چیز نماز جز حمد و سوره.

ج) اقتدا کردن به امام در رکوع.

د) بازگشت به سجده وقتی که زودتر از امام سر از سجده برداشته.

۴- حمید برای اقامه نماز جماعت ظهر به مسجد رفت اما متأسفانه به تشهد آخر نماز رسید و برای کسب ثواب نماز جماعت سریع نیت کرد و تکبیرة الإحرام گفت و بلافاصله نشست تشهد و سلام را گفت و صبر کرد تا امام جماعت سلام نماز را بدهد و دوباره بلند شد و از نو نیت کرد و تکبیر را گفت و نماز خود را از ابتدا شروع کرد.

علی دوست حمید نیز در مسجد بود او که از ابتدای نماز جماعت به امام اقتدا کرده بود در رکعت اول به اشتباه پیش از امام سر از رکوع برداشت، اما دوباره به رکوع رفت تا با امام سر از رکوع بردارد بدین ترتیب رکوع رکن است زیاد شد به همین دلیل نماز علی باطل است.

متن بالا را به دقت بخوانید و موارد نادرست را با خط کشیدن زیر آن مشخص کرده و سپس شکل صحیح آن را بنویسید.
۵- من کیستم یا چیستم؟

الف) مستحب است قبل از شرکت در نماز جمعه این عمل را انجام دهی، و نوع واجب یا مستحب من با یکدیگر همانند یکدیگرند و تنها تفاوت در نیت است. (.....)

ب) می توانی نمازهای پنجگانه خود را به من اقتدا کنی و از ثواب بسیار زیاد نماز جماعت بهره مند شوی. (.....)

ج) بجای نماز ظهر جمعه می توانی مرا بجا آوری البته به شرط گوش دادن به دو خطبه. (.....)

۶- با توجه به احکام غسل موارد زیر را کامل کنید.

الف) غسل ..... مرحله دارد که عبارتست از: ۱. نیت ۲. .... ۳. شستن نیمه سمت راست بدن ..... ۴. ....

ب) برای رساندن آب به تمام بدن اگر چیزی به بدن چسبیده باشد باید .....

د) برای اطمینان از شسته شدن کامل هر طرف لازم است که کمی از .....

۷- سه مورد از آثار و فواید نماز جماعت و جلوه های زیبای آن را بنویسید.

۸- کدام گزینه درباره فواید نماز جماعت صحیح نیست.

الف) به صورت هماهنگ به راز و نیاز با معبود خود می پردازیم.

ب) هر رکعت آن به اندازه یک رکعت نماز ثواب دارد.

ج) بهتر از حال یکدیگر مطلع می شویم.

د) قلب هایمان بیشتر به خداوند توجه پیدا می کند.

۹- مرحله سوم غسل ترتیبی : .....

الف) شستن تمام سر و گردن ج) شستن نیمه راست بدن از بالای شانه تا کف پای راست

ب) نیت برای خشنودی خداوند د) شستن نیمه چپ بدن از بالای شانه تا کف پای چپ

۱۰- کامل کنید.

الف) قبل از شرکت در نماز جمعه مستحب است که: .....

ب) تعداد خطبه های نماز جمعه: .....

ج) امام جمعه در پایان هر خطبه می خواند: .....

د) نماز جمعه بجای آن خوانده می شود: .....

ه) تفاوت غسل های واجب و مستحب در: .....

۱۱- جملات زیر را با کلمات مناسب کامل کنید.

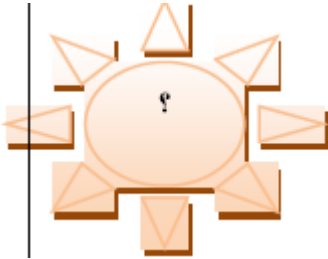
الف) مأموم نباید تکبیرة الاحرام را پیش از ..... بگوید.

ب) مأموم باید غیر از ..... و ..... همه چیز نماز را خودش بخواند.

ج) آخرین جمعه ماه مبارک رمضان روز ..... نامیده می شود.

د) نماز جمعه ..... خطبه دارد.

- ه) نماز جمعه جایگزین نماز..... می شود.
- و) تفاوت غسل در..... آنهاست.
- ی) نماز جمعه دارای دو..... است که امام جمعه هر یک را به ترتیب مسائل اخلاقی و اجتماعی و در مورد مسائل کشور و جهان صحبت می کند.
- ز) امام جمعه پس از..... بر معصومین علیهم السلام خطبه ها را شروع می کنند.
- ر) نماز جمعه زمانی..... است که به هر دو خطبه که جزء نماز جمعه است گوش کنیم.

۱۲- با توجه به عبارات داده شده مفهوم مورد نظر را داخل خورشید بنویسید.

- از زیباترین و ارزشمندترین نمونه های همدلی مسلمانان بایکدیگراست.
- در این حالت قلبهایمان بیشتر به خداوند توجه پیدا می کند.
- از حال همدیگر بهتر مطلع می شویم.
- شایسته نیست انسان بدون عذر آن را ترک کند.

۱۳- عبارات زیر را خوانده سپس کلمات نادرست را مشخص کرده و صحیح آن را بنویسید.

«پس از تکبیره الاحرام امام جمعه، ما نیز نیت می کنیم و الله اکبر می گوئیم. سپس هنگامی که امام جمعه حمد و سوره نماز را می خواند با هم شروع به خواندن حمد و سوره می کنیم. پس از خواندن حمد و سوره، به رکوع می رویم و پس از آن قنوت می خوانیم. سپس به سجده می رویم و بعد از بجا آوردن سجده ها برمی خیزیم. در رکعت دوم هنگام قرائت حمد و سوره امام سکوت می کنیم. پس از حمد و سوره امام، به رکوع می رویم و بعد از برخاستن از رکوع، به همراه امام قنوت می خوانیم و پس از قنوت به سجده می رویم و سپس تشهد و سلام نماز را می خوانیم.»

- ۱۴- امام جمعه در دوخطبه نماز درباره ی چه موضوعاتی صحبت می کند؟
- ۱۵- علت تشویق پیامبر(ص) حتی افراد نابینا به شرکت در نماز جماعت با کدام گزینه ارتباط بیشتر دارد؟
- الف) اهمیت نماز جماعت
ب) اتحاد در نماز جماعت
ج) یاری در نماز جماعت
د) والاتر بودن نماز جماعت

۱۶- طبق فرمایش امام رضا (ع) ارزش نمازجماعت نسبت به نمازی که به تنهایی خوانده می شود را کامل کنید.

یک رکعت نمازجماعت : .....

۱۷- فواید نمازجماعت را نام ببرید.(۳مورد)

درس دوازدهم : نشان عزت

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	آمارها نشان می دهد بیشترین آزار و اذیت ها درباره ی دختران و زنانی بوده که پوشش آنها مناسب بوده.		
۲	حجاب مختص زنان است و مردان برای حفظ سلامت پاکدامنی جامعه هیچ مسئولیتی ندارند.		
۳	مهم ترین فایده حجاب، در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران است.		
۴	حفظ حجاب مانعی برای رشد و پیشرفت است.		
۵	حفظ پوشش به تنهایی برای سلامت جامعه کافی نیست.		
۶	پسر، برادر زن، برایش محرم است.		
۷	زن عمو، برای مرد محرم است.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- یکی از دستوره‌های حکیمانه ی خداوند که سلامتی روح ما انسان ها را در پی دارد، ..... است.
- مهم ترین فایده ی حجاب، ..... است.
- زنان و دخترانی که خود را در معرض دید مردان نامحرم قرار می دهند، سرانجامی جز ..... وجود ندارد.
- از دستورات مهم اسلام است و هیچ مانعی برای ..... نیست.
- یکی از مسئولیت های مردان، همانند زنان ..... است.
- دین اسلام هر کاری را که مردان یا زنان را به گناه اندازد، ..... می داند.
- انجام هر رفتاری که توجه نامحرمان را به سوی انسان جلب کند ..... است.
- تمام افراد چه مرد و چه زن باید با ..... و ..... خود، حیا و عفت را رعایت کنند.

سوالات تشریحی

- علت این که خداوند تبارک و تعالی از هر شخص دیگری به نقاط قوت و ضعف ما آگاه تر است، چیست؟
- با توجه به آیات قرآن، آیا حفظ پوشش به تنهایی برای سلامت جامعه کافی است؟ چرا؟
- بنابر آیات قرآن، خداوند به پیامبر «صلی الله علیه و آله» در مورد حفظ پوشش زنان چه فرموده است؟
- با توجه به آیات قرآن کریم خداوند به پیامبر «صلی الله علیه و آله» در مورد حفظ حیا و عفت مردان چه فرموده است؟
- براساس آمار بدست آمده بیشترین آزار و اذیت در جامعه شامل کدام دسته از زنان و دختران می شود؟
- تلاش ما برای حفظ اشیای ارزشمند برای چیست؟
- یکی از دستوره‌های حکیمانه خداوند که سلامتی روح ما را در پی دارد، چه حکمی است؟
- آیا داشتن حجاب، مانع رشد و پیشرفت زنان است؟ توضیح دهید.
- افراد محرم برای زنان چه کسانی هستند؟ (چهار مورد)
- افراد محرم برای مردان چه کسانی هستند؟ (چهار مورد)

۱۱- آیا حجاب تنها در پوشش خلاصه می شود؟

۱۳- آیا حجاب فقط مختص زنان است؟

کلاس _____ پاسخ خود را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس : دوازدهم : نشان عزت

۱- با توجه به آیات قرآن کریم، مهم ترین فایده حجاب برای بانوان چیست؟

در آمان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران.

۲- مسئولیت مشترک مردان و زنان برای حفظ پاکی جامعه چیست؟

مردان و زنان باید حدود پوشش خود را بدانند و از هرکاری که آنها را به گناه اندازد دوری کنند. از پوشیدن لباس های تنگ و بدن نما، سخن گفتن با لحنی که دیگران را تحریک کند و پوشیدن لباس هایی که آنها را در جامعه انگشت نما کند و هر رفتاری که توجه نامحرم را به سوی آنها جلب کند، دوری کنند و حیای خود را در نگاه، گفتار و کردار حفظ کنند.

کلاس _____ فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

با دوستانتان در کلاس گفت و گو کنید و نمونه های دیگری از این مراقبت های عاقلانه را بیان کنید.
نصب دزدگیر در طلا فروشی ها و قرار دادن طلا ها در گاو صندوق - نصب دزدگیر ماشین ها - کشیدن حصار و دیوار اطراف خانه یا مزرعه یا کارخانه ها - قرار دادن قفل درب حیاط یا نصب دوربین بیرون و درون بانک ها

فعالیت دوم :

کسی که می داند به زودی از این دنیا خواهد رفت، سعی می کند در ساعات پایانی عمرش، مهم ترین کارها را انجام دهد و مهم ترین حرف ها را بزند. مطالب زیر بخش هایی از وصیت نامه شهدای دوران دفاع مقدس است که مدتی قبل از شهادت نوشته اند. این متن را بخوانید و به سوالات انتهایی آن پاسخ دهید.
«حفظ حجاب شما حفظ خون تمامی شهداست و شاید به خاطر همین است که تمامی دشمنان اسلام سعی دارند حجاب را از زنان مسلمان بگیرند.» (شهید عباس مشهدی، سال شهادت ۱۳۶۵)
«خواهرم حجاب خود را حفظ کن و همیشه در زندگی خود حضرت زهرا سلام الله علیها و دیگر ائمه را الگوی خود قرار داده و با رعایت حجاب خود از خون من و دیگر شهداء پاسداری کن.»
(شهید سید اسدالله اسدی پور، سال شهادت ۱۳۶۵)
«از تمامی خواهران دعوت می کنم نگذارند با سهل انگاری در اعمالمان قلب این سیده بزرگوار حضرت زهرا سلام الله علیها را آزرده کنیم و روز قیامت در صحرای محشر در مقابل ایشان شرمنده و خجالت زده باشیم.»
(شهید سید ابوالفضل حسینی، سال شهادت ۱۳۶۲)
« تو ای خواهرم ! همچون زینب فریادگر و تداوم بخش پیام من باش و حجابت را حفظ کن که سیاهی چادر تو بیش از سرخی خون من تن مستکبران را می لرزاند.» (شهید عباس مختاری. سال شهادت ۱۳۶۲)
به نظر شما چرا شهداء تا این مقدار بر حفظ حجاب تأکید داشتند؟ اکنون وظیفه ما در برابر فداکاری آنان در نثار جانشان برای حفظ اسلام چیست؟
- حال شما وصیت نامه این شهدا را کامل کنید: «قطره قطره خون شهیدان این پیام را می دهد که خواهران.....
.....» (شهید حمید باقری ، سال شهادت : ۱۳۶۲).

به نظر شما چرا خداوند در این آیات هر یک از مردان و زنان را به صورت جداگانه مخاطب خود قرار داده و این راهنمایی را برای هر دو گروه تکرار کرده است؟

این مطلب که هر کدام به صورت جداگانه مورد خطاب واقع شده اند اهمیت موضوع حجاب را می رساند و حجاب تنها در حفظ پوشش خلاصه نمی شود بلکه برای مردان و زنان لازم است که با رفتار و گفتار خود، حیا و عفت را رعایت کنند. و نیز این که حجاب فقط مخصوص زنان نیست، بلکه مردان را نیز شامل می شود.

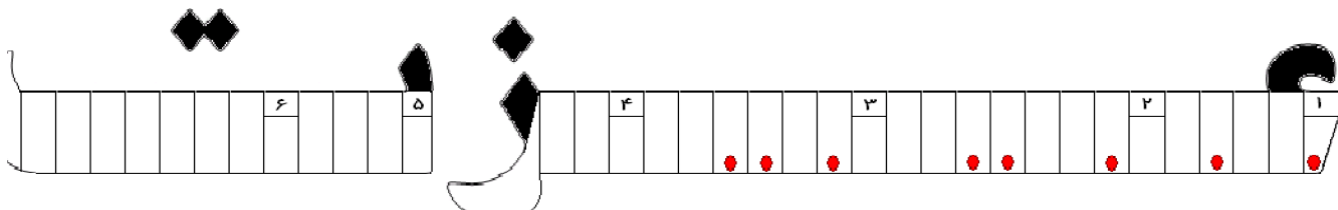
ارزشیابی

- ۱- کدام مورد درباره محافظت از یک چیز ارزشمند، نادرست است؟
 (الف) حفظ آن از خطرات و آسیب ها
 (ب) محدود و زندانی کردن
 (ج) مصونیت از خرابی و نابودی
 (د) حفظ ظرافت و ارزشمندی
- ۲- از ثمرات حجاب چیست؟
 (الف) آرامش و امنیت
 (ب) تحریک کننده
 (ج) درمان ماندن از آزار هوسرانان
 (د) شناخته شدن به پاکدامنی
- ۳- برای حفظ سلامت جامعه علاوه برحفظ پوشش باید.....حیا و عفت را رعایت کنند.
 (الف) زنان با رفتار و گفتارخود
 (ب) مردان باید با رفتار و گفتارخود
 (ج) مردان بیشتر
 (د) تمام افراد چه مرد و چه زن
- ۴- توجه به حجاب در اسلام و آیات قرآن شامل ..... می شود.
 (الف) کنترل نگاه توسط مردان
 (ب) رعایت حجاب و پوشش توسط زنان
 (ج) رعایت نگاه توسط زنان
 (د) رعایت حکم حجاب و پاکدامنی توسط تمام افراد
- ۵- در مورد این که «چرا باید به حکم حجاب پای بند باشیم؟»، کدام مورد زیر نادرست است؟
 (الف) حکم خدای حکیم است.
 (ب) هیچ فایده و تاثیری جز محدودیت ندارد.
 (ج) خالق ما دانا و تواناست.
 (د) خدا به نقاط ضعف و قوت ما آگاه تر است.
- ۶- خطاب آیه : « قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ ... » به..... است.
 (الف) مردان مومن
 (ب) زنان مومن
 (ج) زنان و مردان مومن
 (د) افراد بصیر و بینا
- ۷- جملات زیر را بخوانید و مشخص کنید هریک مربوط به زنان است یا مردان یا هر دو.

ردیف	جملات و عبارات	مرد	زن	هر دو
۱	حفظ سلامت پاکدامنی جامعه			
۲	حفظ پوشش مناسب			
۳	حدود پوشش، پوشیدن لباس های تنگ و بدن نما.			
۴	سخن گفتن با لحنی که دیگران را تحریک کند.			
۵	انجام هر کاری که توجه نامحرمان را به سوی انسان جلب کند.			

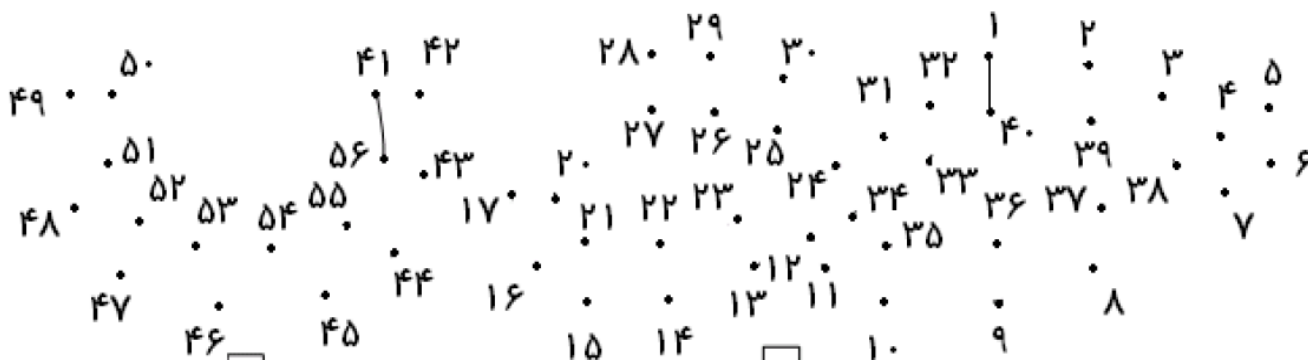
۸- با دقت و تأمل در آیه مبارکه: « قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ » قُلْ لِلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا»
به سوالات زیر پاسخ دهید.

۱. ترجمه آیه را بنویسید.
۲. اولین توصیه ی خدا به چه کسانی است؟ این توصیه را بنویسید.
۳. دومین توصیه ی خدا درباره چه چیزی است؟
۴. گروه دوم که مورد خطاب خدا قرار می گیرند، چه کسانی هستند؟
۵. عبارت «و لا یبْدین زینتھن الا ما ظہر منها» بیانگر چه مفهومی است؟
۶. شباهت ها و تفاوت های میان توصیه های خدا به مردان و زنان را بنویسید. (حداقل یک مورد)
- ۹- جدول زیر را کامل کنید و رمز جدول را با حروف خانه های دایره دار به ترتیب شماره های آن ها پیدا کنید.
  ۱. به حفاظ دورخانه یا باغ گفته می شود.
  ۲. اشیاء گران قیمت را در آن می گذارند.
  ۳. حجاب یکی از دستورات..... خداست.
  ۴. از فواید حجاب در امان ماندن از..... هوسرانان.
  ۵. برای اینکه پاکدامن و عقیف شناخته شویم باید..... داشته باشیم.
  ۶. رعایت احکام حجاب و پاکدامنی وظیفه ی.....

باتوجه به رمز جدول حدیث امام علی «علیه السلام»، زکات زیبایی..... است. را کامل کنید.

۱۰- نقطه ها را به ترتیب اعداد به هم وصل کنید تا به یکی از مهمترین وظایف تمام افراد چه مرد و چه زن ، برسید.

۱۱- با توجه به مفهوم آیه گزینۀ نادرست را انتخاب کنید.

« يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لَأَزْوَاجِكُمْ وَبَنَاتِكُمْ وَنِسَاءَ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذِينَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا » «ای پیامبر، به زنان و دختران خود و زنان مومنان بگو که پوشش خود را بر خود فرو پوشند. این مناسب تر است، تا [به عفت] شناخته شوند، مورد آزار واقع نگردند و خدا آمرزنده و مهربان است.» (۵۹/احزاب)

(الف) این آیه خطاب به پیامبر اکرم «صلی الله علیه و آله» و درباره پوشش زنان است.

(ب) در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران مهم ترین فایده حجاب است.

(ج) در این آیه خداوند علت پوشش داشتن زنان مومن را بیان نموده است.

(د) در این آیه مسئولیت مردان درباره پوشش زنان غیر مسلمان بیان شده است.

۱۲- آیات زیر را کامل کرده سپس به سولات پاسخ دهید.

«قُلْ ..... يَغْضُوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَ يَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَيْرٌ مِمَّا ..... وَ قُلْ ..... يَغْضُصْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَ يَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَ لَا يَبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا»

- (الف) باتوجه به مفهوم آیه، آیا تنها زنان باید حیا و عفت را رعایت کنند. بلی خیر
- (ب) آیا نگاه به نامحرم سلامت جامعه را به خطر می اندازد. بلی خیر
- (ج) آیا توصیه خداوند در حفظ حیا و عفت به مردان و زنان مومن است؟ بلی خیر
- (د) آیا حفظ پوشش به تنهایی برای سلامت جامعه کافی است؟ بلی خیر
- (ه) آیا حفظ حجاب مانعی برای رشد و پیشرفت است؟ بلی خیر

۱۳- مفاهیم ستون الف رابه عبارات ستون ب باعلامت (←) به یکدیگر وصل نمایید.

(ب)

پوشیدن لباس ها ی تنگ و بدن نما
عامل سلامت روحی انسان ها
مسئولیت مشترک زنان و مردان

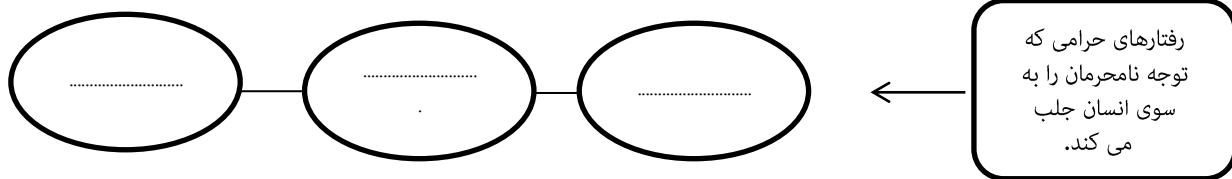
حکم حجاب

نگاه حرام

حفظ پوشش مناسب

حرام

۱۴- کامل کنید.

۱۵- یکی از دستورات حکیمانه خداوند که سلامتی روح ما انسان ها را در پی دارد حکم ..... است.

۱۶- مهمترین فایده حجاب چیست؟

۱۷- خداوند در آیه (۳۱-۳۰) سوره ی نور، نسبت به مردان و زنان در امر حفظ حیا و عفت چه دستوراتی می دهد.

۱۸- آیا پوشش به تنهایی کافی است؟ چرا؟

۱۹- مسئولیت مشترک مردان و زنان برای حفظ پاکی جامعه چیست؟

۲۰- «یا ایها النبی قُلْ لَازِوَاجِكُمْ وَ بَنَاتِكُمْ..... ای پیامبر به زنان و دختران خود (۵۹/احزاب) با توجه به آیه به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) موضوع آیه چیست؟

ب) فایده حجاب را بنویسید.

۲۱- کامل کنید.

الف) دستورات حکیمانه خداوند در مورد حجاب باعث .....

ب) حفظ حجاب از دستورات.....

ج) حفظ پوشش مناسب هم برای.....

۲۲- آیه «قُلْ لِلْمُؤْمِنِينَ..... ترجمه: { ای پیامبر! به مردان مومن بگو .....

با توجه به آیه به سوالات زیر پاسخ دهید.

الف) موضوع آیه چیست؟

ب) حکم حجاب مردان چگونه است؟

ج) حکم حجاب زنان چگونه است؟

۲۳- چرا خداوند هم مردان و هم زنان را مخاطب قرار داده است؟

درس سیزدهم : برپال فرشتگان

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	کسی که کارهایش را بدون دانش و بینش انجام می دهد مثل کسی است که به بی راهه می رود.		
۲	در بین دانشمندان بزرگ دنیا نام هیچ یک از دانشمندان اسلامی دیده نمی شود.		
۳	دین اسلام و معصومین «علیهم السلام» همواره به فراگیری علم و دانش سفارش های ویژه دارند.		
۴	تنها کسانی می توانند به اهداف خود برسند که راه خدا را سریع طی کنند حتی بدون علم.		
۵	پیشرفت های علمی تنها راه رسیدن به خوشبختی است.		
۶	پیشرفت های علمی برای یافتن راه خوشبختی کافی می باشد.		
۷	دانش و بینش (علم و آگاهی) بهترین راه برای رسیدن به اهداف در زندگی است.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- ۱- یکی از مهمترین موضوعاتی که در اسلام مورد توجه قرار گرفته است ..... می باشد.
- ۲- پیامبر (ص) دستور می داد هر اسیری که به ..... از مسلمانان ..... بیاموزد، آزاد شود.
- ۳- پیامبر «صلی الله علیه و آله» عالمان را برتر از کسانی می دانست که ..... عبادت می کنند.
- ۴- بنابر فرمایش پیامبر «صلی الله علیه و آله» اولین مرحله کسب علم ..... است.

سوالات تشریحی

- ۱- جابر ابن حیان از شاگردان کدام امام معصوم «علیه السلام» می باشد؟
- ۲- جابر ابن حیان کیست و در چه زمانی زندگی می کرد؟
- ۳- ترجمه آیه «وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا» را بنویسید. این آیه در چه مورد آمده است؟
- ۴- بیشترین پیشرفت های علمی مسلمانان در چه زمانی روی داده است؟ با یک مثال توضیح دهید؟
- ۵- پیامبر «صلی الله علیه و آله» کدام گروه از مردم داخل مسجد را برای هم نشینی برگزید؟ چرا؟ و در مورد این انتخاب خود به حاضران در مسجد چه فرمودند؟
- ۶- اوضاع زمان بعثت پیامبر «صلی الله علیه و آله» از نظر علم و دانش چگونه بود؟
- ۷- بنابر فرمایش پیامبر «صلی الله علیه و آله» کسی که به دنبال فراگیری دانش است چه پاداشی دارد؟
- ۸- با توجه به فرمایش پیامبر «صلی الله علیه و آله» چرا عالمان برتر از کسانی هستند که بدون علم و دانش عبادت می کنند؟
- ۹- خداوند در قرآن کریم به پیامبر خود در مورد بهترین چیزی که می توان از او (خدا) خواست، چه می فرماید؟ (سوره طه/آیه ۱۱۴)
- ۱۰- دلیل سفارش و تأکید دین اسلام بر کسب دانش چیست؟
- ۱۱- با توجه به فرمایش امام صادق «علیه السلام» ارزش علم را بنویسید.
- ۱۲- چه کسانی می توانند در زندگی به اهداف خود برسند؟

- ۱۳- مسلمانان چگونه به کسب دانش می پرداختند؟
- ۱۴- امام صادق «علیه السلام» چند نفر شاگرد تربیت کردند؟
- ۱۵- پدر علم شیمی کیست؟ و ایشان از شاگردان کدام یک از امامان معصوم «علیهم السلام» بودند؟
- ۱۶- چه زمانی مسلمانان به موفقیت های علمی دست می یافتند؟
- ۱۷- با توجه به فرمایش پیامبر «صلی الله علیه و آله» مراحل کسب دانش را بنویسید.
- ۱۸- نمونه هایی از موفقیت های علمی کشورمان در سال های اخیر (بعد از انقلاب اسلامی) را بنویسید.
- ۱۹- عامل اصلی موفقیت های علمی کشورمان در سال های پس از انقلاب اسلامی چیست؟

📖 پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس سیزدهم : بربال فرشتگان

۱- عالمان چگونه مردم را از انحراف نجات می دهند؟

هنگامی که شیطان تلاش می کند مردم را با عقاید و تفکرات فریب کارانه از راه درست منحرف کند این عالمان هستند که متوجه انحراف می شوند و جلوی آن را می گیرند. (فرمایش رسول خدا)

۲- بیشترین پیشرفت های علمی مسلمانان در چه زمانی روی داده است؟ با ذکر یک مثال توضیح دهید.

موفقیت های علمی مسلمانان همواره در زمان هایی روی می داد که در کنار توجه جدی به کسب علم و دانش، از احکام و تعالیم اسلامی غفلت نمی کردند. به عنوان مثال می توان به گسترش علم در زمان امام جعفر صادق «علیه السلام» اشاره کرد. در مجالس گوناگون درس ایشان چهار هزار نفر شرکت می کردند که از میان آنها دانشمندان بزرگی مانند جابر ابن حیان تربیت شدند.

۳- انجام کارها بدون دانش و بینش چه نتیجه ای به دنبال دارد؟

انجام کار بدون دانش و بینش انسان را از رسیدن به هدف دور می کند و هرچه انسان بیشتر تلاش کند کمتر به نتیجه دل خواه دست خواهد یافت.

📖 فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

به نظر شما چرا پیامبر اکرم در مسجد، هم نشینی با گروهی را انتخاب کرد که به کسب علم و دانش مشغول بودند؟ زیرا خداوند پیامبر «صلی الله علیه و آله» را برای تعلیم و آموزش در میان مردم فرستاده و نیز اهمیت و ارزشی که کسب علم و دانش دارد.

فعالیت دوم :

به این روایات که از رسول اکرم و امیر مومنان «علیهما السلام» به دست ما رسیده است توجه کنید و آنها را به موضوع مرتبط با آن وصل کنید.

- ۱- فراگیری دانش بر هر مسلمانی واجب است.
  - ۲- در برابر کسی که از او علم می آموزید، فروتن باشید.
  - ۳- علم و دانش گنجی است پایان ناپذیر.
  - ۴- آنان که اهل علم و دانش اند حتی پس از مرگشان زنده اند.
- علم آموزی برای همه
تواضع نسبت به معلم
ثروت واقعی
زندگی همیشگی

مردی نزد پیامبر اکرم «صلی الله علیه و آله» آمد و عرض کرد: ای رسول خدا، علم چیست؟

پیامبر فرمود: سکوت کردن

سپس چه؟	- گوش فرا دادن
بعد چه؟	- به خاطر سپردن
بعد از آن چه؟	- به آن عمل کردن
سپس چه؟	- آموزش آن به دیگران

درباره ی این حدیث ارزشمند در کلاس گفت و گو کنید و توضیح دهید جا به جایی در مراحل کسب دانش چه نتایجی به همراه دارد؟ انسان تا سکوت نکند نمی تواند سخنی را به درستی بشنود و وقتی آن سخن را خوب نشنود نمی تواند بفهمد و به خاطر بسپارد. بنابر این یادگیری صورت نمی پذیرد و هدف کسب دانش بکارگیری و عمل کردن به آن در زندگی است که اگر این مراحل رعایت نشود و جا به جا گردد به این هدف نمی توان رسید.

ارزشیابی

۱- پیامبر خدا «صلی الله علیه و آله» با ورود به مسجد، کدام گروه حاضر داخل مسجد را برای همنشینی انتخاب کرد؟ گروهی را که مشغول ..... بودند.

الف) دعا و نیایش   ب) نماز مستحبی   ج) گفت و گوی علمی   د) ذکر گفتن

۲- کدام مورد زیر درباره ی فراگیرنده دانش از نظر پیامبر «صلی الله علیه و آله» نادرست است؟

الف) نوشته شدن ثواب یک سال عبادت در نامه ی عملش

ب) فرشته ها بال های خود را زیر پای او می گسترانند.

ج) طلب آموزش زمین زیر پایش، برای او

د) نشان دادن گنج های بی پایان به او

۳- این که رسول خدا «صلی الله علیه و آله» شرط آزادی هر اسیر را آموزش ده نفر مسلمان بیان می کنند، نشانه ی ..... است.

الف) اهمیت علم و دانش و ارزش آن   ب) برتری ثروت بر دانش در پیشرفت

ج) جلوگیری از انحراف فکری   د) سرعت حرکت به سوی مقصد

۴- آیه «وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا» را ترجمه کرده و بنویسید بیانگر چه مفهومی است؟

الف) گفت پروردگارا زیاد می کنم علم خود را - درخواست افزایش ظرفیت علمی

ب) بگو پروردگارا دانش مرا بیافزا - درخواست افزایش ظرفیت علمی

ج) می گویند پروردگارا دانش ما را زیاد کن - درخواست علم زیاد

د) بگو پروردگارا بر علم من بیافزا - درخواست افزایش علمی

۵- با نوشتن شماره مناسب جلوی هر عبارت، سخن امام صادق «علیه السلام» را که درباره «ارزش دانش» است، مرتب کنید.

○ مانند کسی است که ○ از مقصد دورتر می شود ○ به بی راهه می رود ○ بدون دانش و بینش انجام دهد

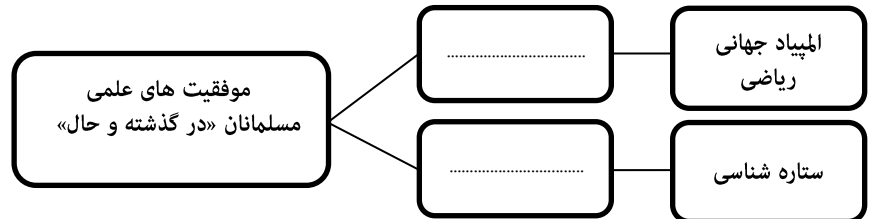
○ هرچه سریعتر حرکت کند ○ کسی که کارهایش را

۶- من کیستم یا چیستم؟

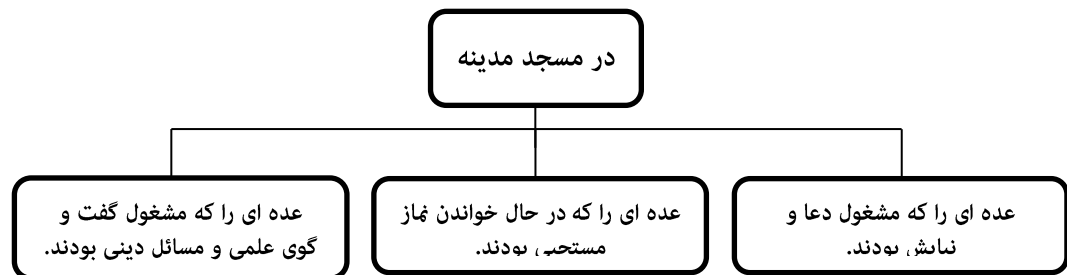
(الف) یکی از چهار هزار شاگرد امام صادق «علیه السلام» و معروف به پدر علم شیمی هستم. (.....)
(ب) برای پیدا کردن راه درست زندگی و سرعت حرکت به سوی مقصد و به بیراهه نرفتن به من نیازمندی و ارزش عمل با من بالاتر است از عبادت بدون من. (.....)
(ج) زمانی که شیطان سعی در انحراف مردم با عقاید و تفکرات فریبکارانه دارد من هستم که متوجه انحراف شده و جلوی آن را می گیرم. (.....)

۷- موضوع کدام یک از آیات زیر کسب دانش است؟

- (الف) «من جاء بالحسنة فله عشر امثالها»
(ب) «لئن شكرتم لازيدنكم»
(ج) «و انزلنا من السماء ماء طهورا»
(د) «قل رب زدني علما»
۸- کامل کنید.

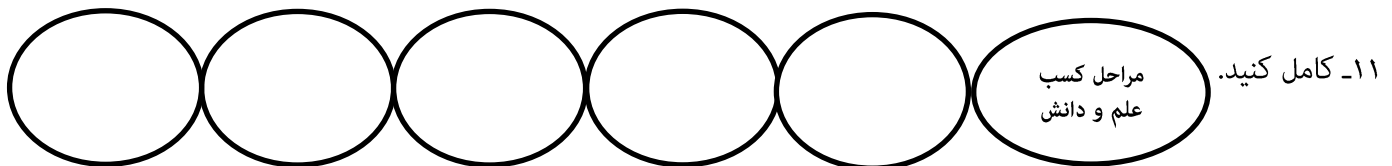

۹- پیامبر اکرم «صلی الله علیه و آله» کدام گروه را برگزیدند؟ چرا؟

(.....)
۱۰- سخن رسول خدا «صلی الله علیه و آله» را درباره ی علم آموزی کامل کنید.

«ای مردم بدانید کسی که به دنبال فراگیری دانش است با هر قدمی که برمی دارد در کارنامه اعمالش ثواب یک سال ..... نوشته می شود. فرشتگان بال هایشان را زیر پای او می گسترانند و زمینی که زیر پای اوست برایش از خدای مهربان ..... می طلبد.»

۱۲- شماره مفاهیم ستون الف را در دایره مربوط به آن در عبارات ستون ب بنویسید.

الف

ب

۱- پیامبر اکرم «صلی الله علیه و آله» و خاندان پاکش	☐	تلاش می کند انسان را از راه راست منحرف کند.
۲- شیطان	☐	انجام کارها بدون آن انسان را به بی راهه می کشاند.
۳- موفقیت های علمی مسلمانان	☐	از شاگردان امام جعفر صادق «علیه السلام»
۴- دانش و بینش	☐	مسلمانان راه سعادت خود را از آنان آموخته بودند.
۵- جابر بن حیان	☐	نتیجه توجه جدی به کسب علم و دانش
۶- خوارزمی	☐	

۱۳- طبق فرمایش امام صادق «علیه السلام» که می فرمایند: «کسی که کارهایش را بدون دانش و بینش انجام دهد...» مانند چه کسی است؟

۱۴- جاهای خالی را با کلمات مناسب داده شده کامل کنید.

«علم و آگاهی - احکام تعالیم اسلامی - آموزش به دیگران»

الف) تنها کسانی می توانند به اهداف خود برسند که نسبت به راه خود ..... داشته باشند.

ب) موفقیت های علمی مسلمانان در زمان هایی روی می داد که در کنار توجه جدی به کسب علم از ..

..... غفلت نمی کردند.

ج) آخرین مرحله علم آموزی ..... است.

۱۵- مراحل علم و دانش را به ترتیب بنویسید. «یک مورد اضافی است.»

«علم آموزی برای همه - عمل کردن - به خاطر سپردن - سکوت کردن - گوش فرا دادن - آموزش دادن»

۱- ..... ۲- ..... ۳- ..... ۴- ..... ۵- .....

پیشنهاد :

درباره زندگی و آثار علمی یکی از دانشمندان مسلمان تحقیق کنید و نتیجه آنرا در کلاس بخوانید.

درس چهاردهم: کمال هم نشین

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	وفای به عهد آن قدر اهمیت دارد که خداوند آن را نشانه ی ایمان می داند.		
۲	عاقبت راستگویی پشیمانی است.		
۳	اگر انسان به شوخی دروغ بگوید هیچ اشکالی ندارد.		
۴	بسیاری از دروغ های بزرگ، نتیجه دروغ هایی است که به شوخی گفته می شود.		
۵	پایبند نبودن به قول و وعده، موجب می شود دوستی پایدار نماند.		
۶	ما می توانیم با هرکسی که در کوچه و خیابان و یا مدرسه می بینیم دوست شویم.		
۷	کسی که اهل نماز نیست نباید با او دوست شد.		
۸	راست گویی موجب پاک شدن اعمال است.		
۹	طولانی بودن رکوع و سجود نماز نشانه خوبی برای دوستی است.		
۱۰	به شوخی دروغ گفتن انسان را به دروغ گویی می کشاند.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- در فرمایشات ائمه ی معصوم علیهم السلام در کنار توجه به نماز، ..... نیز آمده است.
- خداوند وفای به عهد را نشانه ..... می داند.
- اولین احساس انسان به هنگام بد قولی ..... است.
- امام صادق «علیه السلام»: «کسی که زبانش راست گو باشد، ..... نیز پاک خواهد شد.»
- بسیاری از دروغ های بزرگ، نتیجه ی ..... که به ..... گفته می شود.

سوالات تشریحی

- کدام روش انتخاب دوست می تواند خطرناک باشد؟ چرا؟
- بنابر فرمایش حضرت علی «علیه السلام» بهترین روش انتخاب دوست چیست؟
- با توجه به فرمایش امام علی «علیه السلام» چه زمانی انسان به هم نشینی با بدان گرفتار خواهد شد؟
- اگر قبل از امتحان کسی با او دوستی برقرار کنیم، به چه بلایی گرفتار خواهیم شد؟
- با توجه به فرمایش امام صادق «علیه السلام»، دو ویژگی که دوستان خود را با آنها می آزمایشیم، کدامند؟
- چرا ائمه علیهم السلام ما را از دوستی با کسانی که به نماز بی توجه هستند و یا به فکر دیگران نیستند، باز می دارند؟
- بیت «دوست آن دانم که گیرد دست دوست در پریشان حالی و درماندگی» یادآور کدام یک از ویژگی های دوستان خوب است؟
- خداوند وفای به عهد را نشانه ی چه چیزی می داند؟

۹- ترجمه آیه «قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ» را بنویسید؛ این آیه در رابطه با کدام یک از ویژگی های مومنان آمده است؟

۱۰- با توجه به فرمایش امیرالمومنین علی «علیه السلام»، به چه دوستانی نباید اعتماد کرد؟

۱۱- با توجه به فرمایش امام علی «علیه السلام» عاقبت راست گویی چیست؟

۱۲- بنابر فرمایش امام صادق «علیه السلام» دوست خوب باید دارای چه ویژگی هایی باشد؟

۱۳- چرا در انتخاب دوست به اهل نماز بودن باید توجه کرد؟

۱۴- منظور از این ضرب المثل چیست؟ «خورشید همیشه پشت ابر نمی ماند».

۱۵- چه چیزی باعث می شود دوستی ها پایدار نباشند؟

۱۶- نتیجه دروغ هایی که به شوخی گفته می شود چیست؟

کلاس _____ پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس چهاردهم : کمال هم نشین

۱- کدام دو ویژگی است که اگر در کسی نبود باید از او پرهیز کرد؟

الف) اوقات نماز را رعایت نکند. «نمازش را در اول وقت آن نخواند.» ب) در سختی و راحتی در کنار هم نوعانش نباشد.

۲- راست گویی چه تأثیری بر اعمال انسان دارد؟ راست گویی باعث پاک شدن اعمال انسان می شود.

۳- یکی از ویژگی های مومنان که آنان را رستگار می سازد چیست؟ وفای به عهد

کلاس _____ فعالیت کلاسی

فعالیت اول :

با توجه به شعر بگویید، دوستان و هم نشینان چگونه بر یکدیگر تأثیر می گذارند؟
همنشینی با دوستان خوب باعث می شود که صفات رفتاری و اخلاقی خوب آنها در فرد تأثیر مثبتی بگذارد و رفتارهای بد او اصلاح گردد.

فعالیت دوم :

به نظر شما چرا اهل نماز بودن تا این حد در انتخاب دوست مهم دانسته شده است؟ درباره این موضوع در کلاس گفت و گو کنید. بی تردید کسی که به فرمان خالق جهان و خواسته های او برای نماز توجه دارد، به ما و خواسته های ما نیز توجه خواهد داشت. زیرا چنین فردی در انجام کارهایش خدا را همیشه در نظر دارد.

فعالیت سوم :

بر اساس روایات فوق، افراد بدقول و پیمان شکن، چگونه دوستان خود را از دست می دهند؟
با بد قولی دوستانشان از آنها آزرده خاطر می شوند و دیگر به آنها اعتماد نمی کنند و روی حرف و قول آنها حساب نمی کنند و این بی اعتمادی باعث دور شدن آنها از یکدیگر و از دست دادن دوستانشان می شود.

ارزشیابی

۱- امیرالمومنین «علیه السلام» می فرماید: «قبل از انتخاب کسی به دوستی، او را امتحان کن چرا که بدون اینکه خود بدانی ، ..... گرفتار می شوی.»

(الف) به همنشینی با خوبان	(ج) به حسرت و پشیمانی
(ب) به همنشینی با بدان	(د) به عصبانیت و حسد
- ۲- به فرموده امام صادق «علیه السلام» دو ویژگی مهم که با آنها می توان دوست خوب را شناسایی کرد عبارتند از:
(الف) رعایت حقوق دیگران، انفاق	(ج) رعایت اوقات نماز، نیکی به هم نوع در سختی و راحتی
(ب) احسان به والدین، راست گویی	(د) عاقل بودن، امانت دار بودن
- ۳- امام صادق «علیه السلام»: برای شناخت صحیح هر فردی ما باید به ..... بنگریم.
(الف) طولانی بودن رکوعش	(ج) راست گویی و روزه داری او
(ب) طولانی بودن سجودش	(د) راست گویی و امانتداری او
- ۴- عبارت مربوط به یکدیگر را با خطی به هم وصل کنید. (یک مورد اضافی است).

<u>ستون الف</u>	<u>ستون ب</u>
عاقبت راست گویی	حسرت و پشیمانی
عاقبت دروغ	خواری
نتیجه دروغ گویی در دنیا	عذاب جهنم
نتیجه دروغ گویی در آخرت	صداقت عملی
عمل به سخن خود	نجات
حسن معاشرت	

۵- سه ویژگی مهم که می توان با آنها دوستان خوب را شناسایی کرد، را با علامت ✓ مشخص کنید.

☐ وفای به عهد	☐ ثروتمند بودن	☐ سجده طولانی
☐ اهل نماز و نیکی	☐ راست گویی	☐ روزه داری

۶- پاسخ سوالات را بنویسید.

- نتیجه دروغ گویی در دنیا : .....
- عدم تحقیق قبل از انتخاب دوست سبب همنشینی با : .....
- انسانی که به قول خود عمل نمی کند. : .....
- عاقبت راست گویی : .....
- نتیجه دروغ گویی در آخرت : .....
- عاقبت دروغ : .....

۷- با توجه به آیات (۸۹۱) سوره مومنون کدام گزینه صحیح نیست؟

«قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ... الَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ»

«براستی که مومنان رستگار شدند ، کسانی که آنان امانت ها و پیمان خویش را رعایت می کنند.»

(الف) اهمیت وفای به عهد	(ب) وفای به عهد نشانه ایمان است
(ج) وفای به عهد از عوامل رستگاری مومنان	(د) رعایت اوقات نماز و ادای امانت

۸- عبارت زیر تعریف کدام مفهوم است؟

وقتی به کسی قولی می دهید تا کاری را برایش انجام دهید؛ و یا با کسی قرار می گذارید تا همدیگر را در جایی ببینید.

۹- هر یک از مفاهیم نوشته شده در ستون الف یا عبارت یا عباراتی در ستون ب، ارتباط بیشتری دارد، در کنار اعداد مربوط به ستون سمت راست حرف یا حروف مربوط به ستون سمت چپ را بنویسید.

الف

- الف) وفای به عهد
- ب) دروغ گویی
- ج) راست گویی
- د) امتحان کردن

ب

- ۱) نجات است.
- ۲) با انجام آن از همنشینی با بدان در امام می مانیم.
- ۳) خداوند آن را نشانه ایمان می داند.
- ۴) باعث از دست رفتن آبرو و اعتبار انسان می شود

۱۰- کامل کنید.

.....

.....

.....

ویژگی های مهم دوستان

۱۱- به شکلی دیگر :
کامل کنید.

.....

عاقبت راست گویی

در دنیا
.....
.....

عاقبت دروغ

در آخرت
.....
.....

۱۲- شعر زیر درباره چه موضوعی صحبت می کند.

یار بد بدتر بود از مار بد
یار بد بر جان و بر ایمان

تا توانی می گریز از یار بد
مار بد تنها تو را بر جان زند

۱۳- دو ویژگی که با آن ها می توان دوستان خوب را شناسایی کرد نام ببرید؟

۱۴- امام صادق «علیه السلام» می فرماید: «کسی که زبانش راست گو باشد ..... نیز پاک خواهد شد.»

۱۵- وفای به عهد آن قدر اهمیت دارد که خداوند آن را نشانه ..... می داند.

۱۶- بسیاری از دروغ های بزرگ، نتیجه دروغ هایی است که به ..... گفته می شود.

۱۷- چرا نباید حتی به صورت شوخی هم دروغ گفت؟

۱۸- وفای به عهد یعنی چه؟

۱۹- آیا بین دروغ گویی و پیمان شکنی ارتباط وجود دارد؟

۲۰- جملات زیبای زیر درباره دوست است آنها را کامل کنید:

(الف) پیش از این که کسی را به دوستی برگزینی، او را ..... ثبات است.

(ب) برای این که کسی را به درستی بشناسید، تنها ..... امتحان کنید.

(ج) عاقبت راست گویی ..... طولانی بودن رکوع و سجود نمازش نگاه نکنید.

(د) عاقبت دروغ ..... سرزنش و پشیمانی

۲۱- طبق فرمایش حکیمانه امیرمومنان علی «علیه السلام» (درباره راست گویی و دروغیگویی) عبارات را به هم متصل کنید.

عاقبت راست گویی	عذاب	نتیجه دروغ گویی در دنیا	حسرت و پشیمانی
عاقبت دروغ گویی	نجات	نتیجه دروغ گویی در آخرت	خواری

۲۲- کامل کنید.

(الف) خداوند آن را نشانه ایمان می داند .....

(ب) عاقبت دروغ در دنیا .....

(ج) یکی از ویژگی هایی که دوست باید داشته باشد .....

۲۳- با توجه به مفاهیم احادیث و آیات موضوعات آن را به ستون ب وصل کنید.

الف	ب
(الف) به راستی که مومنان رستگار شدند، کسانی که آنان امانت ها و پیمان خویش را رعایت می کنند. (ب) دوستان خود را در داشتن دو ویژگی بیازمائید، رعایت اقامه نماز و نیکی به هم نوع. (ج) عاقبت راست گویی نجات است و عاقبت دروغ سرزنش و پشیمانی.	وفای به عهد راست گویی ویژگی مومنان اهل نماز و نیکی

درس پانزدهم : مزدوران شیطان

سوالات صحیح و غلط

عبارت های صحیح را با علامت ✓ و غلط را با علامت ✗ مشخص کنید.

ردیف	جملات و عبارات	صحیح	غلط
۱	پشیمانی انسان عجول از همه مردم بیشتر است.		
۲	تأخیر در کارهای نیک امری ضروری است.		
۳	اولویت بندی یعنی اول کارهای مهم تر را انجام داد و بعد اگر وقتی ماند به کارهای دیگر مشغول شد.		
۴	اگر نتیجه کار خوب بود آن را انجام و در غیر این صورت از آن صرف نظر کن.		
۵	عجله و شتاب در همه حال ناپسند است حتی در صدقه دادن و انجام کار خوب.		
۶	کارهای نیک را بهتر است در اولین فرصت انجام داد.		
۷	تنبلی عاملی است که سبب از دست دادن فقط دنیا می شود.		
۸	کوتاهی در کار امروز سبب غم و اندوه در آینده می شود.		
۹	همراهی با انسان های سست و تنبل سبب افزایش انگیزه در کار می شود.		

سوالات کامل کردنی (تکمیلی)

- ۱- امام صادق علیه السلام: «از تنبلی و بی حالی به شدت بپرهیز؛ زیرا که این دو، هم ..... را از تو خواهند گرفت و هم ..... را.»
- ۲- یکی از گام های اساسی مبارزه با تنبلی، ..... است.
- ۳- امام علی علیه السلام: «راه درمان تنبلی ..... و ..... است.»
- ۴- عامل اصلی انتشار میکروب های اخلاقی ..... است.
- ۵- اخلاق ما نیز به وسیله برخی رفتارها و ..... تهدید می شود.
- ۶- کسی که مبتلا به اخلاق های ناپسند می شود در واقع ..... است.
- ۷- پشیمانی انسان ..... از همه مردم بیشتر است.
- ۸- انسان عجول با مشکل دیگری به نام ..... نیز رو برو است.
- ۹- در انجام ..... هرگز نباید تأخیر و کوتاهی کنیم.
- ۱۰- هر کس امروز در کارش ..... کند در آینده به غم و اندوه مبتلا می شود.
- ۱۱- امام علی علیه السلام: «راه درمان .....، عزم و اراده محکم و جدی است.»
- ۱۲- به این اصل مهم برنامه ریزی، ..... گفته می شود.

سوال‌های تشریحی

- ۱- اصلی ترین دشمن همه انسان ها کیست؟
- ۲- آیا عجله همیشه بد است؟
- ۳- دو راه مقابله با عجله و شتاب زدگی را بنویسید.
- ۴- راه های درمان تنبلی را نام ببرید.
- ۵- اولویت بندی در کارها یعنی چه؟
- ۶- توضیح دهید شخص تنبل چگونه هم دنیا و هم آخرت را از دست می دهد؟
- ۷- چرا نباید در کارهای نیک تأخیر و کوتاهی کرد؟
- ۸- عامل اصلی انتشار میکروب های اخلاقی چه کسی است؟
- ۹- شیطان چگونه ما را در دست یافتن به رستگاری و بهشت جاویدان شکست می دهد؟
- ۱۰- شتاب زدگی و عجله در کارها چه چیزی را سبب می شود؟
- ۱۱- با توجه به فرمایش امام علی علیه السلام ، چرا پشیمانی انسان عجول از همه ی مردم بیشتر است؟
- ۱۲- مهم ترین مشکلی که انسان عجول با آن روبروست، چیست؟ چرا؟
- ۱۳- در چه کارهایی عجله و شتاب نیکو و پسندیده است؟
- ۱۴- کدام آفت اخلاقی است که در قلعه ی روح انسان نفوذ می کند؟
- ۱۵- انسان تنبل چگونه سرمایه عمر، سلامتی و بقیه ی نعمت هایش را بیهوده هدر می دهد؟
- ۱۶- با توجه به فرمایش امیرالمومنین علی علیه السلام، اگر کسی در کار امروزش کوتاهی کند در آینده به چه چیزی مبتلا می شود؟
- ۱۷- بنابر فرمایش امام علی علیه السلام راه درمان تنبلی چیست؟
- ۱۸- شیطان چگونه در اخلاق ما تأثیر می گذارد؟
- ۱۹- بنابر فرمایش پیامبر صلی الله علیه و آله راه درمان عجله و تصمیم گیری صحیح برای انجام کار چیست؟
- ۲۰- اخلاق ما به وسیله کدام رفتارها و عادت های ناپسند تهدید می شود؟

پاسخ خودت را امتحان کن و فعالیت ها «پیام های آسمان هفتم» درس پانزدهم : مزدوران شیطان

- ۱- چرا انسان عجول نمی تواند تصمیم های درستی بگیرد؟
چون وقتی دچار شتاب زدگی می شود نمی تواند خوب فکر کند به همین دلیل از تصمیم گیری صحیح باز می ماند و هر تصمیمی که بگیرد می تواند یک اشتباه بزرگ باشد.
- ۲- دو راه مقابله با شتاب زدگی را بنویسید.
۱- حفظ آرامش و تقویت صبر ۲- خوب اندیشیدن به نتیجه و عاقبت انجام کار
- ۳- توضیح دهید شخص تنبل چگونه دنیا و آخرت خود را از دست می دهد؟
انسان تنبل چون برای هدف درستی تلاش نمی کند سرمایه عمر و سلامتی و دیگر نعمت هایش را از دست می دهد به عنوان مثال نماز نمی خواند، در درس خواندن کوتاهی می کند، در کارهای خانه به خانواده اش کمک نمی کند، به نظافت و پاکیزگی اهمیت نمی دهد و با بی حالی و بی نظمی اطرافیانش را نیز به زحمت می اندازد و با انجام ندادن این کارها خود را از نعمت های خدا در دنیا و آخرت محروم می کند.

توضیح دهید در هر یک از موارد زیر عجله و شتاب چه نتایج خوب یا بدی را به دنبال دارد؟

پاسخ به سوالات امتحانی	فراموش کردن پاسخ سوالات، نوشتن پاسخ غلط، جا بجایی در نوشتن پاسخ سوالات، ناقص پاسخ دادن به سوالات، خط خوردگی و بی نظمی در پاسخ ها به علت دوباره نویسی
تصمیم گیری در کارها	پشیمانی از انجام کار، شکست خوردن در انجام یک کار، دیر به نتیجه رسیدن و یا به نتیجه نرسیدن در انجام کار
عبور از خیابان	احتمال تصادف کردن و به مقصد نرسیدن

فعالیت دوم :

به این روایات توجه کنید:

- ۱- شما می توانید به همه کارها، با هم پردازید، بنابر این وقت خود را به کارهای مهم تر اختصاص دهید.
  - ۲- هر کاری که برای انجام آن، وقتی را معین نکنی دچار تأخیر خواهد شد.
  - ۳- کسی که خودش را به حساسی از خود عادت دهد، در انجام کارهای سست نخواهد شد.
  - ۴- کار اندکی که پیوسته انجام شود، بهتر از کارهای بسیاری است که گاهی انجام شوند و گاهی انجام نشوند.
- در این روایات به اصول برنامه ریزی اشاره شده است. با کمک درس «زمان را چگونه مدیریت کنیم» کتاب «تفکر و سبک زندگی» این اصول را استخراج کنید.
- اصل اول : اولویت بندی
 اصل دوم : در نظر گرفتن زمان لازم با توجه به نوع کار
 اصل سوم : رضایت خداوند در کار که انسان را در انجام آن استوار می سازد.
 اصل چهارم : تداوم در انجام کار

ارزشیابی

- ۱- پشیمانی انسان..... از همه مردم بیشتر است چرا که وقتی، عقلش به کمکش می آید که کار از کار گذشته است.
- الف) صبور   ب) تنبل   ج) عجول   د) پر خواب
- ۲- توصیه ی پیامبر اکرم «صلی الله علیه و آله» قبل از تصمیم گرفتن انجام کاری، ابتدا باید.....
- الف) به نتیجه آن خوب بیندیش.
- ب) به توانایی خود توجه کن.
- ج) آمادگی خود را در نظر گرفت.
- د) مقدمات آن را فراهم کن.
- ۳- عبارات مرتبط، از هر ستون را به هم وصل کنید.
- ستون ۱   ستون ۲
- ۱) انسان های زرنگ سختی موقت را تحمل می کنند. الف) بلکه با توکل به خدا و تصمیم جدی و انجام کار ممکن است.
- ۲) یکی از راه های بازدارنده تنبلی   ب) و توجه به اولویت هامی تواند از تنبلی جلوگیری کرد.
- ۳) با دلخوش کردن به آرزو و خیال کاری انجام نمی شود.   ج) تا به آسایش شیرین و گوارای آینده برسند.
- ۴) برنامه ریزی در طول یک شبانه روز   د) دوستی با افراد پرتلاش و کوشا
- ۵- در انجام کارهای ..... هرگز نباید تأخیر و کوتاهی کنیم.
- ۶- راه های درمان تنبلی را بنویسید؟

۶- تعریف اولویت بندی :

۷- از راه های درمان تنبلی نیست؟

- (الف) تصمیم قاطع، آینده نگری
(ج) دوستی با انسان های کوشا، تصمیم قاطع
(ب) شتاب، برنامه ریزی
(د) برنامه ریزی، آینده نگری
- ۸- هر یک از مفاهیم نوشته شده در ستون الف با عباراتی در ستون ب ارتباط بیشتری دارد.
در کنار اعداد مربوط به ستون سمت راست حرف یا حروف مربوط به ستون سمت چپ را بنویسید.
- الف
ب

- ۱) شیطان
۲) تنبلی و بی حالی
۳) عجز
۴) اولویت بندی
- (الف) در کارهای نیک باید اینگونه باشیم.
○ (ب) اصلی ترین دشمن همه ی انسان ها.
○ (ج) دنیا و آخرت را از انسان می گیرد.
○ (د) اول کارهای مهم تر را انجام دادن
○ (ه) از راه های درمان آن، آینده نگری است
○ (و) پیشمانی او از همه بیشتر است.

۹- سخن زیر را کامل کنید.

پیامبر اکرم «صلی الله علیه و آله» می فرمایند:

و اگر دیدی نتیجه اش
تباهی و بدی است

هرگاه تصمیم گرفتی کاری کنی، اول به نتیجه و
عاقبت آن خوب بیندیش.

اگر دیدی نتیجه ی
خوبی دارد

۱۰- دو مورد از رفتارها و عادت های ناپسند را که به اخلاق نیک ما آسیب می زنند را مشخص کرده و راه درمان آنها را بنویسید.

برنامه ریزی

تنبلی

راستگویی

عجله

راه های مقابله را بنویسید.

۱- درمان:

۲- درمان:

۱۱- زهرا دختر عجولی است به قدری که وقتی سرویس می آید سریع از پله ها پایین می رود و در مدرسه معلم از او سوال می کند سریع پاسخ می دهد:

(الف) شما بگوئید زهرا به چه بیماری مبتلا است؟ (ب) چگونه می توان آن را درمان کرد؟

۱۲- احادیث زیر را کامل کنید:

(الف) امام صادق «علیه السلام» می فرماید: «از تنبلی و بی حالی به شدت بپرهیزید؛ زیرا .....

(ب) امیر المؤمنین «علیه السلام» می فرماید: «هرکس امروز در کارش سستی و کوتاهی کند در آینده .....

- ۱۳- جاهای خالی را با کلمات داده شده کامل کنید. (یک کلمه اضافی است) «استخاره - شیطان - عجله»
الف) در کار خیر حاجت هیچ ..... نیست.
ب) اصلی ترین دشمن همه انسان ها ..... است.
۱۴- کسی که به اوقات نماز بی اهمیت است.
به عنوان دوست .....
از نعمت .....
دچار بیماری .....
راه مقابله با آن .....
۱۵- بنابر فرمایش حضرت علی «علیه السلام»، چرا پشیمانی انسان عجلول از همه بیشتر است؟
این اصول مربوط به چه می شود؟ نام ببرید و داخل کادر زیر بنویسید.
اصل اول : اولویت بندی
اصل دوم : برنامه ریزی
اصل سوم : کنترل ، یادداشت و حسابرسی
اصل چهارم : دائمی و پیوستگی

نمونه سوال نوبت دوم با پاسخ :

سئوالات درس : پیام های آسمانی	باسمه تعالی	وقت آزمون : ۶۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی :	اداره کل آموزش و پرورش استان	ساعت برگزاری : ___ صبح
نام پدر :	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان	محل مهر آموزشگاه
نام آموزشگاه :	نوبت : دوم	تاریخ امتحان :
پایه تحصیلی : هفتم (دوره اول)		تعداد صفحه :

نام و نام خانوادگی دبیر و امضاء: ..... نمره :

سئوالات	بارم
---------	------

سئوالات چهارگزینه ای (۱ نمره)

۱	<p>۱- منظور یا مفهوم آیه شریفه ی «هُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ» چه می باشد؟ الف) خداوند ما را دوست دارد. ب) خداوند ما را از حوادث حفاظت می کند. ج) هرچه خواسته باشیم خدا به ما می دهد. د) خدا در همه جا با ما است. ✓</p> <p>۲- علت خوشحالی حضرت فاطمه (س) از «تقسیم کارهای خانه» توسط پدرش حضرت محمد(ص) چه بود. الف) راحت شدن از کارها ب) روبرو نشدن با مردان نامحرم ✓ ج) حضور بیشتر در اجتماع د) انجام ندادن کارهای سنگین</p> <p>۳- تمام کارهای نماز را بدون فاصله انجام دهیم ..... می گویند. الف) موالات ✓ ب) ترتیب ج) رکوع د) سجود</p> <p>۴- نماز جمعه به جای کدام نماز بجا آورده می شود؟ الف) نماز صبح ب) نماز مغرب ج) نماز ظهر ✓ د) نماز عشاء</p>
---	---

سئوالات صحیح و غلط (۱ نمره)

۱	<p>۱- احساس هرکس در هنگام مرگ متناسب با اعمالی است که در دنیا انجام داده است. ✓</p> <p>۲- قسمت های بی جان بدن سگ (مانند ناخن و مو) نجس نیست. ✗</p> <p>۳- اگر مأموم به دو خطبه نماز جمعه گوش ندهد نمازش کامل نیست. ✓</p> <p>۴- حجاب مختص زنان است و مردان برای حفظ سلامت پاکدامنی جامعه هیچ مسئولیتی ندارند. ✗</p>
---	---

سئوالات کامل کردنی (۲ نمره)

۲	<p>۱- خدا پس از جنگ احد مسلمانان را با دارا بودن دو شرط صبر و تقوی یاری کرد.</p> <p>۲- بخشیدن گردنبنند گرانبها توسط حضرت فاطمه(س) به شخص فقیر نشان دهنده ایثار و بخشندگی ایشان می باشد.</p> <p>۳- در نماز جمعه مأموم باید غیر از حمد و سوره همه چیز نماز را خودش بخواند.</p> <p>۴- امام علی علیه السلام : «راه درمان تنبلی عزم و اراده محکم و جدی است.»</p>
---	---

سئوالات مربوط به آیات و احادیث (۲مهره)

۲

- ۱- مرتب کنید. (با گذاشتن شماره به ترتیب)
 عَنِ الْفَحْشَاءِ - تَنْهَى - أَقِمِ الصَّلَاةَ - إِنَّ الصَّلَاةَ - وَ الْمُنْكَرَ. «أَقِمِ الصَّلَاةَ إِنَّ الصَّلَاةَ تَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَ الْمُنْكَرَ»
 ۲- مراحل علم و دانش را به ترتیب بنویسید. (با توجه به فرمایش پیامبر «صلی الله علیه و آله»)
 «عمل کردن - به خاطر سپردن - سکوت کردن - گوش فرا دادن»
 ۱- سکوت کردن ۲- گوش فرا دادن ۳- به خاطر سپردن ۴- عمل کردن.

سئوالات کوتاه (۲مهره)

۲

- ۱- چه کسانی می توانند نمازشان را نشسته بخوانند؟
 کسانی که به دلیل بیماری یا ناتوانی نمی توانند بایستند.
 ۲- نماز جمعه چند رکعت و چند خطبه دارد؟
 دو رکعت که با دو خطبه جایگزین نماز ظهر می شود.
 ۴- عاقبت راست گویی: نجات است.
 ۴- دو مورد از مطهرات را نام ببرید. آب - زمین - آفتاب

سئوالات جورکردنی (۳مهره)

۳

- ۱- شماره عبارت مرتبط با هم را داخل دایره بنویسید. (۱مهره)
 ۱- بد رفتاری با پدر و مادر و ترک صلح رحم باعث
 ۲- صدقه فقط مالی نیست
 ۳- نتیجه بد رفتاری با خانواده در خانه
 ۴- آماده شدن برای سفر مرگ فقط
 بلکه هر کمکی در راه خدا را نیز شامل می شود.
 فشار قبر بعد از مرگ است.
 باید توسط خود انسان انجام شود.
 فقر و دشواری مرگ می شود.
- ۲- با کلمات «جاری، قلیل، کر، راکد، مضاف» جاهای خالی را پر کنید. (یک مورد اضافه است) (۱مهره)
 الف) آبی که اگر یک قطره خون در آن بریزد نجس می شود آب **قلیل** است.
 ب) از زمین می جوشد و جریان دارد همان آب **جاری** است.
 ج) آبی که ۳۸۴ لیتر باشد آب **کر** است.
 د) آب لیوان و پارچ آب **قلیل** است.
- ۳- جملات زیبای زیر درباره دوست است. آنها را با استفاده از مطالب روبرو کامل کنید:
 الف) پیش از این که کسی را به دوستی برگزینی، او را: **امتحان کنید**.
 ب) برای این که کسی را به دوستی بشناسید، تنها: **طولانی بودن رکوع و سجود نمازش نگاه نکنید**.
 ج) عاقبت راست گویی: **ثبات است**.
 د) عاقبت دروغ: **سرزنش و پشیمانی**

- ۱- با ذکر یک نمونه عزت نفس را تعریف کنید.
عزت نفس، احساس با ارزش بودن است. یعنی اینکه خودمان را پیش از دیگران کوچک نکنیم. مثلاً برای روشن کردن چراغ اتاق، از دیگران درخواست نکنیم، بلکه خودمان این کار را انجام دهیم.
- ۲- دو نمونه از فداکاری های حضرت علی علیه السلام را به صورت خلاصه بیان کنید.
الف: نبرد با عمرو بن عبدودّ پهلوان نامدار عرب در جنگ خند ب: دفاع از جان پیامبر(ص) در جنگ اُحد
- ج: خواندن آیات مهم سوره توبه در میان مشرکان بی رحم مکه با صدایی بلند
۳- چهار مورد از شرایط مرجع تقلید را بیان کنید.
الف: زنده باشد. ب: شیعه دوازده امامی باشد. ج: عادل باشد.
د: اعلم (با سوادتر از همه) باشد.
- ۴- زمین، چه چیزهایی را می تواند پاک کند؟ با چه شرایطی؟
زمین یکی از مطهرات است که کف پا یا ته کفشی را که بواسطه راه رفتن نجس شده باشد، پاک می کند البته با سه شرط: اول: خود زمین پاک باشد. دوم: زمین خشک باشد.
سوم: عین نجاست، با راه رفتن کاملاً بر طرف شود.
- ۵- ارکان نماز چند تاست؟ نام ببرید. (چهار مورد)
پنج تاست. ۱- نیت ۲- قیام ۳- تکبیرة الاحرام ۴- رکوع ۵- سجده
- ۶- فرشتگان به نمازگزار با ایمان چه می گویند؟ ای نمازگزار اگر می دانستی مورد توجه چه کسی قرار گرفته ای و با چه کسی مناجات می کنی، هرگز نماز را رها نمی کردی.
- ۷- با توجه به آیات قرآن کریم، مهم ترین فایده حجاب برای بانوان چیست؟
در امان ماندن از آزار و اذیت افراد سودجو و هوسران.
- ۸- شیوه ی انجام غسل را بنویسید.
الف) ابتدا نیت می کنیم. ب) سپس باید سر و گردن خود را کاملاً بشوییم. ج) بعد از آن طرف راست بدن را از شانه تا کف پا می شویم. د) و در پایان طرف چپ بدن را نیز مانند طرف راست بدن کاملاً شست و شو می دهیم.

اللَّهُمَّ عَجِّلْ لَوْلِيِّكَ الْفَرَجَ

« ذکر صلوات بر محمد و آل محمد »

منابع: کتاب درسی، کتاب معلم، برخی سایت های دینی و عربی